

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber pandectarum medicinae

Matthaeus <Silvaticus>

[Venedig], 10. Okt. 1480

Sequitur de B

[urn:nbn:de:bsz:31-316129](#)

infunditur in vino facit dormire potantem ipsum
et abstergit vitium. et confortat tremori cordis. retinet
vomitum. et confortat stomachum. et remouet inflam-
mationem eius: precipue ei infusio in vino stipiti-
co. et confortat dolorem epatis debilis. aperit opilatio-
nem matricis. et quando sedetur in aqua eius con-
fert dolorem matricis. et procat menstrua: et loco ei
ponit podum ipsius cordumeni. Et idem i de viribus cor-
dis ait. Usque ea est in primo gradu: sic in secun-
do: et habet confortare cor.

Aydo i.semperuina
Elyson i.peonia
Elyzon. i.semperuina: et dicitur ab ay quod est sem-
per: et zoe quod est vita.
Ezabac i.oleum
Ezadarach. i.magna arbor: et est cedrus
Ezadachi i.acetosa
Ezaffa i.inca
Ezahaser i.meu
Ezam i.lilium
Ezame i.pinee
Ezambor i.vespa
Ezarnech i.auripigmentum
Ezamet idem quod supra
Ezaruech idem quod supra
Ezaram. i.vulgago: et est asara bacara vel asarum
Ezardach id est acetosa montana: et est acetosella
Ezaran est nomen cuiusdam insule
Ezaron i.minium
Ezarenum i.viola
Ezaraesen i.bazonia
Ezareasen idem quod supra
Ezaracades i.pyretrum
Ezarue i.auripigmentum
Ezarnab i.psilotrum
Ezaro i.sarcocolla
Ezarathai. i.instrumentum de vitro factum simile
canne per quod pueri attrahunt aquam: et vi-
lenter cum volunt expellunt per foramen.
Ezarsch i.arbor berberi
Ezaster i.genus ellebori
Ezaz quid est. L. chackille
Ezarah i.berberi
Ezedarach. i.arbor babens fructum similem na-
bach: et nominant eum inde myrabolanum: et est
arbor magna fructus eius ea: in secundo: et sic in
fine primi fructus eius non plurimum est malus
stomacho: et fortasse interficit flos ei aperit opila-
tionem cerebi. radix eius cum vino interficit pe-
diculos: et auger capillos.
Ezedarab i.locus quidam
Ezegi i.attramentum
Ezegera i.cantarides
Ezeherech est species vitrioli
Ezel est nomen pisces magni
Ezelen i.indicum

Ezemalsaker sine ozemalsaker
arabi. latine epa-
tica. Epatica est herba que oxitur in la-

pidibus humidis: et est **Sera.** li. aggre. auct.
similis lenticula aque. Hal. capit. aze

zalsaker. Ezemalsaker nascitur in lapidibus hu-
mectis: et cadit super eam ros: vel gutta aque: et est
similis lenticula aque: et quanto maiora habet so-
lia tanto melior est. frigida est et sic in primo gdu

Possit. Epatica valet contra opilationes
splenis et epatis ex calida mate-
ria: et contra omnem egritudinem epatis ca. et co-
tra apostemata ca. superposita **Sera.** auctor
ta trita: est enim repulsiva. **Sera.** ante id
ascor. Virtus eius est que infrigidat frigiditate
panca. et desiccat et abstergit. et emplastrum cum
ea factum absindit menstrua. et posita aut cata-
plasmata etiam sedat apostemata cali. et curat em-
petiginem. et confortat ictericie. et conficitur vel mi-
scetur cum melle: aspredinem oris et lingue disle-
nit. et prohibet fluxum humiditatum ad membra
est enim frigi. et sic. et stiptica.

Ezerahsen i.vitis alba
Ezibum i.vina passa
Eziffa i.tinea
Eziniar i.eiride eris
Ezimithe i.memithe
Ezim i.indicus
Ezimir id est es vistu: vel sex ca
Ezirab i.psilotrum
Ezirin i.indicus
Ezubd i.butinum crudum
Ezubdi idem quod supra
Ezuc i.fricatio cum corticib
Ezufere i.genus illebori
Ezul i.lapis lazuli
Ezulet i.fricatio cuz corticib
Ezuri i.nabach
Ezureti i.vitrum

Cap. 75.

Sequitur de B

Baldh arabice gre.
albid: vel ce-
phalicum: vel al-**Ser.**
bair: et latice ouu.
lib. aggre. capitulo baadb
auctoritate Hal. Quae eligi-
mus sunt oua gallinarum
non ergo oportet ut narre-
mus aliorum ouorum virtutem: quia eorum na-
tura est eadem cum natura illorum. et comple-
xio quidem oua est frigidior corpore temperato-
nam infrigidat infrigidatione temperata: et desic-
cat sine mordicatione. Et oportet ut administret-
tur ex eis illa que sunt recentia: quia vetera non
sunt bona. **Elbugo** quidem oni administratur in
doloribus omnibus in quibus est necessaria medi-
cina: quod non mordet: sic sunt dolores oculorum: et apo-
stemata ani et pectinis: et oia ulcerata fraudulentia
mala: et cum medicinis quod absindunt sanguinez: qui

fluit a müringis cerebri: et qñ imbibit in eo lana: et ponit sup cōbustionem ignis aut aque bulientis cōfert multū. et est bonū in emplastris que ponit tur super fronte: et facit adhucere pilos quorum oīus nō est directus in palpebris postq̄ miscetur eis medicina cōueniens ad hoc sicut olibanum: et maxime pingue: ex eo quod est antiquus; neq; nō mis siccum: et iuuentū est in hoc nō pp̄ter cōplexionem: que est in eo sed pp̄t viscositate. vitelli vero ouoꝝ substantia similiꝝ substantia albuminis. Et pp̄t banc cām miscet cū cerotis: que non hñt mordicationē postq̄ fuerit elixatum aut assatum parum enī assatus deficat superfluitates panas. Et n̄ os quidē estimauim⁹ q̄ hoc qđ acquirit ex hac virtute egressum est a sua cōplexione: et misce tur similiꝝ in emplastris: q̄ phibent apostemata ca. totū vero ouū administrant⁹ postq̄ miscet cū oleo rosato in incurSIONE apostematis que sūt in mammillis: palpebris: et auribꝫ: qñ apostemata sunt ex p̄cussione: aut alia quacunq; cā. Et vñ mur enī eo in medicatione mēbroꝝ nervosorum sicut sunt iuncture: et corde: et decoquat ouū sicut est: et comedat cū acetō sedat humores fluentes ad stomachū et intestina. Et si cū eo miscuerit aliquā ex medicinā que cōferunt ad vētris fluxū et dolorē eius: et des in potu: aut coques sup ignem sine fumo: et dederis infirmo in cibo consert ei in namcō nō paucō. Et meliores medicine que ei ī hoc casū cōficerit est succ⁹ vne acerbe et sumach et qñ assat ouū: aut coquat alit segrit p̄ decoctionem: aut assationē diversitatē nō paucam. Et idē auct. **Dias.** Unū semicoctum forabile est magis nutritiū q̄ alio mō effectū. Et vitellū ouū elixatū qñ miscet cū croco et oleo ro. consert pulsationē oculi: et admiscerit ei melilotū et consert apostemata tibioꝝ ani et apostematiū emoroidax: et qñ linis albumen eius sup cōbustionē ignis in p̄ncipio ei⁹ non sinit locū vescari: et qñ linis cum eo facies p̄ bibet solis cōbustionem: et qñ conficit cum eo solū thib⁹ et ponit super frontem phibet cursum humorū ad oculos. Et sorbet tepidū ouū et cōfert ardorū vesice: et ulceribꝫ renuz: et asperitati pectoris: et expuensibus sanguinē: et catarro descendentē ad pectus: et apostematis amigdalarum et qñ distillat modicū ex albumine eius in oculis sedat dolorē eius: et qñ frigit cū sumach et galla stringit ventrē: et qñ comedit solū facit hoc assatura ei⁹: et albumē ei⁹ qñ distillat in aurē apostemata tam calido apostemate infrigidat: et sedat dolorē ei⁹: et similit qñ ponit sup apostemata calida oculi cōfert. Et qñ sorbet ouū cōfert mortui animal qđ dicit amolos: et qñ sorbet ouū crudū consert apostematis. **Dias.** Em translationē no. amigdalarum. stram capitū de ouis. Habet enī ouū effectum duplīcē. si enim semi coctum bibat: virtutem stomacho prebet et lenit: q; lene est. Crudū autē potatū brancos emēdat. la chymum eius tepidū in oculis dolēibus iniecit salutē restituet. Vitellus autē extrinsec⁹ illinitus in aliqua pte corporis siptic⁹ innenit. cocitū vero in

aceo: et sit durum dysentericō pdest. virtute aut sua ouū sorbile cibi et pot⁹ virtutē p̄stat. Crudum bibitū scitum, phibet, facit et nō solū ad oculos: veꝝ etiā vbi sine modicatione necessariū est medica mentū: et i anno et veretro ulcerato: aut ad omnia malicioſa vulnera. vñ cū oleo ro. mixtū adhibet ad palpebras et māmillas inflatas: et oīa p̄cūfa loca in corpore: aut alio quolibet mō facias inflationes in nervosū locis. cubitis vel digitis: et genubꝫ: et articulis pedū: et manū. Ad usturas crudi ouī vitellū ultimū medicamē est cō lana vñ etiā albumē, infrigidat enī mediocrit̄: siccāt sine mordicatione. Almansor tractatu⁹ cap. de ouis. Qua plus alijs cōueniētia galline sūt: et p̄dictis: p̄ que ona anatis in bonitate existunt: quanvis malum efficiant nutrimentum. Alia vero ouia: sicut ouia que sunt parvarum ouium: aut magnarū comendenda non sunt nisi medicina causa. duo vero ouorū prius dicta genera: galline videlicet: atq̄ per dictis sperma valde augmentant: atq̄ ad coitū stimulando incitant. Anterū autem ouia fastidīum faciunt: granū habentia odorēm. Sed galline et per dictis ouia temperata sunt et cōuenientia. Vitellus quoq; ouī in caliditate temperatus extens̄ bene nutrit. Albumen vero frigidum est et viscosum dureq; digerit: sanguis etiam ex eo generatus non est bonus. ouia cūz elixantur: et dura sunt plus nutritiū: ad digerendū tamē sunt diu riorū tardiusq; vñ stomacho descendit. mollia vero ad descendendum velocia: bis a quibꝫ sanguis fluxus est multū: aut vires fuerūt immittit cōferunt. Tremula vero q̄ neq; dura sūt neq; molia inter illa duo media existunt. ouia p̄terea gutturis et pulmonis cōferunt asperitati: ex quibus sanguis tēperatus ac multaz viriū generatur. Ipsa quoq; aliquā vicē carnis tenēt: q̄ **Aunc.** lib. 2. b̄ valde pinguis vñ nō debet. **Aunc.** cap. de ouis. Meliora ex eis sunt ouia galline recentia et melius quod est in eis est vitellus. et melius eōrum artificium est: vt non cum alio congelentur. post ouia autem galline sunt ouia anium: que cur suū earū procedunt: sicut atederam addoraz: et alcubigz: et atthebernigi. Qua vero anatis et similiū sunt mali humoris. ouia sunt ad equalitatē tendentes: sed ipsoꝝ albumē ad frigiditatē: et vitellus ad caliditatem: et ambo sunt humida: p̄cipue albumen. Et ex eis sicciora sunt ouia asperis et stricis in ouis est stipicitas: et proprie in vitello eorum assato. eorum autem albumen sedat dolores mor dicatios prop̄ sui gluctinationē: qñ ipm tenet et remanet: quis nō remouetur velociter sicut lac. Coagulata vero sunt tardioris digestioñis: pluri mi autē nutritiū: et meliora eoz sūt sobilia cocta in aqua: et sunt velocioris penetrationis. fit epithīma ex albumine coum: tunc prohibet coemptō nem colozis a sole: et remouet eaꝫ: et cum vitellus assat et terit ei⁹ epithīma ē vīle pāno et nigredini ouia autē anis turde sūt tinctura bona fm ḡ dr: et experitur hora qua preparata sunt ad illud cum filo lane penetrante in eis: et dimittitur donec confideret an nigrescat. Et similiꝝ ouia alodoc fz q̄

dicitur: et ponitur oua in emplastris apostematis
et in clysteribus, propter vlcera et apostemata, et li-
niunt hinc herisipilla cum oleo, et conferunt exiuris
ani et pectinis: et adiustione ignis, et coferunt ad vi-
cera: et similiter in adiustione aque, et leniunt ner-
uos, et coferunt omnibus doloribus iucturaz. Et po-
num in medicamentis abscondendi fluxum sanguini-
nis panniculi cerebri, coferunt corize, et vitellus
oua galline confert apostemata ca. in aure. Et
vicit qd oua testudinis silvestris coferunt epilepsie
Album oua sedat dolorem oculi, et vitellus cum cro-
co et oleo ro, coferit percussione oculi: et cum ex eo sit
emplastrum cum farina ordei, phibet fluxum ab oculorum
similium linum cum thure sup fratre propter fluxum ad oculum.
Et coferant oua sorbilia asperitati pectoris
et pulmonis, et gutturis, et tussi, et pleuris, et ethicis
et raucedini vocis ex caliditate, et stricture anbeli-
tus, et sputo sanguinis proprie cum sorbet vitellus ipso
rū tepid. Et oua quidē testudinis silvestris exp-
ta sunt tussi infantium, et oua cocta in acetō phibent
fluxum ventris et dysenteria, et ipso vitellus coferit
vlceri reni et vesice precipue si sorbeat crudus. Et
que ex eis sunt assata sup cinere sine fumo coferunt
solutioni ventris et dysenterie, qd comedunt cum
aliquibus stipiticis, et aqua agreste et coferunt aspe-
ritati intestinorum et vesice. Et ex albamine quidē
ipso fit clyster cum melilo propter vlcera intesti-
norum et putrefactionem eorum, et coferunt exiuris ani et
pectinis, et superponit liciniaz infusum in eis: et in
oleo ro, propter apostemata ani et percussione ei. Et
album preterea ouoz fit pessariu cum oleo d
alcanna et coferit vlceribus matricis, et lenit matri-
cem, et quādo sorbet sicut est crudus coferit fluxum
sanguinis. Implus oua oua: precipue oua passiez
augmentum faciat in coitu. Et dicit qd cum oua ante-
ris miscentur cum oleo et distillatur tepida in matri-
cem pronocat mestrua post quatuor dies. Et idē
in lib. de virib cordis dicit qd cofortant cor. Rabi
moyses cap. de ouis. Ouia in se recentia sunt cibus
propinquior sanguini: sed oua dura assata sunt ex ci-
bis grossis viscosis, et oua iuvant ad coitum: et ma-
xime cum ce. **Hal.** sup illo amboasimo cornis
pis et rapis, que nutrit oua nutrit pa-
rum et tarde, et maxime in aqua cocta, et oua sunt
grossus cibus: sicut ius tritici et pisces, vitella eorum
cum oleo ro, et croco remouet dolorem podagricon
et si multū doluerint misceas modicum opij et in
ungane. Cōtra incendiū ignis fiat vnguentum sa-
tis pbatum ex vitellis ouoz recentiuz oleo ro, cera
alba et sepo arietino. Ad idē valet succus plantagii
nis cum albumine ouoz recentiuz et succo cincubrite
Album oui cum vitello in vinali positiū aliquo su-
speci: qui quouis modo sumpsit venenū interi
infra certas horas illud patescit ubi sit: qm si sit
vltra gibbum epatio, s. in venis vel vno vinalibus
nigrescit et fetet. Si vero sit circa concavum eius
et in orobo vel itestinio alijs rugatur et citrinescit
sed non fetet, hoc repperi in margine cuiusdam
Sera, apud cap. de vrina, ideo hoc etiam hic addo.
Baaracothon. i. psyllium

Baam. i. cu multe placenti pontim i patella vna
super aliam locando melle iter ocs duas posito
atqz sic simul coquuntur
Basdib. i. baadib
Baucia i. pastinaca
Baucia horstensis. i. pastinaca domestica: p q. l.
lezar.
Baucia agrestis id est pastinaca agrestis et dan-
cus.
Baurtania. i. vitis agrestis

Lap. 74.

Sera Allara, v. birne, grece locū latie vo vria
li. aggre, cap. baul. ant. Hal. Uiri vri-
ne est calida acuta: et est in ea obsterio
magna: et propter banc cansem vruntur ea lana-
tores pannorum lanantes cum ea pannos: et ause-
runt ab eis maculas et sordes, et ex ea est ex anima
libus fortis caliditatis maioris est caliditas et ecō
tra. Et vrina hominis debilio est omnibus alijs p-
ter vrinam porci castrati. I pfa enim est in debi-
litate sicut hominis vrina. Urina autem verri for-
tior est vrina hominis, et vrina apai fortior est his
et signum in hoc est acutitas odoris: postqz non po-
test temptari per saporem vel potum. propterea
vero quod viderunt medici qd vrina multum ab-
stergit: curant cum ea vlcera profunda et scabiem
et vlcera multe sordis: et propterea administrat in
vlceribus testiculorum circa loca illa existentibus
que sunt multum humida: et in vlceribus aurium
et ablutunt cum ea caput: et mundificat furfures q
sunt in eo: et lentigines faciei, et curat empeticinem
et serpiginem: et fabaphati capitis: et qdqz admini-
strant eaz coacti: non potentes habere medicinā
aliam in rusticis: et curat egritudines eorum: et ac-
cipitur etiam petia: et ligatur super exiuram aut
super vlcera que generantur in manibus et pedi-
bus ligatione forti: precipiendo infirmo qd conti-
nue mingat sup loco illo: non dissoluendo donec
curent et confert et curarūt. s; medicina que su-
mitur ex vrina infantis: et dicta chrysocolla eo
qd aurifice vtuntur ea ad aurum solidandum: et
multum iumatina in vlceribus fraudulentis: et dif-
ficilis consolidationis, qui ergo vult facere banc
medicinaz accipiat mortarium ex cupro: et pistel-
lum ex eodem: et mingat in eo puer non pollutus
et pistetur continne in sole aut in loco calido: do-
nec dissoluatur ex substantia eris: et erit magni in-
tamenti in vlceribus dictis. Hx, antez vrina alba
residens in fundo eius fm qd dicitur conferti heri
sipille. Et vrinam puerorum et etiam virorum iaz
biberunt quidam in passionibus prouidentibus
ex corruptione aeris: et estimanterūt se propter hoc
fuisse cu. **Dias.** berit locum percussus: ripe
re sanat, venenis bibitis prodest, hydropses in ini-
tio curat, punctiones echimi: et scorponis mari-
timi: similiter et draconis mariumi punctum cu-
rat. Lanina vrina nitro admixta: et inde medi-
camentum factum lepras et purgines tollit,

Et viña hominis quādo cum nitro miscetur confert si ponatur sup moxum canis rabidi; et scabi em viceratam et supra pruritum. Et viña hominis senis que nō est recens; est melior; in riceribus humidis; et in furfuribus capitis; et empeticini et serpigintipsa quidē furfures; et acoras; et scabies; et pannaria vulnera medicanda curat. putredine veretri et pusulas aurium suas. vermes aurium excludit et curat cū corio mali granati si fuerit de coccis. Pueri viña ortopnoicos curat cū melle i vase cocta peruncta. vulnera' gingivaz cōpescit. caligines ocalorum tollit in eramine misa et cocta ut ipm coagulare faciat. et puluis eius in oculis asperget: quod in vase ex viña refederit. ignem facit cōpescit. Lapunti lotius in vase coctū et cum lanis pessariis adhibuit; dolores stericos curat. vulnera oenlop tollit. pruriginea palpebra rum cōpescit. viña thaurina cū mirra adhibita dolores auriz mitigat. viña caprina hec omnia facit. bibita vero calculos frāgit et excludit. Leporinum lotium bibitū cum spicardī et aquo cya this duobus hydroperas curat. infantibus viñā p uocat. ventrē mollit. dolorē aurium cōpescit. Linis viña; quē multū ligurū vocat: mox vbi minxit lapis sit: quē multū elecorū vocant. dolores stomachi cōpescit. ventris abstinet rheumatismum. Afinis vero lotium bibitū nefreticos curat. hec sententialis dicit Sera. auct. Dis. cap. proprio. Iz sub alio verbis.

Baurina gent. el	i. viña camelī
Baulib	i. viña canis
Baniumsen	i. viña hominis
Banlasabil	i. viña puerorum
Baulcet ul idē qd. s.	Wanalmais. i. viña cap
Baulbaccara	i. viña vacce
Baulbulis. i. viña bonis	Bauma. i. pix
Baurach bahasur: est quedā spēs baurach	
Bauratus. i. desiccatus et induratus	

Baurati. i. mediū ventris

Lap. 75.

Aurach *ara. gre. afronitruz latine vñ spuma nitri.* Baurach aliud mineralē; aliud artificiale. Minerale aliud armeniū; aliud egyptium. Armenum est laminosum albū: hūs permixtione rube dinis: et aliqd purpureitatis. et est mordiscitius salinū. Aliie vero spēs in his ppteratibꝝ erunt remissiores et debiliores. vñ baurach. i. afronitruz; qd est spuma nitri armeniū; q̄ ē alba leuia; salsa modifaciat. Et est aliò sicut artificiale; sicut flos parientis; qui est sicut flos salis; ex eo artificialeiter fit sal nitru. Et est similit̄ baurach artificiale; qd fit fm Hal. li. dinamidiaz cap. de afronitro sic: accipere partes nitri duas; saponis partē vnam; distempera cū capitulo; et fac trocicos. Illud vero qd ē minerale fm Dis. cap. de afronitro: dicit afronitru verius: et est ca. **Sera.** li. aggre. cap. de nitre sic. in z. gradu.

Sera. i. tro. Nitruz et baurach. i. nitru et spuma nitri; spēs baurach et minere ipsi? sūt sicut minere salis. nā ex eo est aqua flues

deinde petrificat; et ex eo est quod in minera sua est sicut lapis. et ex eo est rubens. et ex eo est album et purulentū: et multo coloz. Unde nitru habet spēs multas. Una earū dicit baurach armenum et desert ab armenia. et est alia que dicitur nitruz et desertur ab rabath. Sunt ei' due spēs; album et nigrum. et est simile salibus minerarū. et sapor ei' est inter salcedinem et acetostatez. Et dixit quidā medicus q̄ baurach sunt due spēs. artificialis; et nālis. et nālis ē illa que nascit in minere: et sūt ei' due species. s. armenicum et babylonicum. et armenicum est melius; et est illud qd vidim⁹ apud nos sed babylonicum est illud quod desertur ad nos et sunt eius due species. vna nominatur nitrum. et est sal petrosum; cuius color est ad rubedinez tenuis; et sapor ad salcedinem eius amaritudine pauca significans superflua admistionez. Et species alia dicitur baurach panis: quia in massa vtuntur eo in pane: et hoc quia homines ipsi⁹ terre dissolunt ipsum in aqua: et limunt ex eo panez anteq̄ coquunt. recipit enim ab ipso claritatem quandā sed baurach artificiale generalē ex materia nitri humiditate plumbi. et hec cōmiserunt ad inicē et ponuntur ad ignem: et istud nominat nitrum et est sal petrosum incisum et abstersum exstens. unde vna ex speciebꝝ baurach artificialis ē baurach album. Et est aliud artificiale quod est spumosum. et est melius oibus. et color eius ē terrenus purulentus trahens plus versus rubedinez et ex eo sumitur qd **Dis. cap. de nitro.** H̄i sit ex sigillatione.

Dis. cap. de nitro. H̄i sit ex sigillatione. **trum eligi oꝝ: qd** est lene. et color ei' sit sicut color rose: aut album et sit plenum foraminibus: sicut spongia: sed medicina que dicit Afronitru: et est ei' exppositio spuma nitri: et est illud quod putat quidā ē baurach armenum. et melior ex ea est que est lenis multuz et existens in laminibꝝ cito frangibilis. et in colore suo est purpureitas. et ē similis spuma mordicas linguam quicadmodum est illa que desertur a silia vel delfia: et a candia. et post hanc ī bonitate ē illa que desertur a babylonia vel ex egypto. Et idem Sera. auct. Hal. differentia est iyer baurach aphrice: quod dicitur spumosum et nitrum vel nitri spuma; q̄ spuma baurach est medicina desiccativa. et color eius est similis farine frumenti. et est alba. nō est sicut flos lapidis asij: nec talis color. sed baurach spumosum non est sicut farina sed est coagulatum et aggregatum. et est illud quo vtuntur homines quotidie ad lanandum sordes et ad auferendum purituz: et postq̄ res est sicut dictim⁹ inueniū ipaz medici ec vna ex medicinis resolutiū. s̄ spume baurach virt⁹ et nā est eadē quā h̄i baurach: nisi q̄ est subtilior: et postq̄ diximus q̄ natura baurach est media inter naturam baurach aphrice et naturam salis: et hoc quia in baurach aphrice est virt⁹ q̄ abstergit solū. et ī sale est virtus sūptica: et ī baurach sunt iste due virtutes simul: nisi quia virtus eius est sūptica pauca: sed virtus abstergativa est multa. Et dixit q̄ virtus baurach est media inter virtutē baurach aphrice

et salis: et quando cōburis est ppinqius illi aphrī
 ce: et hoc ideo q̄ subtiliat: et ppter hanc causam de
 siccāt et resoluit. Et si sumit de eo aliquid per os
 incidit et subtiliat humores grossos plusquam sal
 sed baurach aphrice non vitium inter nos: nisi in
 digeamus medicina forti: q̄ ipm cōmouet nauſe
 am et vomitum: et nisi effet ppter hoc darem ipm
 in humoribus grossis. Unda vero vunt isto bau
 rach aphrice in medicinis: que dant illis qui sum
 pserunt fungos strāgulantes et curat eos statim.
 sed et nos administramus baurach: et nō adustum
 et maxime spumaz ei in ista strangulatione: et ista
 spuma nomine grecō: et cōposito afronitū dicis:
 et est magis abstersum q̄ sal: quia non stipticat
 et sunt amara multum. Et post dicit q̄ sal amar
 medius est inter salēm durū et afronitrum bonū
 eo et afronitri sunt sp̄cēs: q̄ eo est durū grossum
 quod non dissoluit in aqua cito: et non est sermo
 medius hic in sp̄bus illis ex eo: sed sermo ille est
 medius in hoc q̄ significat nomen suum: volo di
 cere spumā substātie eius que est sicut spuma: q̄
 nitru est sicut petra: et ista spuma est sicut spuma
 in superficie existens: et ideo nitru est min⁹ calidum
 q̄s afronitru: et ppter hanc causam auferit carnem
 que crescit in ulcerib⁹: et destruit eam absq; nocu
 mento aliquo: sed flos nitri et simili ipm nitrum
 ulcerū mordicat carnes. Et dicit considerator horū
 sermonū: q̄n diligenter cōsideras sermonē Hal.
 in 4. cap. de nitro et afronitro: et cōparas ipm cuz
 sermone suo in xi. cap. baurach. aphrice quod est
 spumosum: et baurach similit: et aggredas opera
 tiones innuenies p certo: q̄ intellexit per baurach
 aphrice nitrum: et p baurach afronitrum spumaz
 nitri: et dixit q̄ afronitru est spuma nitri: et est bau
 rach armenum. sumit ergo per hoc q̄ baurach
 ēm Hal. est baurach armenū. Et p certo scias q̄
 intellexit p baurach armenum afronitru. Cōburi
 tur nitru sic: ponat in olla terrea et sepeliatur in
 panis: et dimittat donec calefaciat: et postea aufera
 tur ab igne et reponat: et illud est qd vocat amen
 tum. Bulseus libro qui dicit servitor. sal nitru
 comburit. **Dosse. Sera.** anc. Dial. sicut sal. **Virū** oī
 nitri est desiccata: et q̄n bibit ex eo incidit et sub
 tiliat humores grossos viscosos plusq; afronitru
 et das adustum et nō adustum ad suffocationem
 fungoz pñciosoz: sed virū spume nitri que dī
 afronitū ē simili virtuti salis adusti: adustio ei⁹
 est sicut adustio illi⁹: nisi q̄ afronitrum valet pl⁹
 sale in hoc q̄ sedat torsiones vētris: et misces cum
 aliquib⁹ vnguentis: innungitur ex eis patiens fe
 bres ciocicas: et auferit rigorem earum si fiat inum
 ctio ante paroxismum opud ignem: et ingreditur
 etiam vnguenta que sunt ad sebiem ulcerosam
 et curitū et morpheā. Et q̄n afronitrum et spuma
 nitri: quod est baurach armenū dissoluit i aqua
 aut vino et distillatur in aurē: sedat dolorē eius
 et ventositates que sunt in ea: et sibilum: et confert
 humorib⁹ fluentib⁹ ad ea: et q̄n dissoluit in aceto
 mundificat sordes que sunt in ea: et q̄n miscet cuz

adipē anserino antaxigia porcina curat morbis
 canis: et q̄n milceū cum terentina curat orificia
 furunculozū. Et sit emplastrum cum ea: et facit
 supra ventrē hydropticū: et fit cu eo et melle cobol
 aciens visum: et q̄n bibit cum aceto et aqua cōfert
 suffocationi fungoz pñciosoz: et q̄n bibitur cu
 aqua. cōfert nocturno specierum cantariduz
 que dicis burrafatū: et sumitur cu anuendit et cō
 fert nocturno sanguinis narium: et cōfert ad ex
 tenuandum: et sit emplastrum paralyticū: et facit de
 clinare caput ad posteriora: et torsionib⁹ nervoz
 cōfert: et miscetur pusca et aqua et sit panis ba
 benti paralyticū lingue.

Baucia i. vītis alba
Bautamia, i. viticella: et est idē quod supra
Babalanus mēpico, i. bubalanus repisco
Babatgematicon, i. succus canaliculi agrestis
Babebot est quedam anis calidior omnibus avi
 bus: quam non cognosco faciens augmenum in
 coitu.

Bablericum	<small>i. bellirici</small>
Babunagium	<small>i. isopus</small>
Babunegum	<small>i. camomilla</small>
Bacanū , i. rhapban⁹	<small>Baca, i. fructus lauri</small>
Bacat , i. pondus	<small>Bacath idē qd supra</small>
Bacca	<small>i. bache</small>
Bachantis quid est lege litteram hec	
Bacca , i. fruct⁹ oline vel lauri vel bedere: et sit	
fructus vel grana rotunda.	
Bachar sunt proprie bacce lauri	
Bachara , i. lasarum	<small>Lap. 76.</small>

Bachaelb gre. latie luyula vī
panis circuli. Luyula ē herba acetosi sapori. folium eius
est parvum et tripliciter dinum: et in
cacumine cuiuslibet parisi est alia incisura. semia
eius sunt in vaginulis similib⁹ corniculis que cuz
tanguntur tempore maturationis evolant ab eis
semina similia andachuche tēdenta ad rubedinē
et vocat trifolium acetosum: sicut appareat in Lan
dachucha: et talis est trifolius quod ponit a dī
maceno in vnguento diafinicon: et vocat ipsum
trifolius. Plinius cap. bachaelb. folia cime flores
et fructus sunt fri. et sic. folia tamen sunt humidio
ra predictis. fruct⁹ vel semina eius matura aliqua
lem habent. **Dosse.** Luyula medetur vī
duledinē. ceribus oris: et fistul⁹
similatur in virtute acetose silvestri est sūptica. cō
solidat vulnera et ulcerā. succus eius valet ulceris
bus oris antiquis et alcole. et rob ei⁹ cōfert alco
le. Plinius cap. bachaelb. ppter acetositatem exi
stentem in ipso valet ad alcolam: et alias eritudo
nes oris.

Bacitura seu squama metalloiz: grece dī lepi dos.	<small>Bacora catona, i. pñlli</small>
Bacora citona	<small>idem quod supra</small>
Bacula	<small>i. bacea</small>
Bacuch marina	<small>i. buthornian</small>
Badabas	<small>est regio quedam</small>
Badrabarac	<small>i. resistitia veneno</small>

Badbar i. sterctis animalium
Babache i. cib⁹ q̄ sit ex tritico lacte & zucaro
Cap. 77.

Akadeara. v. adriaochata: v. scede: gre. polion. latine
vero polii mōtanū. Polii diversi sūt
genera: sed mōtanū cōpet vñi medicine. vñ cuꝝ.
simplicē polii inenīs: mōtanū dī intelligi. cuꝝ flo-
res p̄ducit colligat. p annū seruat. virtutē h̄z dis-
soluciō & cōsumēdī. et h̄z virtute diu reticā ex h̄sti
li sub **Sera.** li. aggre. cap. bakade. anc. Dia
stata. sco. due sūt sp̄s. s. magnū & par-
num. poruū ē quo vñi medica. & ē plāta s̄bst̄l par-
num: cui lōgitudō ē circa palmū. & ē plena semīe
Magnū vero ē sup cui sumitatem ē capitellū puū
rotudī: simile capitello spine albe. odoꝝ h̄z ḡueꝝ
cuꝝ panca aromaticitate. & **Dias.** cap. polio
magnū ē debilioris odoꝝ. Polii est
mōtuosū. & ē alteꝝ. Mōtuosū vero ē qđ nobis ve-
nit i vñi. frutex ē alba & tenera: folia h̄is lōga vñi
cubiti: sup quas virge sūt cuꝝ capitellis semīe ple-
nis: a q̄ lanicies exīt alba & lōga velut capilli: odo-
re h̄is cuꝝ **Hal.** vii. sun. phar. ea. d. polio. Do-
suauitate. liū amaz gustatib⁹ & mode-
rate acre. magis aut̄ virtuosū qđ min⁹. Et hoc i an-
tidotis vñmū: etenī acrī & amari⁹ ē qđ illud qđ
mai⁹: sic vt ex. 2. qđu fit siccatus: ex secudo vñ iā
cōplete calc. **Posse.** Vñmū decoctiois ei⁹
faciētum. & passulap̄ valer h̄z fri-
giditatē pectoris: & vñmū decoctionis eius valer h̄z
dolorē ex vñositate & opilatōe splenior: & epatis: &
renī: & h̄z strāguriā: & dolorē stomachi
ex vñto **Sera.** Ulīt̄ ei⁹. s. polij ē q̄ abste. git
state. & pprie illud qđ ē minoris spe-
ciei: qđ desiccat. & incarnat. & aperit opilationes
mēbroꝝ iūfiscoꝝ. & puocat vñmā & mēstrua. & cu-
rat vulnera & vlcera maligna: qđ puluerizat sup-
er: & pprie qđ ē minoris sp̄ci: qđ ē siccū. & maioris
sp̄ci: qđ reccō icnart vulnra magna & vlcera. &
qđ decoctio amboꝝ bibit̄ cōfert mōsib⁹ veneno-
sis: & hydropisi: & ictericie. & qđ bibit̄ cuꝝ acetō cō-
fert apostematiib⁹ splenior: & facit fōdā. & ē malū
stomacho. & relatāt vñtre. & puocat mēstrua. & qđ
sternis s̄b lecto fugat aialis venenosa. & qđ fit em-
plastr. cuꝝ co cōglutinat vulnra humida: & ipsuꝝ^z
mūdificat caput. & prouocat vñnam. & refrenat li-
bidi. **Dias.** Elixatura ei⁹ mōsib⁹ venenatis
nem. occurrit. bydropicis magnū p-
sidū c. acetō mixtū spleni vñli adhibet. dolorem
capitis ḡmouet. & cacostomatiū est. vñtre molli-
mēstruis ipat. res venereas extinguit. caput purgas
& vñmā mouet. & strato supposito lōgi⁹ arct̄ serpē-
tes. cataplasmatiib⁹ adhibita vulnerib⁹ paracole.
sim facit arcuato. **Hal.** Polii q̄ amaz: & mo-
morbo succurrit. derate acre deobstru-
it ola viscera & vñnas: & mēstrua. puocat. & viride
qđem adhuc existēs cōsolidat magnas plagas: &
maxime fructicola sp̄cē ei⁹. siccū vero factū sanat
male morigerata vulnera: qđ apponit. magis aut̄
hoc efficit quod mīnus est.

Bakcha i. vacea
Bakche aliendi i. olus iudaicum
Baklens idem quod supra
Bakim id est brasiliꝝ: & est bacham
Bakinon idem quod supra Cap. 78.

Balaustia latine gre. balauſtio
ara. lulicar. Balauſtia ē flos mali granati caducus: quez
Dias. vocat ḡtū cap. de malo grana-
toſri. & ſic. **Sera.** l. aggre. ca. lulicar. i. ba-
i. z. gradu. **I**lnastia. & flos mali gra-
nati. Et ex malis granatis: quēdā sūt domēſticas: q-
dā filuetria. ſed flos filuetris dī balaustia: quāp
qdā inenī alba: qdā pur. **Anic.** l. i. z. capim.
purea: & qdā roſacea. **Balaustia** de balaustia
Balaustia flos ē granati filuetris pſici: aut egypti
pīj. & eſt ipſa qđ qīq̄ ē rubea: qīq̄ alba: & qīq̄
roſea. Et ſucci ei⁹ nā ē ſic succibaſe hincine. fri. & i
fine pīmī gra. **Ani.** vi ſim. phar. cap. balaustiuſ
diſ: ſic i. z. Balaustia ē flos mali qna-
ti filuetris qīlī dōestico vicin⁹. vebeincē aut ſi-
pticat gustū: necnō desiccative & ſiſtice vñmis ē
palā quoq̄ & ē grossaꝝ partis ſi recolam⁹ dicta
i quarto horꝝ monumētoꝝ: cuꝝ oñdebamus oē ſi
piſci terrestre ē & frigidū. Hulli⁹ aut̄ alteri⁹ ſapo-
ris h̄z idicū: & ſo poner vñq̄ hoc alijs ſiccare: & i
frigidare nō debilit. ſigdē nō male oñdebatur a
nobis in quarto horꝝ monumētoꝝ iſſe ſiſticita
tem terrestrib⁹ & frigidis corporib⁹: deinde & ap-
parētū teſtāſ. Et enī ſi paratritonib⁹ & alijs vlc-
ribus id apponas cuī ſidē videbis ad cicatricē p-
cedere. hic ē enī & emittēt̄ ſanguinē & dysente-
rijs adhuc in fluxibus q̄ in vñtre: & matrice nō eſt
alijs medicoꝝ ſcribētū curatiū negociū: q̄ non
vatur hoc. **Dos. Ser.** Balaustia i car-
pharmaco. **Nat.** & ſtrigit &
curat tenaſmonē. & cōſolidat vlcera iſteſinoꝝ. &
cōſert ſpūo ſanguis: & fluxū mēſtroꝝ. & conſert
ad oia ad q̄ cōſert. **Anic.** Balaustia ē glucti
hypooquſtidos. nativa: & retin⁹ oē ſlu-
xū ſanguis & generat melācoliā. & h̄bā gingine
ſiguinolētē. & ſolidat plagaſ: & vlcera ſatiq̄: & albo-
co: & paſſiōne puluerizata deſup. & firmos efficit
dētes mōtos. & p̄b̄it ſluxū ſanguis. & ſtrigit ſlu-
xū iſteſinoꝝ: & ſluxū matrīcī ſanguinē. loco
ei⁹ ponat cortex glandis: & caput granatū.

Balanon i. glans
Balantha ſquama pīſcis qdā q̄ inenī i frōte pī-
ſcis degētis i cōcha rotūda: & tortuosa cōcaua: ſz
nos vñmū blaccebiſantia: q̄ ferī de sancto.

Balath i. glans
Bala. i. ſucc⁹ palme i q̄ dactili naſcantur
Balas est cum multe placente in oleo frīxe ponit
tur patella vñā ſuper aliam locando

Balaſtum i. querqus
Balanos. i. glas: & c̄ etiā castanea Cap. 79.

Balanus repſico v̄lba
mopsica: vel pigmētaria: gre. arabi. ha-
ben: latine vñ ben. Ben ē ſemē arboꝝ

myrice fruct^e sicut aquellane: habentes intus me
dullā q̄ exprimit: et egreditur humiditas q̄ igreditur i
nobilito^r cōfectionib^r p oleo. nascit^e i ethiopia et in
egypto: et i idia: palestina. Et autem ben aliud qd̄ ē
granū triangulatū albū parvū simile chartamo
sed mai^r viciq^s: nec ita oblongū: quo multi vñi sūt
p pipere albo l^r decipiāt: a qb^r exprimit oleū oī
ctū muscellini: vel balaninū. nā arabes vocat illū
semē mu. **Dias.** fm translationē nāam capit.
scellinū. **Balan.** replico. i. ben. c semē
arboris: similis arbori myrice: nūc hū ab intus
q̄s cū digitis cōfricaueris humorē ejiciunt: q̄ cōf
ectionib^r miris et nobilitib^r multis miscet p oleo.
nascit^e vero in ethiopia: et in arabia: et locis idie
ipe succ^e melior c: q̄ e re **Sera.** li. aggre. cap.
eas et odore plen^r: et alb^r. haben auct.
Dias. haben. i. granū ben. et fruct^r arboris simil
th amarisco: et fruct^r aquellani. medulla ei^r expri
mis sicut amigdalae: et egreditur aliqd loco olei: et na
scit^e hec arbo: i terris bababes: et in babylonia: et i
locis arabū: et i terris palestine: q̄ noiant nitram
et melior ex eo ē nouis plen^r alb^r. facilis excoriat
onis. Et idē anc. Hal. hec medicina defert ad nos
ex terris arabū: et pigmetarij vtū succo medulle
ei^r loco olei: et co^r **Jo. mes.** cap. ben. Ben
plexio ei^r c ca. c grantū alma
basus: et alind magnū: alind pūn. Magnū autē
c̄ i magnitudine fruct^r aquellane: triangulatū: quum
autē c̄ licet cicer: et vtrūq^s h^r medullā vñctuosa
lenē: et albū: et mai^r icolum^r ē parvo: parvū vñ
ē malignū: magnū autē meli^r: cui^r alb^r ē cortex: pla
nus: tenuis: et cui^r medulla ē alba lenis: mltē vñctu
ositatis. Et qd̄ ē antiquū meli^r ē recti^r: et pūn me
lius ē ibnig^r declinās ad albedinū: et cui^r medulla
ē vñctuola alba et lenis: et antiquū meli^r est recti^r
acuto: magnū ē ca. i pn. ternij: sic. i z^r: et ipo ē hu
miditas sup̄lū cū acrdie: et c̄ icisū: et mundis
catinū: abstersum: apitū opilationū: et viscer^r cō
tarbatinū: pp̄t humiditatē sup̄lū pparat ad vo
mitū: et min^r ē fortius i oī r. faciōs opatioes diffi
ciles laboriosas pducetes ad casū virtutis: et sudo
rē frigidū: et ideo pui pribeda est administratio
nis in emplastris: et fricationib^r et olei ipi^r: et in vñ
gnentis. Magnū autē malicia corrigitib^r est: et hec
sūt corribilia in ipo. nocet enī stomacho: faciōs sū
tersionē i eo: et elaboriose solutionē tardē. Et
nos qdē dixim^r i canone: q̄ assatio eius ab eo re
soluit et maturat sup̄lū humiditatē aptā ad sub
uerionē: et nausēā et vomitū: et dimittit ei vi sit p
vñtrē solutū tātu. Semē autē feniculi et anisi cūz
eo rectificat nocimēntū pīmū: p̄p̄t mixta coctiō
ipi^r: et fuit ex medullis ei^r post coctionē ipsius: et
medio pōdere ei^r ex amigdalae dulcis et melle pas
salaz: forme sicut aquellane: et sūt innamēti magni
obi oī. Opatio decoctiō ei^r ē: accipe ex eis inte
gris q̄p̄tate qnā volueris: et inolue eos in pasta: et
coque i cinere calido: et tere cōtritione mlta: et po
ne ex seminib^r et spēb^r aliq^s: et inolue i panno: et
desuper inolue pastam: et fac sicut sup^r. oleum
autem eius extrahitur sicut oleum de amigdalae.

Poss. Dias. Ex eo. 3. i. bibita cū
pusca splen siccata cū
iris illyrica mixt^r: et i cataplasmatib^r posit^r: et mul
sa adhibita dolores podagricos mitigat. aceto au
tem mixt^r lepras et maculas: et pustulas corporis
tollit. Accep^r solutionē vñtrē facile p̄stat. mulse
mixt^r nauseā pnacat. cacostratic^r c. oleū qd̄ ex
iplo semie exiit acceptū vñtrē mollit. coquū radicis
ei^r stiptica c. exp̄ssus succ^r ei^r vñlis ē: vt aspredinē
et purgationē corporis. **Sera.** Ben cōfert empe
mirifice purgat. tigini et lentiginib^r
q̄ sūt i facie: et scabie: et pruritus et egritudini cum
eleuatis cutis cū acetō: et attenuat duricie epatis et
splenis si eis supponas cū aliq^r pharmacia ex de
ficiatib^r: h^r i succo ei^r p̄p̄t stipticitate. mouet vo
mitū qn̄ bibis ex eo cū melle: et laxat vñtrē lapatio
ne fortiori: et austert cicatrices multū oleū ei^r inun
ctū. cortex exterior: ipsi^r grani admistrat: qn̄ indi
genus stiptica. **Jo. mes.** Ben p̄ vomitū
tione multa. **Jo. mes.** p̄ ventrē educit
phlegma crudū grossuz: et ē medicina mirabil' ad
colica phlegmaticā et vñtosaz: et etiā clysterizatur
et supponit: et fit ex medullis ei^r emplastr^r: et faria
ordei et melle: et soluit apostemata dura: et scrofu
las. valet ad egritudines nervoꝝ frigidas: sicut ē
ictio et spasmiss. calefacit enī eos: et lenit duricies
eoz: et nodositatē: et emplastra sup̄ epar et splenē
et p̄p̄t cū farina lupinoꝝ et spica: et cōfert duricie
et opilatō eoz. Ben autē pūn emplastra in ege
tudinib^r pdictis: et ē virtuosis: et similit^r ei^r oleum
Oleū autē de ben notū cōfert vestigis vñcez: et len
tiginib^r et fuditati ei^r: et morphē: et distillat i aurē
et cōfert dolori ei^r: et sonitu i ipa et surditati. dosis
ei^r ē a. 3. 5. vñcez. **Anic.** li. 2. cap. de ben. Ben ē
ad. 3. i. 2. 5. mūdificatiū: et p̄p̄t ei^r
medulla: et icisū humiditatē grossuz et apit cūz
acetō et aq̄ opilatōes vñcez: et i arboꝝ ipsi^r ē ama
rimdo et stipticitas: et p̄p̄t hoc ē i ipa viri^r conter
zationē: et ei^r cortex ē stiptic^r pl^r: et oleū ipsi^r nō ena
ciat et stipticitate: et i ipo toto ē abstersio et cōfisio.
semē ei^r cōfert leniginib^r magnis et partis: et pāno
et morphē et vestigis vñcez: et similit^r ei^r oleū: et cō
fert apostematib^r durio oīb^r: cū ponitū i empla
stra et vñguētis: et cōfert cū acetō excoitati: et sca
bici vñcerat: et cōfert bothor: lactee et asabafati: et
calefacit nervos: et lenificat spasmū et duricie ner
vū: et p̄p̄t oleū ei^r: et cōfert dolori auris et tinnitū
q̄ ē i ipa cū adipē anatis: et decoctio radicis ei^r cō
fert dolori dētū si cū ea os coluit: et cōfert duricie
splenis: qui bibis cū acetō mixtū ex eo in pōdere
duaz: 3. qñq^s etiā cōtingit cū fermēto: aut farina
loli: et aq̄ alkaratū: aut farina ordei: aut farina
lupini: et fit ex eo emplastr^r spleni: et ipm qdē ē ma
li stomacho faciōs nausēā: et si bibas ex succo ei^r
aure i. cū melle faē vomē fortiter: et solvēdo edū
cit phlegma crudū cū bibis cū melle: et similit^r ei^r
oleū: et similit^r cū supponit licinitū ifusū i ipo: loco
ei^r ponit quātū ipm ē de rubea: et medietas sui de
cortice cassie lgnce et decima pōderis ei^r macis.
Balanomiris idem quod supra

Balanus	i. suppositorium
Balam tebus	i. celeborus
Balab	i. ductali imaturi
Balch	i. glans
Balanus sordianos	i. castanea
Balbati est genus apostematis corrosivus	
Balkati est genus apostematis	
Ballatiana	i. fu
Ballatum quid est	i. l. i. lessim
Balsamita mēta aquatica fimbriatum idem	
Balsamita aquatica	i. melissa
Ballaton sunt capilli qui innueniuntur in arbore	
Balsami: vi appar et in. i. lessim	
Balsales. i. bulbis belbesum: et balsalalzi	
Baltat	i. anax anis
Baleccara ē aīal simile lacerte: sed vētricosus sa	
tis: qō inuenit barbarie et sardiniæ: et colozis lacer	
te. l. l. oab.	Balleccara idē qō sup
Balsel sunt quidam fructus: vi appetet in. l. bule	
Balis. i. porrum greci. dicit qō est herba fructi	
cota angulosis caulis nigris	
Balialmon	i. colen et est sel
Baloch	i. glans
Balanoc est species campore	
Ballot	i. glans
Baltonica	i. camomilla
Balnam. i. facies mordicationem stercois	
Balnisi	i. quercus
Balni ē cibariū qō fit ex tritico lacte et zucaro	
Banaich. i. ebulus	Barasfam. i. bdellium
Baras est qsi morpheba alba. s. q inficit carnem et	
cutim: et in hoc differt a morpheba: i. q tatu inficitur	
cutis. vii cu pugia morpheba emanata ab ea signis	
in baras nūq exit: et ē i eo caro infecta vsq ad os:	
et est qsi incurabilis.	
Barasen. i. letigo aque	Baraseil idē qō supra
Baral vel basirac. i. semen lucarie	
Barati. i. vernix	Baratis. i. bara
Barachion	i. apostema
Barasimas quid est. l. l. xenoia	
Barach kebuli est qdā semē idū. et sūt eius due	
spes: qrti una est parua absq rugis: et alia magna	
cu rugis: et eaq melior est parua. eradicat phlegma	
ex incurris. soluit phlegma ex intestinis et vermes	
et ascarides: i. hoc ē valde bona et est catapucia.	
Barar. i. anax anis	Cap. 80.

scēt cū medicinis que administrat̄ ad sputuz san
guinis: et su **Sera.** Slos eius est stipticus sti
ctori. Dis. pūcitate paucā: calefaciū
tus maturatus: et est ea. qsi in pīm gradu: et est
mediū humiditate et siccitate: et secūda ei⁹ virt⁹ ē
q̄ ē molli. **Sera.** bararichichene ē mollifica
tūm: sedatiū dolor: et cofert egritudinib⁹ intē
rioribus: nisi qz est min⁹ in hoc q̄ camomilla. et ē
mediū inter laxatiū et stipticū: admisces ī eo pa
rum virtutis puocatine vine: et hoc gdē apparet
in eo manifeste qn̄ comedis assatū: et tūc est mag
cōuenies ad strigēdū ventrē. Et dixit in li. de con
seruatione sanitatis: q̄ qn̄ semē lini decoquū in
aqua: eius decoctio est infrigiditatiua. Et idē auct.
Dis. Virtus seminis lini est similis virtuti semis
no fenugreci. et qn̄ admisces cū aqua melle et oleo
et coficit resoluit apostemata calida et mollificat
ea sine fint intus sine exterius: et qn̄ fit ex eo em
plastrū cū sicub⁹: et nitro delet pannū: et pusulas
albas facie. i. papulas s̄m translationē nostrā Di
asco. et qn̄ coficit cū aqua resoluit apostemata q̄
sūt in radice auris et apostemata dura: et qn̄ cogē
cū vino eradicat formicā: et spēc vīcep q̄ dicuntur
faui. et qn̄ miscet cum melle et pipere: et vtitur q̄
eo mouet costum: et quādo miscet cum nasturtio
quantitate equali confert scissuris vnguiū et earū
excoriationi: et fit cuz decoctione eius cystere ad
mordicationem intestinorum et matricis: et molit
ventrem: qn̄ mulieres sedēt in decoctione eius co
fert apostematis matricis sicut fenugrecum. Et
idē auct. Aben mesuay. pprietas eius est: et virtus
vt qn̄ fit ex ea emplastrū mixta cera et melle cofert
ardorib⁹ vnguiū. Et idē auct. Atabarī: si ponitur
sup vngues equat inequalitates eaqz. Et idē auct.
Abugerig. confert vlericib⁹ vesice et renū: et manu
rat apostemata qn̄ fit cū eo emplastrū: et qn̄ bibit
torrefactū confert tussi fri. hu. Et idē auct. Mesa
rugie expellit fetum cito. Et idem auct. Alcanz
non est ei par ad expellendū cito fetum et expellē
dum aquā. Et idē auct. Rasis. sedat dolores: et co
fert punctionib⁹ intestinorū. Paulus capit. de lino
linum qn̄ cōburis fumus eius est subtilis: et cofert
coize et suffoca. **Alli.** li. z. cap. de semine lini.
tioni matricis. vir⁹ est ei⁹ prima virtu
ti fenugreci: ca. in pīmo cōmensurati humiditate
et siccitate. Et dicit quidē q̄ decoctio lini est de
coctio recētis ei⁹. in ipso enī ē humiditas supflua
est maturatiū et abstergit: et inflat. ppter humidita
tem suam supflua: ita q̄ illud qō ex eo frīxum est
hoc agit cū stipticitate: que in frīxo māifeste com
mēsurata: et in nō frīxo māifesta pmixta cū lenifi
catione: et est sedatiū dolor: min⁹ q̄ camomilla
ex ipso fit emplastrū cū nitro et bolo et lenit pannū
et cofert cōtractioni vnguiū et scissuris: et fracturis
earū: et qn̄ pmisce cum equali mēsura nasturtij: et
coficit cū melle lenit apostemata calida extero
ra et interiora: et apostema qō est post aures cum
aqua cineris et apostemata dura: et phibet spasimū
et pprie cōtractionē vnguiū cū permisce cū cera

et melle.eius suffumatio cōfert corize. et similit
fumigatio ipsius lini cōfert tussi phlegmatice: et
ppac qd ex ea assatum. et est malū stomacho. et ē
difficilis digestionis: et pauci nutrimenti. quod autē
ex eo frixum est constringit ventrē: et non frixum
est cōmensuratum. et eius puocatio est debilis: s̄z cō
fortatur cū assatione. et quādo iungitur cuz melle
et pipere: mouet coictus: et cum decoctione ipsius
fir pessariū matrici: et sedet in ea: et iumat a modi
catione que est in ipsa et apostematib: et similit in
intestinis. et ex ea fit iumentuz ad ulcera vesice
et renū. Et cū ex decoctione semis lini fit cystere
cū oleo ro. magnificat iuuancium in ulcerib in
testinorum. Cap.8i.

Ara vel bara: ara.gre. cucurbita
genella: vel coloquintida: lati
ne cucurbita. Cucurbita fri. est et bu. in
cibis et medicinis competit: et precipue
semina eius que ante maturitatē colliguntur. Se
mina autē ipsa diureticu sunt ppcer subtilitate sub
stantie eoz: et pcpue medicine competit. Cōtra
calefactionē epatis rasura cucurbitaz conteratur
et succus exprimaz: et addito aceto vel agresta pā
nas intinctu supponas. cucurbita cocta cum car
nib maxie cōfert cholericis sanis: et estate acutis
simi febriūtibus. elixe cucurbita sine condimento
vel cum lacte amigdalaz: et etiā assata cu agresta
sunt cibus et medicina. similiiter coque cucurbitaz
in pasto et bene dissoluat in aqua: et ex illa aqua et
zucaro fiat syrups: optimus est acutissime febri
entibus: epaticis et ethicis: et potest dari a principio
quia materiā digerit et purgat per vānā: laxat ali
quantulū etiā. Cōtra opilatiānem epatis et renū
et vesice: et cōtra apostemata pectoris valet. semia
eius mundata si cōterantur: et i aqua ordī coquā
tur et aliquantulū ablacentur: et aqua ipsa colata
cum zucaro mixta patientib def: vel ex aqua illa
fiat syrups. Et nota q̄ maiore virtutem habet si
ablacentur semina q̄ si coquantur. valet similiiter p
dictus syrups in febrib acutis. Similit notādū
q̄ post maturitatē debet cucurbita colligi et suspe
di cū seminib vi substantia desiccat: pp̄i conglu
ctiositatē eius: deinde cū aqua lauet: et soli exci
cetur: et in loco sicco cōseruet ne propter humiditatem
multā. **Sera**. *i.cucurbita.virt et fri.*
et bu.in z. gra. et succus abrasionis eius cōfert do
lozi aurium: qui accidit ab apostematib q̄i admi
nistrat cum oleo rosa. similiiter q̄i caro ipius cu
curbita q̄i sit emplastrū cum ea extinguit et infri
gidat apostemata calida: infrigidatione et exticti
one cum temperamento. et dixit cucurbita est mi
nozia malicie q̄i fructus estiu oēs q̄i bene digeri
tur: sed si corrūpat et non bene digerat: et non de
scēdat a stomacho cito: cor. vij. sim. phar.
*ruptio eius est mala valde. **H**a. cap. coloquin*
tida. Coloquintida. i.cucurbita:fri. et bu. est cōple
xionis fm tertium in ambob gradū. vñ et rasura
eius succus ad aurū dolorem: qui s̄z phlegmonē
cōfert videntibus cum rodinoata vero et tota cata

plasmata calidos phlegmones ifrigidat modera
te. est autem et cū comedit **Dias** ca. d cucur
mollificativa: et stitulos. Cu
curbita cruda et cataplasmatis adhibita pa
pulas corporis amputat. apostemati calido maxi
mum presidiū ē. succus rasure eius dolore calidu
aurū mitigat. cum oleo ro. mixtus: et aurib istil
latus: et cerebro appositus effractiones infantium
mitigat. et cōfert apostematibus calidis: que sunt
in cerebro eoz. tumorib oculoz opitular. podra
gicis maximis presidiū est. Eliza quoq̄ et exp̄sa
melle et nitro addito et bibita ventrē mollit. cruda
et excavata: et vino impleta sic manserit vna die et
vna nocte: et postea bibat. similit ventrē mollit si
crude et trite lenis oēm tumorē. succus eius dolo
rem dentium mitigat. si dantis in ore teneat: sed
oleo ro. mixtus ex vncione corporis admotus. se
būtū restringit ardorē. et q̄i sit emplastrū cu rasu
ra eius: et medulla panis super podagram ca. aut
sup hericillam cōfert. cīnis aridi corticis effica
citer pōt cōbusta sanare. Eūdem cinerem dicim⁹
ab experia vulnera in veretro iam in putredine
versa purgare: et ad cicatricem pdicere. podagre
estuant: et ignibus sacris cortices virides subueni
unt. sc̄mini sicco illa vis tradit⁹ et in puluerē tūsūz
et ispersū i pleat vulnera que canata sunt. in cibo
sumptū stomachū relaxat. bibendi desideria non
excitat. succus tepefactus dolori aurium: qui ex i
flammatione calorē fit infundit. humectat antez
et infrigidat abundant: et purisim ifantiū rasura
depellit cum polēta. Hec eadē dicit Sera. aucto.
Dias. sub alijs verbis. Et idē Sera. aucto. Aben
meluay. Sanic cucurbita cōfert tussi et doloz pe
ctoz qui puenit a caliditate. et abscondit fūm. Et
idē auct. Mesuragie quādo cucurbita inuoluitur
in pasta: et assata et deinde exp̄mitur ei⁹ aq. et dat
in pom cōfert se. acutis et tussi. et sedat fūm. et q̄i
sumis cum zucaro mollit ventrē molitione leni.
Eūmāsor tractatu tertio cap. de cucurbita. Lucur
bita est fri. et bu. que stomacho mala existens ap
petitum destruit. fūm quoq̄ sedat: et epatis et sto
machi ardorē extinguuit q̄i in eis abundat calor.

Bar *i.anax quis*
Barba hircina quid est. l.l. luthec
Barba alguf *i.elleborus*
Barbachi *i.meatus inguinis*
Barbatus *i.elleborus*
Brabascus *i.rapsis barbassis*
Barba nomen est emplasti scripti i antidotario
virili.
Barba iouis: herba herculis: vel bonades. i.stica
dos citrinum.
Barba aaron *i.aaron*
Barbaki. i.barbachi *Lap.8z.*
B Arba siluana *est planta*
bo aquati
ca que iuxta aquas nascit: cuius folia
sunt oblonga in acutū tendēcia erecta
super aquam: similia folijs plantagini: nisi quia
non sunt ei coste apparentes: sicut plantagini. vñ

in dinamidu scribit Hal. cap. de curis genitalibus
valere ad pregnandu. Et idem dicit eodem li. de
epilepsia q̄ barba siluana est centūneria aquati-
ca: et ponit similiter barba siluana in antidotario
Hal. minori in quoddam medicamine: quod icipit
medicamen ad concipiendum.

Barcartartaba	i. pyretrum
Bareb	i. ona
Bardana quid est. i. lappula	
Barfa auerscere	i. capillus veneris
Barei. syrico	Barce idem quod sup̄
Barceosan	i. capillus veneris
Barcesen idē qđ sup̄	Barinii. i. assodillus
Barchin. i. lippari: et nomen loci	
Barzii. i. oulb	Barochio. i. melissa
Barochion	i. butracion
Barcora quid est. i. l. ostracorum	
Bargol. i. adiantum sive polliticon	
Baruli. i. barnilio: et sunt macule que sunt in fa- cie: et maxime infantium pp̄ter comedionem pa- nis comedii a mure.	
Barulos	idem quod supra
Baruc	i. psithium
Basale	i. cepulla
Basara	i. semen
Basara guira	i. semen vrtice
Basara chete	i. semen melonis
Basara gergir	i. semen eruce
Basara afisigemti	i. semē maratri
Basara catona	i. semen psili
Basara thebimi. i. semē malue maioris: et est bis malua.	
Basara alcobeth. i. semē malue hortulane vel mi- noris.	
Basara achiro	i. semen vrtice
Basara curcuneri. i. semē carni filiestris	
Basara ataba	i. semen trifoliij
Basara alcoras	i. semen folij
Basara albangi	i. semen iusquiam
Basara vlcas	i. semen lactuce
Basara fasagenchese. i. trifolium	
Basaca sadal	i. semen sinapis
Basara alcomaebs	i. semen lapacij
Basara lisen	i. lingua agni
Basara arasiens	i. semen nasturci
Basara sebez	i. semen aneti
Basara albasal	i. semen cepulle
Basara alcbiten	i. semen lini
Basara neriges	i. narcissus
Basac. i. salius hominis ieiuni	
Basalas. i. gentiana	Lap. 83.

Asalara. gre. bulb. Dias.
cap. bulb. *Eius species sūt due. Una*
est que habet rufum bulbū: qui bonus
est ex terra pingui est: et collectus eustomaticus.
Alia est sp̄s bulbī plus isto eustomaticus. omnes
enī bulbī calidi et viscidī sunt. comedii erigunt lin-
guam: et fances erasperant. stomachum inflant. ca-
toplasmatis adhibiti laxationibus et doloribus

uncturaz et podragicis maximū prestant effectū
corpori infixa euocant soli: et melle addito id facē
possunt. tumores hydropticis bullis impositi par-
git. caninis moribus subuenit. addito melle sto-
machi dolorē cōpescit. et furfures et acozas nitro
addito purgat. liuores et maculas tollit. medio
oui addito et aceto et melle lentigines corporis emē-
dat. conquassationib⁹ auris et vnguum cum polc⁹
ta bene adhibet. coctus in cinere calido: et polena
addita: et capitibus minoz piscium nigris cicatri
cibus reddunt colorē. et maculas nigras aceto et
altomio mixto nefelin tollent. cocti et comedē
di sunt: q̄ nervis h̄y. **Hal.** vii. sim. pbar. ca.
sūt: et siccatū virtutis. **Hal.** ò cepa. Lepa ex
quarto gradu est calefactiū. substantia vero eius
grossaz partium est magis. vnde emoroidas apit
apposita: aut cum aceto illinita in sole albos ab
stergit: et fricata in allopicō citius q̄ altioniz p
uocat capillo. si vero separauerit quis succu: eius
totum quātum est residuū sufficiens ē terrestris
substantie. ipse ante succus aquose: et aere est ca-
liditatis: ita autem et suffosio: et abliopinatos pre-
grossicie humoz iunat vncus. Ex huismōi ante
cōplexione tota cepa inflatiua est comesta. et ppte
rea quectu: sicciora sunt cōplexione minus vete-
sa. Hoc ide dīc. **Dias.** in vi. cap. bulbis. Bulbus
comestib⁹ frigidiorē bulbo vomitio: et grossi nec
non viscosi humoris est generatū. nam difficile
dige. ibilis est et inflatiuo et libidinosus. suppla-
simatus autem eo q̄ amaritudinis atq̄ stipicī-
tatis prīceps est abstersiu: et solidatius efficitur
et siccatiua. Ostensum est enim q̄ amar⁹ quidē
sapor in abstersiis substatiis est. stipicitas vero ī
solidatius: siccatas vero est in vtracq̄. Et idē in li.
de cibis. Lepa calefacit corpus et subtiliat in ipso
grossos humorē: et icidit viscosos. cruda et cocta
paucissimum dat corpori nutrimenti. nocet cho-
lericis: sed his q̄ phlegmaticū humorē: aut crudis
grossum et viscolum collectum ba- **Sera.** li-
buerint idonea talia edulioz sunt. **Sera.** bro-
aggre. auct. **Dias.** cap. basal. longe ex cepis sūt acu-
tiores q̄ rotunde et plus stipice: et ille que sunt rū-
bi coloris sunt acutiores q̄ albe: et sicce q̄ recen-
te: et crude q̄ assate: et q̄ preparate cū sale et aceto
et cepe quidē mordicat et generat ventositatem et
subtiliat humiditatem. facit sitim. mollit ventrem
quādo autem volumus administrare cepe: aufer-
rimus cortices exteriores: et interiores eius: et fit ex
eis suppositioz: et quādo ex succo eius fit cobol-
cū melle cōfert debilitati visus ex vicerib⁹ que fi-
unt in oculo: et pncipio descessus aque ad ipsum. et
admiscer in caput purgato: et mūdificat caput. et po-
nit in medicinis squinianti. et administrat empla-
strū ex ei: aqua sale et ruta ad mo: sū canis rabidi
et quādo misce cū tibia sedat pruritum oculi: q̄
fit a phlegmate falso. et quādo misce cu: sale au-
fert verrucas: et mixtū adipe galline aufert callos
q̄ sūt ī pedibus pp̄ter calciamēta. et quādo distil-
latur ex succo eius in aurē cōfert debilitati audit⁹

f 3

z. tinnitui eius et aque que descendit ad eam. et quam
do miscer cū eo spuma maris; et fricat cū eis allo
picio multiplicat et auger capillos. vñus qđc eius
in cibo inducit sodā. nimirūq; vñus ei? iducit egrī
tudine galargao. i. lithargia; et facit dormire qñ co
medinur. aperiūs etiā orificia venaz; qñ sunt i. ano
qñ applicat in loco; et puocat mēstrua; et quando
dissoluit in acetō; et linimentum in morpheā in sole au
fert eā. et qñ linimentū cū eo allopicia facit i ea oriri pī
los citius qñ spuma maris. et qñ comedit generat
vētositatem ppter humiditatē qñ est in ea. Plini^{cap.cepe.} Lepre virtutem habet incisivā. et oblonga
plus est stiptica qñ rotunda; et que colorē rufa; hñt
qñ ille que album. Sicce aut̄ viscidiores sunt qñ vi
rides. et crudes plus viscidæ qñ cocte. comeſte iſla
tiones pſtant. fatidium tollit. ſuūm puocat. et tol
lunt oris fetorē. eustomatice ſunt. emozoidas ipo
ſite. phibent. ſuccus eius immissus naribꝫ caput pur
gat. moribꝫ caninis occurrit. melle et ruta; et ſale
addito cū ſepo gallinaceo. aurum dolorē; ſuper
fluo ſonos cōpescit. et ad ulcerationes etiā aurum
pdefit. Cruda vero fricata allopicias emēdat. cūz
altiorio fricata. cremenata capillorū preſtat. pul
uis eius comeſtus dolorē capitū remouet. luc
cūs eius optime caput purgat naribꝫ attract^o. cho
lericis ḥrie pblematicis viles ſunt.

Lap. 84.

B Alſal alzir<sup>ara. v. varie: gre
ce bulbꝫ ematic^o:
vel bulbꝫ vomiferens: latine vero nar
cisco: vel cepe ſine tu **Dias.** <sup>cap. narciscus
nicio v. cepe marinū.</sup> Bulbus emati
cicus vel bulbis vomic^o folia habet poro ſimilia
ſed minuta. haſtas habet duoz palmoz que ianes
et concane ſunt: et fine folijs. floſ est illi albꝫ gyro
in medio croceus. et eſt quedā ſpēs: cuius illō me
diūm purpureū eſt. radice habet albꝫ rotundam
ſicut bulbis: ſemē nigra; et oblonga: ut in mebra
nulis. naſcīt ille qui eſt melior in locis montuosis
cui^o floſ ſnaue longe iactat odorem. in religis aut̄
poari habet ſigilitudinē et viridis eſt. virt^o eius e
qñ abſtergit et incarnat et deſiccatur. et illud qñ de eo
admiſtrat **Sera.** <sup>li. aggref. capit. basal alzir
et radix.</sup> Basal alzir. i. narice^o: et
eſt bulbis ſine tunicio. et in ſapore eius eſt amari
tudo cū ſtipitatem. Et idem auct. Eben meſuay
Mariscus eſt ca. et ſic. cō</sup>

Do. Di.

Radix eius bibita et comeſta et cocta vomitum p
uocat. trito cum melle combustionibꝫ medicatur
neruū incifos cōſolidat. laxatos cōponit. antig
doloribus articuloz preſtolat. melle mixtus effeli
das: et oēs maculas vulbi tollit. mixtus ſemini yr
tice: acetō et melle et herbo mixt^o vulnera ſordida
purgat. apostemata dura rumpit. infixa corpori
imposita enocat: cni^o iris illyrica melle mixto. itē
collectiones erumpit: atq; ſiſpites enocat. et ſiqua

sunt aliena cū farina et Sera. ^{anc. Gal.} Vir
oleo admixto melle. tñs eius e que
deſiccatur et abſtergit: extrahit et incarnat ulcera ma
gna. et incarnat incifiones in lacertis factas. et mi
xum cū orobo mūndificat ſordes corporis. et ape
ris apostemata. et qñ comedit ex radice narcisci:
aut bibit cōmonet vomitū: et trita cū melle ſert
cōbūſtioneſ ignis. et qñ fit ex ea emplafſp con
glutinat vulnera nernoꝫ. Et idem Sera. aucto.
Eben meſuay. Mariscus facit opationē iefimini
niſi qñ eſt debilior eo. et conſert doloribus qui fiūt
in phlegmate. et oleuſ eius eſt bonuſ ad hoc. et tra
dix eius incarnat ulcera nernoꝫ. **Gal.** ^{vij. ſim.}
rū: et habet virtutez lauantinam. **phar. ca**
pitulo narciscus. Mariscus radix ſiccitatē eſt vir
tus intantum: ut cōſolide plagaſ maximas vñq;
ad abſiūonem que circa tenantos. habet aut̄ qđ
abſterſuum et attractiuum. ^{Lap. 85.}

Aſſat ^{ara. gre. lithodendron: latie}
vero corallus. Corallus eſt
quēdā terrea ſubſtātia que reperitur i
locis marinis et rionibꝫ: maxime ca
uernosis locis: et in mari exiſtentibꝫ. quēdā emi hu
morosa glucinoſitas lapidibꝫ adherens ex ſicca
te ppia et maris caliditate et ſicciate condensata i
ſubſtantia lapideā trāſmutata: et qui maiore ſicci
tem habet ſit rubeus: qui maiorem aquoſitatem
fit albus. fri. eſt et ſic. in ſecūdo gradu. ſed albꝫ fri
gidior: eſt rubeo: ſed rubens minus frigidus: ſicci
or magis albo. ſed tam rubens qñ albꝫ vñi medi
cine competit: ſed nūq; albus ponit debet in medi
ciniſi cū determinatione. vñi cū inuenit ſimpli
citer corallus rubens debet ponit. Et ergo eligen
dus rubens qui grossus e: et planus et clarꝫ. et qñto
plus accedit ad rubidinē tanto melior: et qui nul
la foramina habet aut pauca. albus eligendus eſt
grossus: qui e planus. et qñto magis inſediat ad albe
dine tanto melior: et qui etiam non eſt perforatus
paruſ ſoraminibꝫ: virtutē habet cōſtrigendi et
cōfortandi: cōſumē **Ser.** <sup>li. aggref. cap. bassad
di. et depurandi.</sup> Bassad quidē: qđ
e nigen ſine mergen. nō nigen eſt radix ipſi arbo
ris: et bassad eſt ramī eius. et naſcū ſicut ramī alia
rum arbor̄ terrenaſcentiā: et ſit nodofus ab aqua
marina: et in ſundo mari. et qñ exi a mari et occur
rit ei aer ſtrigit ipm et indurat: et reperit in aliq
bus litioibꝫ. et melior ex eo eſt rubens qui ſimila
tur aſſarig: aut cinabrio bene colorato: cito frangi
bilis: et in partibus suis equal: et i odore ſuo ſimi
latur odor lenticule marina: et in figura ſua eſt ſi
milis arbori caſſieligne bñs multos ramos. qui
autem eſt petrifatus eſt malus. ſunt ex eo ſpe
cies: alie nigri coloris habentes plures ramos qñ
rubens: et odor eoꝫ eſt fortior qñ illius. virt^o rubei
fri. cū temperamēto: et de **Dias.** ^{cap. corall^o}
ſiccitat defiſcationi forti. **Corall** vel
lithodendron: arbor eſt in fundo mari naſcē: q
dum velli ceperit accepto aere graueſcit. naſciunt
vero multū in ſicilia. Eligendus eſt autē colore
cochineo: aut ſandicino: vnum habens colorē: et

fragilis odoris gratissimi: et quasi cinnamomi: et q
hoc non habuerit inutilis est. virtus est ei stipita
et fri. Reprobatus est autem scabiosus vel lapido
sus: aut fistulatum perforatus vel diffusus. mollis
quidem est corallus natura: sed post extractionem
ex marinis aquis du*Auic.* li. 2° capit. de co
rascit: siue lapidescitur. Corallus na
scitur in maribus: que sunt in aperta. et ex eo ali
est rubeus: aliud niger: aliud albus. frig. in primo
gra. et sic. in *Nosse.* Corallus habet virtus
secundo. Corallus tem occultatum con
tra epilepsiam: et confortat dominum a fulgore. con
tra fluxum sanguinis narum imponatur puluis
eius cum succo sanguinarie: et pillule inde facte
naribus apponatur. contra fluxum menstruarum
puluis eius cum athanasia: et succo plantaginis: et
puluis eius solus cum bombice citius constringit
contra corrosionem gingivarum et oris preceden
te ablutione cum aqua salmacina vel aluminum
conficiatur puluis de duabus partibus coralli: et
tertia rosarum et ponatur super gingivam. contra
fluxum sanguinis gingivarum puluis coralli et an
tere superponatur: vel cum melle conficiatur: et il
liniuntur gingivae. puluis coralli imponitur ulceri
bus: et congregat. contra emopthoicam pas
sionem. i. sputum vel vomitum sanguinis si fiat vi
cio spiritalium ex duabus partibus coralli subi
lissimi puluerizati fiat confectio cum aqua ordi
infusionis dragantia: si fiat ide pillule quas tenet
patientis sub lingua singulas dum in ore resolutas
transglutiat si vicio nutritiorum detur puluis
eius cum succo plantaginis. eodem modo valet
contra dysenteriam vicio superiorum. Ad idem
detur puluis eius cum ono sorbili. si fiat vicio in
feriorum iniicitur per cylstere cum succo plan
tagi. *Sera.* Corallus desiccatur desiccatione for
nia. unde abstergit pectus: et confortat
diffusio et spuentibus sanguinem. abstergit visum
et est bonus lachrymis: et *Dia.* Corallus
desiccatur desiccatione forti. carnes sup
fue crescentes depascat. cicatrices oculis curat. al
ta vulnera replet. emopthoicis mire subuenit: dis
suris medicatur. cum aqua bibitus splenez seccat
stomachum et ventris dolorem sedat cum aqua plu
tiali bibitis. nam hoc probatum est. profundi mis
sisteris: si cum cornu ceruino vsto: et aqua tepi
da bibas. contra icterum facilius gradinum facit. Et idem
cap. lapis corallus. Omnia ludibria somniorum re
pellit. Et est maximus tutamen aduersus iras de
moniorum scripto nomine noctilucis: hoc est echarre
vel gorgone persona. nam cum portans nunquam
capietur ab ullo medicamine: nec a fulminea um
bra. In bellis maximum adiutorium est victoriaz
prebendo: et facilitatem impetracionis et introitum
loci. Preterea contritus et seminatus cum frumento:
vel etiam puluerizatio: et cum aqua in arboribus
asperitus fructus multiplicat et amouet de ter
ra grandines: sic et in vineis: et oliuetis. in domo
autem posit: ab omni maleficio et umbra demo
num et in animalibus sonis custodit habitates: et fulmi

nibus in navi ventis et *Auic.* li. secundo ca
tempestibus resistit. *Corallus* de corallo. Co
rallus si teritur: et impleatur ex eo concavitate
dentium infirmorum eradicat eos: et confortat gin
givas: et est summus in confortatione gingivae. Et
Hal. quidem estimant quod cum corallo adusto et
abluto: si sumatur pondus 3. i. cujus quo teratur da
nich gummi arca. et conficitur cum albumine ou
e bibitur cum aqua frigida confortat sputo sanguini
e. et corallus proprie ru. confortat omnibus egris
distributis stomachi: ita ut suspendatur super ipsius
directus. Et dixit Hal. ego expertus fui ipsum: et
suspendi ipsum in collo eius qui habebat dolores
stomachii: ita ut esset corallus super os stomachi
et remotus fuit dolor. cum ergo accepi ipsum re
dit. sicut expertus fui lignum crucis in habente
epilepsiam: et qui suspenderit in collo suo in dieb
sanitatis sue corallum rubrum: securus erit a do
lore stomachi: et propter hoc appendatur in col
lis puerorum. corallus quoque prohibet fluxus san
guinis: et abscondit carnem additam. et confortat
oculum abstergendo: et secundo humiditates in
fixas in eo: et proprie quod est adustum ex eo: et
quod est abluti abstergit vestigia ulcerum: et est
conueniens lachrymis. retinet sputum sanguinis:
et adiunxit ad spundum. et similiter niger: et quod
ex eo precipue ablutum est et adustum. et est ex me
dicinis confortantibus cor. et confortat tremori cor
dis: et bibitur cujus melle propter apostemata sple
nis: et est iuuentum eius. et confortat apostemati
bus intestinorum.

Lap. 86.

Bastarem ara. vel castaron
gre. vectoricon. li.
tine vero bectonica. Bectonica ca. est
et sic. in primo gradu: cuius folia precipue viridia
competunt vniu medicine. exsiccatu etiæ sunt mul
te efficacie: unde cum innentur in receptionibus
folia ponuntur. *Sera.* li. aggre. cap. bastare auct.
da sunt. *Sera.* li. aggre. cap. bastare auct.
da sunt. *Bastarem.* i. becto
nica: herba est que nascitur omni anno: habet vir
gam subtilem: cuius longitudo est vnius brachij
aut plus: et est quadrangulata. et habet folia mol
lia et longa: similia in sua figura folijs arboris gla
dium: in scissuris suis odorem bonum habentia. et
folia que sunt propinquæ terre sunt maiora alijs:
et in summitate virge est semen collectum in se: p
pe collectionem spicæ frumenti. et assimilatur satu
regie. folia eius colliguntur et desiccantur: et sic ser
uantur. nam quod ex eo plurimum administratur
sunt folia. et habet radices *Dias.* capitulo
tilea: sicut radix ellebori. *Dias.* vectori
con et in translationem nostram vectoricona: herba
est omnibus nota: virgas habens tenues: et longas
vnius cubiti: et quadrata folia longa et tenuia: himi
lia duo obrotunda: et divisa et odorata. radices et fo
lia sunt ei infinita. semen eius est ut spica: simile ti
bie. folia eius collecta secantur: et vnu necessaria
sunt. radices habet. *Hal.* vij. sim. phar. cap.
tenues sicut ellebori. *Hal.* cestrus siue cestrum

f 4

Lestrum grece: latine dictum bectonica: virtutem
 habet incisinam: sicut ostendit gustus. amara est
 et subacris hec herba sicut in **Dio**. Ad dolo
 dicat: et qui fm parte actus. **Dio**. rem capi
 tis factuz ex frigida causa fiat gargarismus ex co
 latura decoctionis bectonicae cuz stafixagria i ace
 to: si fiat vicio stomachi detur decoctio ipsius cuz
 succo absinthii cum calida: si adsit rebemens con
 stipatio: vt in iliaca passione precedente clysteri: fi
 at idem remedium ad matricem mundificandum
 Et conceptum adiuuanduz fiat fomentuz ex de
 coctione eius: fiat etiam suppositorum: detur etiam
 electuarium confectum **Sera**. auctor. Hal.
 ex puluere ei et melle. Bectonica i
 cedit: et abstergit: et incidit humores grossos. fran
 git lapidem renum: et mundificat et abstergit pul
 monem: et pronocat mestrua: et confert epilepsie
 et curat cicatrices nernozum: lacertorum: et quan
 do ponitur super mortuum aliquiu animalis ve
 nenosus fraudulent confert: et quando sumitur in
 potu confert sciaticae et **Dias** Radices ei ac
 eructuationi acetose. **Dias** cepte in potu cu
 hydromelle nauseam provocant. folia eius dant
 ad conquassationes: et de alto cadentibus meden
 et ossificationes stericas solvunt. 3.i.cum mulsa ac
 cepta mortuis venenosos cum vino bibita saluber
 rime curat. Quisquis autem hanc herbaz biberit
 vim veneni non admittit. vrinaz provocat epilepsi
 cas cum aqua bibita maximum presidium est. epa
 ticas et spleneicicas cuz oximelle. 3.i.accepta effectu
 sanitatis exhibet. digestionem celebrat. si autem in
 modum grani sabe accipiatur indigestionibus p
 dest stomachicis: dentibus squassata et glutita me
 dicatur vino postea glutinto. emptoicis utiliter
 datur. 3.i.cuz vino temperata vel lacte recenti ca
 prino sciatricis ne sciatricis obulos duos accepta cu
 aqua medicatur. et vesice dolorem compescit. by
 dropis febrentibus 3.ij.cuz mulsa dantur. no fe
 brientibus vero cum vino et melle. ictericis subue
 nit. menstruis imperat. olca vna cum vino bibita
 ventrem molilit: et olicis quatuor cum vino et mul
 sa cyathis. et exhibita. cum melle vero composita
 sicut electuarium: et accepta pisticis et emptoicis
 matrone subuenit. in itineris dolore ex herba ista
 3.ij. cum aqua calida cyathis quatuor dantur. cuz
 vino decocta et potu data spleneticis prodest. 3.ij
 ex ea cum mulsa cyathis duobus bibite lumborum
 vel coxarum: reniq; dolorem curant. 3.ij. cum vi
 no veteri cyathis. ij. et grana piperis. xvij. contrita
 et calefacta et accepta lateris doloribus subuenit
 In fractura capitis herba contusa: et super caput
 vbi percussio est imposta vulnus mira celeritate
 gluctinat: et id melius sit si trita reces imponatur
 est autem sibi data vis: vt ossa fracta extrahat. ra
 dices quoq; eius cum aqua decocta vsq; ad tertiam
 ex illa aqua oculos fone. ipsius autem folia trita
 super frontem impone et sanabitur dolor oculorum
 dolorem dentium auferit cuz aque calide cyathis
 quatuor. 3.i.accepta a ieiuno omnem oculorum ca
 lignem extenuat: et claritatem facit. rheumaticis

3.ij. cum aqua calida dantur. mulieribus que par
 tu laborant et febrentur. datur vt supra non febri
 citanibus cum mulsa. ad neruos incisos imponit
 trita: et in locis qui frigore vexantur. cbri ne fias
 prius ipsum accipe et aqua. ad carbunculos po
 nitur cuz aqua: et axungia trita vice emplasti. da
 tur etiam his qui de via lassi sunt. datur cuz aqua
 calida ad eos qui cibum retinere non possunt et ej
 ciunt. Ad ventris dolorem vel tumorum cu vino
 trita imponitur. in canis rabidi mortu contusa et
 alligata expurgat venenuz. febrentibus cu aqua
 calida datur. ipsa etiam trita et imposta podagratis
 mire dolore lenit podagricoz. hec dicit. Sera
 cap. proprio auc. **Dias**. licet per alia verba.
Basedion i.rosa asini
Besed i.cozallus
Basilica i.serpentaria
Basilicus i.regulus: et est serpens quidam
Basilica i.regia vel gentiana fm quosdam: sed
 fm veritatem est palma christi.
Basileus i.imperator
Basilicon i.oximum: et grece dicitur regale seu
 imperiale. nam basileus regem vel imperatorem
 dicunt: nos dicimus oxiunum.
Basilicon entaticon quid est. l.l.medion
Basilicon vnguentum. i.vnguentum regale: et est
 tetraparmacum.
Basienci i.moratrum
Basis i.planta pedio vel radix
Bastiridion i.rusti acri: et est rubus caninus
Batanum i.raphanum
Batale i.sabia
Batalme i.feniculus
Batarum i.eminentia quedam in vulna quarundam
 mulierem: que aliquando intantum magnificatur.
 vt sit velut virga virozum.
Batam i.ventus et stomachus
Bat i.anax anis
Bathangliosti i.milium solis
Batharcium metallicum. i.cyprum
Bathala benedicta est oleum benedictum
Bathala iamenia est blilio: et est olus iamenum
Bathara i.bisellum: et est rubicundum lignum
 quo tingitur: et latine vocatur barzi
Bathanon i.raphanno
Bathal i.olus
Bathara i.asarum
Batanglicos quid est. l.l.culb
Batrachitos i.lapis similio teste laminis scissili
Batrachion vel batrachium i.spiu raninum
Barra i.apium rusticum
Batheta i.melones maturi
Batheka id est quoddam quod componit
 lacte citro: et zucaro
Bather i.pustula vel eminencia carnis fetida
Bathetha i.melon magnus viridis: et est melon
 indus.
Batble i.myrtilli
Bathiridon i.rubus rusticus
Batillus i.gabata testea vbi aurum purgatur

Batin	i.diptamus
Bati	i.more rubi
Baton	i.rubus testinus
Batofilla	i.cima rubi
Bathrocos	i.rana
Batus,i.rubus serens moza que ban dicuntur	
Batus,i.bussus arbor vel ipsum lignum	
Bazadarab	i.galbanum
Bazarachiten	i.semen lini
Bazaredum scriptit Stephanus pro bezarat: et est galbanum.	
Bazhei	i.thymus
Bazhe	i.isopus
Blaca terrena	i.terra rubea
Blactaria est similio verbasco que sepe fallit: pro ea capta folijs min? candidis: caulinis plurimis flore luteo: hic abieccas ablactas in se contrahit id blactaria dicitur.	
Blanca e quedā confectio posita in antidotario minori Hal. et dicit blanca per antiphrasim eo qd est nigra: vel dicit blanca,i.albina: non qd sit alba: s; qd purgat humores albos,i.phlegmaticos.	
Blaccebitia v'l blaccebitantia qd c.l.l.achafar	
Blactini	i.purpurea maritima
Blactinon idē qd sup	Brateos,i.sauina
Bratheos	idem quod supra
Brathi idē qd supra: et secunda spē eius	
Bratreos idē qd sup	Bratea,i.aurea lamina
Branca leonis	i.hberba flaura
Bragina,i.cōmissura dūarū cellulap in summo capitis: vbi est virtus fantastica	
Brain,i.coroboratum	

Cap.87.

BRANCA VRSINA Verba ē cui? folia sunt magna sicut folia caulis: sed incisa sicut branca vrsi.in medio cox oris stipes: in cuius capite sunt multi flores spinosi colus.ca.est et hu.in 2. gradu.virtutē habet molli scandit: et matu rādi: et leniēdi. **Dosse**, mēbroz v'icum splenis fiat vnguentū ex branca vrsina contrita: et macerata diu in oleo: et colatura addat cera: et fiat vnguentū cōtra viciū matricis ex frigiditate et vētositate: Recipe succi brance vrsine.2.iiiij. herbe saunie: salmine: maluariū: maiorane: rosmarinū: pulegi: artemisiæ: absinthi: abrotani: Anna. M.ij. gariofilo.2.iiij. cinnamomi.2.ij. spice.2.iiij. cymini 2.i.pic if grecce.2.i.galange .3.iiij. thurio: masticis: Anna.3.iiij. boli.2.i.cere albe.2.iiij. vini greci.lib.ij. lardi scrofe rotuli. i.predictie herbe pistetur cum lardo predicto: deinde ponās sup ignē cum vino et succo predicto donec coquāt vīs ad cōsumptō nem vini: deinde cole: et ite resolua in igne: et addita cera eliquata ponās spēs predicte et dimittant coagulari: et vngas venter.

Brassica rustica i.apokimum
Branco. i.apostemata fauciū: et sunt amigdale
Brancatarrus idem quod supra
Bracatas i.rana
Bratia cobrania i.ruta agrestis

Brania	idem quod supra
Brasauesten	i.capill? veneris
Brasil.i.bratham	Brameat i.simile lane
Brachium aleid idē: et est omnibns notum	
Bramia,i.semen vitis	Brassia idē qd supra
Braca	i.bacca
Bradipora,i.granantia: et ad egestionem tardan	
tia: isto vocabulo vīt Gal.li,dinamidiarum par	
tula prima cap.de bradiporis.	
Braon	i.viscus
Brata f3 Plinium est arbor in bellineos nascēs	
cipresso similiis: ex albidis ramis: oculi odoris:	
vt odor cedri accenso ligno: et illa est pma species	
savine.	
Brassica est caulis: vnde macer: caulis romana	
grecop brassica lingua: sed qd est caulis vel brassi	
ca.ll.combin.	

Cap.88.

BRASFALENDI Ara,gre,aspaltū latine vero bitū men iudaicum. Bitumē iudaicum dī eo qd in indea inuenitur. s.i stagno qd mare mortuū dicitur in quo ingredit flumē Jordane: et ipsum est species napte: sed nō napta: qmnapta est petroleum: vel stercus demonum quod est idem: et est sicut oleum liquidum: sed bitumen iudaicum: vel aspaltū: vel brasfalendi que idem sunt: est durus vīciūs: quod potest puluerizari s; non resoluīt: et habet vīciūs fetorem napte: et patz per Sera: et per concordiam Aliic. capi. de petro leo: quod idē est quod napta. Adhuc scīdūm qd aspaltū et napta: bitumen iudaicum: petroleū: ster cus demonis: et brasfalendi sunt idē: et est oleum petroleū vel napta: et stercus demonis antiquatum et induratum: qd qm petroleū est recens est liquidus sicut oleū: sed cū antiquā indurat. Eligendum ē petroleū qd est album vel citrinum: vel clarissime substantie: et qd est feridissimū. habet autem virtutē igneā. s.dissoluendi et cōsumendi et attrahēdi: et est ca. i.fine tertij. **Sera**. li. aggre. capi. gradus: sic. in quarto. **Bra**salendi est aspaltū vel bitumen iudaicum rubeū. Est autem in sīlia humiditas quedam natās super aquas fontium: quam ponūt homines illi re gonia in lampadibus loco olei: et vocatur ipsum oleum sīlinū. et ipsi quidem errant in hoc qd ipsi est species aspaltū humidū et napte. Aspaltū vero babylonīcum quoddam est clarificatum: et color eius est albus: quoddam ex eo est nigrum. Et idem auct. Hal. quedam eius species generat in fluminibus: et ideo reperitur hoc maxime natans super chām et albolongue: et in astos: et in alijs locis pluribus natans sicut butirum: et dum pīna net super aquam: est humidū et liquidū: postea desiccatur: et sit durum: et generatur ex eo in mari mortuo: est mare salsum ultra terram seni: Anō est in eo animal aliquod: et venit ad ipm fluuius jordanē. Lassius felix cap. de petroleo. Petroleū est oleū petre. inuenitur autem in locis sulfureis sit enim cum pinguedo terre et aque actione caloris ad igneas conuertitur partes. inuenitur etiāz

f 5

super lapides. quod quidem per eos residat et in
 eis est: et super mare iuuenit; sed id est nigra; postea
 vero per excotionem fit albi coloris; quia enim citri
 ni in grecia et in marinis partibus ista operantur
Dias. cap. asphaltum. Asphaltum est bitumen in
 daicu: et eius aliud est aridu: et aliud
 liquidu. Unde bitumen in daicum quod fit in lacu
 inde qui dicitur assaltum coagulatio eius per ripam
 ipsius lacus inuenitur: et naute vadunt cum stafa: et sic
 ea colliguntur: et secantur: et venduntur. Aliud genus est quo
 neque ferrum neque aqua rumpere potest: nisi tam men-
 strua mulierum: aut sanguis hircorum: et si volueris rumpere
 pere sic rumpere: tolle filum de lana et intinge ipsum in
 sanguinem: et sic incide. Est autem bitumen summum purum
 pureum odoris granno: reprobabile autem nigra est
 adulterata autem pice mixta: reperitur autem babylonicum
 bitumen album: item nigrum longo intermallo rapiens
 ad se ignem. Omne vero bitumen habet virtutem malacti-
 cam et diaforeticam: et habet vires viscidem: et etiam effici-
 cacter relaxantes: est etiam acris et stiprice qualita-
 tis: et per hoc quod austernus infrigitur: delicit vero
 vitroque: et id ad putredinem: et ad rheuma viile est. Li-
 quidum vero bitumen in babylonia generatur: et alopi-
 mia: et sicilia. reperitur etiam natans sepe in fontibus re-
 corporatiu. **Ainic.** Petroleum album note specie
 bini virtutem. est: et nigra est colamentum
 picis babylonie. ca. est: et sic. vloper ad quartum. est et
 subtile et proprie album: resolutumque: liquefactum
 aperiuntur: **Dos.** Cota arteticam: podagra et
 opilatorem. cbiragram: paralysum et
 acam passionem: stranguriam: et dissuriam fiat
 partium dolentium initio. Contra iliacam passionem
 quidam dant in quantitate. 3. i. et ad plus. 3. q. et mul-
 totiens curantur: sed non debet dari in estate: nec chole-
 rico nec debili: nisi sit materia frigida. Cota for-
 tem podagrare: et iliacam buliat in succo ebuli petro-
 lei: et colatura de petio. Cota viciu lapidis sum-
 mum remedium est: puluis lapidis lincis: buliat in pe-
 troleo: et colatura per syringam injiciatur. lapis enim con-
 firmatus frigide: prout debet fomentari virga ex
 aqua decoctionis malum et oleum: ut extendatur et aperi-
 ant meatus. Cota suffocationem matricis summo
 enim posuit super carbones per narco recipiat. Cota
 casum matricis fiat suppositorium ex bombace ita
 in petroleo. Cota asthma et tussim antiquaque: pe-
 ctus plus inungatur: ut bene digeratur medicinam: det
 3. i. vel. 3. Cota rebemete frigiditatem stomachi in
 ungas ex eo stomachus. 3. notandum quod non debet per-
 petuo: debet postea dari aliquid frixi: et huic: quod petro-
 leum excoquatur: frixi. **Dias.** Asphaltum tumores re-
 vero et humeros. primit. offocationibus
 stericias occurrit. comedentes matrices sublevat summi
 gando. epilepticos sumit enim prouocat cum castoreo
 medicinis iperat. tussim sedat. astmaticos et disno-
 eos ad sanitatem perducit. moribus venenatis occurrit
 sciaticis perstola. et ciliacis dat in modum cataputiae: et
 maximam perstola effectum. coagulatum sanguinem cum ace-
 to resoluit. dysentericas cum succo pristane supposi-
 tis curat. catarrum suffumigatione compescit. dentium
 dolorum appositi mitigat. podagricos et arteticos

cum nitro et cera ut magnum. **Anic.** Confert dolorum
 lagma ipositum curat. bus anchorum
 et dolorum iuctuorum: et propter album: et confert dolorum
 aurum frigidis. et confert albus in oculis: et aque de-
 scendentibus. nigra ex eo etiam confert asmati et missian-
 tique. bibitur enim per ea cum aqua calida: et sedat do-
 lor utrigenitum pungitum et ventositas. et quod fit ex eo li-
 cinius interficit vermes: et propter nigra et comedens pot-
 dus. 3. i. de eo et fragit ventositas vesicas: et frigus
 matricis. et confert puncture epibimatum.
 Beari. citrulli. Beal. i. dactuli. imaturi
 Beem quid est. 3. i. behemen

Beellili i. bellularum et emblici
 Bendec. i. radix alcea B. eberis. i. semis endivie
 Bebilis i. papaver ottomani
 Bebili idem quod supra Bebonici. i. camomilla
 Beborugi idem quod supra Bebonigi idem quod supra
 Beboch est proprium nomine loci. Cap. 89.

B Ebonig. aralia. artemisia: vel
 tantim: vel gamilla: vel herathemide: vel
 chameleon: vel melanemon: vel cryso-
 comon: latine ve li. aggr. cap. bebonig
 ro camomilla. Bebonig sunt et tres
 species: discernuntur per colores flore soli: et ipsa est
 herba habens virgas longas circiter palmum unum
 fructicosos hinc ramulose: et folia parva minuta
 gracilia: et capitella rotunda parva in aliisque flo-
 sculus similes floribus: rute. et color ipsorum est: ante
 trinu: aut purpureus: et nascitur in locis aspis: et super
 mare. colligitur in vere: et 3. q. reponantur folia: et flo-
 res postquam teritis quilibet de per se: et sicut inde trocili

Dias. cap. antiquus per translationem nomen
 binum herbe tria sunt genera britia in
 flore distatia. baste sunt illi duas palmas fructuosa:
 ramulos multos cum viminiis plurimi ac teni-
 bus. folia generantur citrina parva atque angusta et te-
 nera: superius capitellum rubricandum cum quadam rotundi-
 tate brune: deinde autem florae: quae exterius foliorum abiecto
 ne teguntur: aut mellini: aut purpurei coloris
 magnitudine rute similatius. nascitur in locis aspis
 vel circa vias et semitas. colligitur maxime vere. virgo
 eius calefacit: et desiccatur in gradu. Et genitrix quod bene
 flores albos vocat latine camomilla: quod oibus est
 nota. Aliud genus quod bene florae purpureae vocantur ex
 antimonio: et efficacior oibus. Aliud genus quod est mel-
 lini coloris vocat leucanum. **Hal.** vi. simp. phar-
 timon vel crysocomon. **Capit.** antiquus
 Antimus seu camomilla dictum quod est in 3. tractam
 de hac herba lati. dicas autem et nascitur sumarie quod
 les facit: et desiccatur per gradum. est autem et subtilius
 partium: et perterea diaforetica necnon et rarefacientia
 et laxabilis. **Anic.** li. 2. cap. o camomilla. La-
 virtus. momilla ex ea alia est coquens
 flos est citrinus: et alia est cuius flos est purpureus: et alia
 est alba cuius flos est alb: et haec non est: et folia quod est ipsi
 flos refutatur: si fiat ex eis trocili: ipsi radix desic-
 car. Et ipsa quod est flos Hal. ppinq virtutum rose in libri
 latione sua: sed est ea: et ipsi caliditas est sicut ea

liditos olei conuenientia. ca. est et sic. in pmo. est apertum
 et subtilitatis spissitudinis: mollificativa: resoluta
 ea panca attractione: uno absq; attractione: et hec
 est ppter eius in. **Dosse. Dia.** Ulter medicinas. tns c
 radici et flor et o fructu terminatica et leptin
 tica. bibita et supposita somcto mestruis ipat. abor
 sum celebrat. calculos frangit. vrinam puocat. tortio
 nib et inflationib auxiliat. ictericis subuenit. epatis
 maximu pstdiu c. elixatura vero ei fomento
 adhibitis hec oia facere pot. vnde calefacit et desic
 cat mediocriter. est autem et leptomeris. i. extenuato
 ris: ppter diuretica et calistica est. i. relaxativa
 cōdicit et arefacit: et iō in dolorib unat. i. gis rela
 rat que tensa sunt: et mollit mediocriter q dura sunt
 relaxato in febribus visceris inflammatione tollit: et ma
 xime his qb ex cholericu humor: spissa cura
 cōsistit. est et hypocordis aptissima sup oia. Exan
 timata autem i febribus in cura facta ex ebullitione hu
 moris in corpe ipso. Camomilla sigdem viridis
 aut siccata in oleo cocta repmit: et digerit ea que ac
 cedit: et insurgit i capite. dolor et oculo curat. epatis
 tis: febricitat succus eius potu dat: cuq ca.
 mirifice pdest. ad venenū etiā cu camedasne et ca
 medreos et camepitheos equis pderib tunsa: et
 mollissime cribrata et ieiuno. bibita cum vino co
 clearea gnq; optime fac. mirifice etiā oēm aquā
 de corpe et vrinam extrahit. Nec mouet purgationē
 mestruale sive vrinam. et excludit setu mortuum in
 vtero. decocta atq; vaporibus admota iliaca m
 etiam passionem releuat. Aliud genus quod vo
 catur exantimon egilopas cataplasmata eadē die
 curat. et calculos opitulatur. Aliud genus quod
 vocat leucantemo vel chrysocomo vniue difficul
 tam soluit. lapides in vesica generatos excludit
 in cataplasmatis egilopas curat. squamas in vul
 tibus natas limpidae. multi oleo mixto terunt: et p
 ungunt medicantes febres periodicas. fernanda
 est radix siccata sepotim: et flores. folia vero ton
 denda sunt: et in trociscis redigenda. datur enī plus
 ruminis in vino temperato. i. vnde si florem non
 habueris: folia et radix eius virtutem implent: nā
 due partes foliorum implent virtutem florum. est
 autem te. **Ani.** Camomilla sedat apostema
 tri saporis. **Ani.** ta ca. mollificando et resol
 uendo ipsa: et lenifacit dura: que non sunt stricta
 valde: et bibit ppter apostemata visceris spissa
 mollificat tetanus: et confortat membra nervosa oia
 et est ex medicinis plus conferentibus laxitudini
 q; reliqua: quoniam caliditas eius est similio cali
 ditati animalis. Est confortativa cerebri conferens
 sode frigide: et ad enantrandum materiae capitio
 quoniam resoluit absq; attractione: et hec est eius p
 pteras: et cōfert pulsulis oris. sanat algarab distē
 perata: et more emplastris supposita: alleviat spu
 tum. auferit ictericā. prouocat vrinam. egredi facit
 lapidem: et proprie que ex ea est purpurei coloris
 et cum camomilla quidem evapozatur vesica. ppter
 dolores frigidos. et prouocat mesthra bibita: et se
 dendo in aqua ipsius: et educit embrionez et secun
 dinam. et cōfert iliace: et sit inunctione ex oleis eius

in febribus periodicis: et bibit ppter febres antiquas
 in fine eaq; et confortat omni febri absq; fortis acuti
 tate cum nō est apostema ca. in visceribus. et qnq;
 confortat apostemati cu non c ca. et est eius matura
 tio: loco ipsius ponit in confortatione cerebri: et in
 uamento qd confortat in soda. **Sera.** auc. Ha.
 berengesit: et est abortivum. **Sera.** Ulter ca
 momille c q resoluit: et fluxa membra confortat: et las
 fidutina cōfert plus oī alia medicina. sedat dolores
 et mollificat membra dura. et lenit spissitudine cutis
 panca. et expellit se. que sunt ab hu. cholericis: et
 propter spissitudine cutis: qn in visceribus non est
 apostema ca. et iam facta est digestio. sed et febres
 que sunt a phlegmate et melanolia: aut ppter apo
 stemata que in visceribus sunt: qn exhibet iunat
 iumento manifesto multum: et ideo contingit
 q ipsa est una de fortioribus medicinis in sedan
 do dolores: et de melioribus mollificatiis ex me
 dicinis convenientibus membris interiorib: que
 sunt post myrrach. et ipsa et oleum eius conferunt so
 de frigidem curat hu. que sunt in capite p resolutionem
 sine attractione. et hec operatio est sibi ma
 gis ppter qd alicui alteri medicine. et qd sit empla
 strum cu ea curat scabiem oculi et palpebarum. co
 forat cerebrum. **Bebuneos.** i. camomilla
Bebuneos. i. Lacomus **Becaca.** i. lingua canina
Becarog. i. ozimum coe **Bectaca.** i. lingua canina
Beci. i. tussis **Bechi.** idc qd supra
Bechion. i. diptamus **Becon.** i. cassillago
Bedor **Bedon** idc qd supra
Betonica gd c. l. l. bastarem
Bedoragi i. ozimum flumiale
Bedagi i. origanum flumiale
Hedazabar. i. bezaar **Bedarogi.** i. bedaragi

Cap. 90.

B Edarungie gra. v. chirurgie
 mabor: gre. mellisophilos: vel melliso
 filli: latie vo citraria vel melissa. Melissa silia est
 prassio: hñs tñ citri odo. **Se.** li. agr. cap. bedor
 reica. et sic. i. z. gdu. **Edarungie** auc. Diasc.
 Bedarungie vel mellisophilos: qd sic dñ eo qd li
 bēt ea apes maducēt: herba c thyrsos hñs qdratof
 irtos plurimos ex vna ra dice: et folia silia buble
 te: maiora tñ et tenera: et nō sic aspa: vt citr in odo
 re. i. alio Sera. habet sic. mellisophilos herba est
 sup quā apes delectatflare. et virge ipi: et folia si
 milat virgis et folijs marrubij silvestris. virge ei
 et stipites sunt agulosi qdraquli. folia ei sunt maio
 ra folijs marrubij silvestris: n̄ sunt pilosa sic folia
 ipi: et odo ei. **Ha.** i. sim. phar. ea. mellisofil
 e sic odo: citri. **Ha.** i. Mellisofilum prassio q
 dē cōfert ab eo ml̄tu i virtute: et ppter
 neq; aliq; vti eo. supflum. n. c pssio existet ita co
 pioso vbiq; traz mellisfillo vti. si vo aliquā af
 fnerit pssiu: i. vti i oib i qb vtrum illo sc̄tē
 q ab actu. **Dos. Se.** **Seria.** folia eius cōfert vino
 deficit. **Seria.** bibita: et i cataplasmatis
 vim scorponis et spalangonis optime
 curat. caninos morbus ad sanitatem perducit. eli
 xatura eius id facere potest: cuius elixatura somē

to adhibita menstruis longissimi temporis impe
 rat, ore retenta dolores dentium mitigat. dysente
 rias opitulatur, et qui a micetis suffocati sunt sub
 menit nitro addito, folia ipsa omnia similiter facē
 possunt. toxiconibus recte adhibetur, et ut electua
 riū orthonoicis prodest sale addito; et anhelosis
 et qui non possunt iacere, et in cataplasmatisbus ad
 bibita scropbas spargit, vulnera purgat, atricis
 opitulatur, et quando fit emplastrum cuī ea sedat
 dolorem iuncurarum. Et idē auct. Aben mesuay
 Proprietas eius est leūficare animam. Et idem
 auct. Isaac quando comeditur bedarungie in ie
 unio: confert stomacho fri, et hu, et facit digeri ei
 bum grossum, et aperit opilationes cerebri, et de p
 pietate eius est cōferre debilitati cordis, et aufer
 cardiacam, et remouet afflictiones solitudines et ti
 mores qui accidunt a melancolia et humore adiu
 sto: quibus non **Anic.** de viribus cordis di
 possunt dormire. **Anic.** cit q̄ confortat cor.
Bedenar i. odor rose
Bedenuti i. camomilla
Bedembue i. melissa
Bederambona idem quod supra
Wederambina id est origanum fluuale
Wederabina id est basilicon minutum
Wedenac id est semina granatorum filuestrium
 que sunt genera kikil.
Beranien idem quod supra
Bedezabar id est medicina contra venenum
Wederentegium id est ozymum fluuale
Bedaramue idem quod supra
Bederet i. panis de simula
Bedeguard quid est. l.l. bemedato
Bedeganī i. semina alba quibus caremus, sed q
 dan dicunt q̄ sunt genera solis.
Wederembula i. basilicon cum folijs paruis
 Cap. 91.

Edereg vel buderegi: ara, gre.
 Gerismon: latine vo ern
 ca gera **Sera.** li. aggre. capitulo
 tina: vel tortella. **Sera.** + bedereg auctorita
 te Dias. Bedereg nascitur in locis habitatis et in
 terra muros: et seminatur in horis. habet folia simi
 lia foliorum erice agrestis, et habet virgas subiles
 similes virginis erice agrestis, et in summitate vir
 garū est flos citrinus, et sunt ei vagine similes cor
 nibus: et similes vaginibus seminarij in quib⁹ est
 semen parvum simile semini. **Hal.** sexto sim.
 nasturci moridans lingua. **Hal.** phar. cap.
 erismo. semis hui⁹ herbe sapor ē similis saporis na
 sturtii, et virtus ei⁹ est similis virtutis illius: nisi q̄
 est ca. in. **Nosse. Sera.** auct. Hal. cō
 flatuia. **Nosse. Sera.** fert quando
 ponitur in loboc tussi: et ad excreandus humores
 grossos viscosos qui ascendunt a pulmone, et con
 fert apostematibus duris: que sunt in mammillis
 et testiculis, et quādo oportet eam administrari in
 loboc: oportet q̄ ponatur i aqua et buliat: catapla
 smatisbus cancros optime curat.

Bedias coronas. i. tuffis humiliā antiqua
Bedikies i. berba
Bedor i. cassillago alba
Bedom idem quod supra
Beduster est herba q̄ i nostris partibus carem⁹
Besa. i. ferrum Bestarcoton. i. phillium
Bebemurem. i. radix que ab armenia desertur: et
 est de ea alba: nigra: et rubea quam ignoror.
 Cap. 92.

Ebemen vel lienten ara, gre.
 vero et latie behem
Sera. li. aggre. cap. behem. Be
 hem species eius sunt due
 scilicet rubea et alba, et sunt ambe vene in magnitu
 dine radicis pastinace parue, quarum quedā sunt
 tortuose, deferuntur ab armenia, odo: earum est
 bonus, et est in eis viscositas quedam, ambe spes
 sunt ca. li. z. cap. behem. Behem sunt fru
 et hu, sta aspersa que sunt radices exsic
 cate contracte, et sunt duarum specierum: quan
 za est alba, altera rubea. **Nos. Ser.**
 est ca. et hu. in. z. gradu.

Aui. Behem est impin
 faciūt i spermate **Aui.** guatinuz: et confortat
 cor valde, et cōfert tremori cordis, et manifeste au
 gmentat sperma, loco eius ponitur quantum ipm
 est de tuderī: et medietas ponderis ligue amis.
Bederengi est species iersimini: et est ex aromati
 bus, resoluit inflationem in omni loco embrocata
Beladur. i. anacardus Belabor idem qd supra
Belachim. i. ceruus Belgam. i. pblegma
Bella i. languifuga
Bellaria latine benicularis: quam greci linchis
 vel linchitis vocāt: pro qua. l.l. linchis.
Belesien vel oucumbelsen. i. balsami lignum
Belezen idem quod sup **Beleon. i. flos cartami**
Belessis est lapis conferens ad dolorē stomachi
 cum suspēdit super stomachum: et est coallus
Belf sunt quidā fructus: pro quibus. l.l. bnlle
Belledariū. i. anacard? Belledbar idem qd sup
Bellesem i. balsamum
Belsel. i. bel Bellseni. i. balsamum
Bellisebēdiū ē qdā collyriū armenicum quod
 ignoro.
Beliget gd ē. l.l. amleg. Belliget idem qd supra
Belliricus genus est myrabolani
Bellirici marini. i. belliculi marini Cap. 93.

Elliculi marini latie
 ara. Bellirici marini sunt q̄si umbili
 ci boīs sūt figurā: et sunt lapides parni
 et albi: q̄ inueniuntur in ripis marinis coberētes sic
 vītales: sūt fri, et sic, sūt eoz excessus ab ancorib⁹
 nō determinat. ponunt i vn. **Possē.** Pul
 guētis ad faciē clarificādaz. **Possē.** nū eo
 rū subtilissimus resoluat cuīz axingia gallinacea
 prius resoluta: et fiat vnguētū pro facie abstergen
 da, ponūt in antidotario Galieni in vnguentum cī
 trino: q̄ serptatur vnguentum de citro.
Belbus idem quod supra

Belbulidus

Jalkekengi

Cap. 94.

B El vel sel Ser.

libro
aggre
ga, cap. bel auct. Isaac benaram. Bel
est citoriu inicum: et est fructus rotun
dus sicut anellana: non habens corticem super se
in quo est semen simile doce: et est illud quod de
ipso administratur: et virtus eius est sicut virtus
zinziberis: ea est in tertio gradu: et humectat i p.
Dosse. Ser. Subtilia chimos gros
sos: et confert duricie
neruorum: et valet ventositatē emoroidarū: et au
gmentū facit in spermate: et valet sicut sel. arbor
eius vocat darsisaham: ut appareat in littera dar
sisaham.

Benebaracha

i. sanguis vaccinus

Bemellegi

i. viola

Cap. 95.

B Emedato vel bedeguar: ar
bice: gre: acantileu
ce: latine **Sera**, medato auctor.
Dias. Bemedato nominatur in grecō acantisleu
ce: est in latino spina alba, nascitur in montibus
zaglii, habet folia similia folijs cameleonte albe
tissimā quia sunt strictiora et albiora cum summitatib
spinosis: et super ea est simile borre, et sunt spinosa
babentia stipitem vnius brachij vel duorum: et gros
similis digiti pollicis vel plus, color eius est ver
gens ad albedinem, in summitate eius sunt capi
tella similia ericio marino: nisi quia sunt minora
et oblonga: et flos eius est color purpurei: et semē
eius simile grano chartami. **Dias**, s'm trans
nisi quia est rotundus eo. **Hal**, sexto sim. phar. cap. achanta
tundi. **Ancantaleuci** sine spina
alba: banc quidam lancadum appellant. Est autē
bius radix siccata et mediocriter stiptica et
saporem: et est absterrens et confortans. Plinius
capitulo de acantisleuce. **Ancantaleuce** id est bede
guard: et est cardus cum aculeis id est folijs albis
sicut apparet si. l. cardus filuestris: est fri. in pmo
gradu: et medius inter hu. **Aunc**, libro secum
mitidatē et siccitatē. **do** capitulo
bedeguard. Bedeguard est spina alba: et est simi
lis alephachari. Verum tamen est vehementius
alba: et habet longiores spinas: similantur q's eius
spine folijs amomi: verum tamen sunt subtiliores
et vehementius est alba: et eius quidem stipes per
venit usq ad duos cubitos: et eius flos est purpu
reus: et semen eius est sicut semē chartami; verum

tamen est maioris rotunditatis: et in radice ipsius
est infrigidatio et exsiccatio resolutione quadam
semen vero eius est calidum et subtile. Et dixerūt
quidam q' tota est ea. Valde: et in ipsa est virtus re
solutionis et aperitius: et proprie in semine eius: et in
ea est retentio fluxus sanguinis: et eius retentio est
eq. **Dosse. Sera.** Bemedato con
lis, fert fluxum ventris
et debilitati stomachi, et abscondit fluxum sanguinis
et ponitur exterius sicut emplastrum: et destruit
apostemata molles. et quando fit collutio oris cujus
aqua eius in qua coquitur confert dolori dentium
sed seminis eius substantia est subtilis: et confert
habentibus spasmodum quando ipsum bibitur: et co
fert sputo sanguinis: et dolori stomachi: et fluxui an
tiquo: et provocat urinam: et delet apostemata ple
gmatica: et quando bibitur semen eius confert pu
eris habentibus spasmodum: et illi qui est morsus a
cane rabido: et quando suspenditur super anima
lia venenosa amittit. **Dias**. Radix eius bibita
tunt toxicum. **emoptericis**, pdest
sciaticis et stomachicis fert opem, urinam pronocat
tumores omnes in cataplasmatis spargit. Cura
tura eius dentium compescit dolores, semen eius
bibitum contractos infantes saluberrime curat,
moribus venenatis occurrit, et qui eam in collo
portauerit incursum serpentum non tunet. radix
desiccat mediocriter: et stiptica est: et ideo ciliacos
et stomachicos iunat, sanguinis eductionem repa
rat, tumores vice cataplasmatis spargit. semen
eius leptomeris: et calide est virutis: et putrefacti
membris iunat potatum. et fluorem sanguinis me
detur: et sic intraneorum rheumatismum, item ses
sionibus quas greci encatissima vocat, fluores ma
tricis abstringit, cataplasmatis miscetur constri
ctive me. **Hal**, Achantaleuci confert iliacis et
dentibus stomachicis, emissionem quoq sanguinis coibet, tumores etiam cataplasmata
contrahit, iunat etiam dentes dolentes si gargarizatur de decoctione, semen vero subtilium parti
um et calide virtutis est: quare. **Anc**, Bede
et spasmantes bibitum iunat. **guard**, confert apostematibus phlegmaticis: propter id
quod est in ipsa de resolutione et contractione qui
fit ex eo emplastrum: et ex radice eius proprie, et
confert etiam spasco: propter id quod est in ipso
de contractione equali cum resolutione, et semen
eius confert infantibus: quando bibunt propter
corruptionem in motibus lacertorum, et collutio
oris facta ex succo eius sedat dolorem ventium,
et confert sputo sanguinis: et proprie radix eius, co
fert debilitati stomachi, et aperit opilations, et co
fert solutioni antiquae: et precipue stomachice: et pre
cipue radix eius, et est provocativa, et valet febrib
phlegmaticis longis cuius causa est debilitas sto
machi: et omnibus febribus antiquis, et confert si
masticatur: et si ponatur super puncturas scopio
nis attrahit venenum, et si bibatur semen eius co
fert morsure venenosorum repellum, loco eius in
febribus ponitur fumus terre.

Benedictus i. cepe quod comeditur: parvum si
mile cepe narcisi.

Benedicta herba i. fu

Beneran i. peristerion

Benebete i. granum albū vnde oleum fit: et est ben-

Benaspis idem quod sup. a

Benezim i. sambucus

Benesimum idem quod supra

Beneifegi i. viola

Lap. 96.

Benetguaridē arab. latē scarabei g
nascū. **Auic.** li. z. cap. de scarabeī
tar in balneis. Scarabei cōferūt
doloāibus matricum, et prouocāt vīnam et men-
strua, et sc̄iunt abosum, et cum cordūmeni valēt
emoroidibns, et conferunt rigori, et conferunt ve-
nenis ex venenosis animalibns; et oleum in quo
frangit̄ valet ad dolorem aurium.

Benegum i. insquiamus

Beneguar i. bedeguar

Bende i. radix keiri

Bengenebest i. agnus castus

Benge i. spelta

Bemastrum i. artemisia

Bengi i. insquiamus

Bennigi i. panicum

Benus citrina: herba est cuius duo sunt genera:
celestis; et citrina: quam ignoro.

Beng i. perforata

Lap. 97.

Bengara. vel elfozium: grece sim-
phonia: latine vero insqui-
amus: vel cassil. **Sera.** lib. aggre.
lago vel caulinaria. capit. beng
anc. **Dias.** Beng est arbustum parvum: habens
stipitem grossum: et folia lata et longa: spissa in su-
mitate: quoniam color vergit ad ignem: et sup ipsum
est de bona: et super ramos eius in lateribus est
similio fructui balaustie in figura sua sortitus su-
per ramos ipsos equidistantes per ordinem: sup
quem fructus est cooperculuz simile scuto: et iste
fructus est plenus semine simili semini papaveris
Et sunt eius tres species. una earum habet flores
purpureos: et folia similia solis plante dicte sancti
malchos: et semen nigrum: fructus in quo est se-
men habet corticem durum spinosum: simile ba-
lanstie. **Ella** vero species est habens florem melli-
ni coloris: et folia et flores sunt molles: et habet se-
men cuius color tendit ad rubedinem: simile semi-
ni plante dicte anisimat. Et iste ambe species istat
et tumere faciunt et inducent subet: et non sunt co-
nientes medicina: sed est tertia: et illa est in qua
est iuuentum in medicina: et est remissio vir-
tutis: et mollior tactu: et habet folia pinguis et ple-
na humiditate: et super ea est bona flore eius sunt
albi: et habet semen album: et nascitur prope arbo-
res et sterquilinia: et prope mare: et in rupibus. se-
men vero huins melius est magis album. si autem
haberi non potest: pone loco eius illam cuius flos

est rubens. species vero cuius se **Dias.** fm
men est nigrum est fugienda.

translatiōnem nostram capitulo de insquiamo. Iusq
amus fruter est parvus: bastam grossiorem ba-
bens: et folia lata: et oblonga: diuisa: nigras: et asperas
iuxta cuius bastas sunt capita plena semine: sicut
miconos. Sed insquami tria sunt genera. Unus
purpureum florem habens: et semen nigrum: folli-
culos duros et spinosos. Alterus vero flores mel-
linos habet: et folliculos molles: semen obvolum
sicut erismon. ambe vero iste maniam prestant: et
marcoite sunt: et minus vistales. Tertium vero ge-
nus est: cuius vīsus frequentatur. folia habet pin-
guia: et mollia: et chili. et linci plena: flores albos: et
semen album proferens. nascitur locis maritimis
et in ripis. semen vero vīle est album: quod min-
si inuentum fuerit: rufum secundatur. nigrum ve-
ro inutile est. semen eius et folia exsiccantur. basta
ipsius tunsa et expressa: hic succus in sole siccatus
est: quia vīlis est vīsi post annum. semen eius sic
cum in calida missum tundit̄ et exprimitur. est
vero succus melior viridis q̄ siccus. mlti vero fa-
rine triticee succum eius admi- **Hal.** vīs. sim-
xtum factis trociscis reponunt. **Hal.** phar.
capitulo de insquiamo fm translationem arabī-
cam: insquiamus cuius semen nigrum est: et signū
super hoc q̄ sit semen nigrum est: q̄ flos eius ver-
git ad rubedinem. facit maniam et subet. ille vero
cuius semen subrasum est cognoscitur in hoc q̄
flos eius est citrinus: et est propinquus primo in
virtute: et propter hoc oportet q̄ equeatur ab his
ambabus speciebus: et nō vīatur eis quis: quia nō
est iuuentum in eis: sed occidunt. Insquiamus
vero babens semen album: et florem album est cō-
ueniens vīsi medicina: et ē in 3. gradu fri. et sic. i. z.
Dos. Di.

Utilis est succus semini vīi iuuentario. Con-
fectionibus collyrioz mixtū: rheuma viscidū
et calidū compescit. dolores aurium mitigat: sle-
ricas causas medendo compescit. mixtus polente
velut cataplasmata adhibitus: tumoreſ podagrīcos
spargit. semen eius omnia similiter facere nouit
maxime tussionibus subuenit: et catarrum solvit
rheuma oculorum et dolorem compescit. obule id
est cum semine michonie: et mulsa mixtus: et bibit
fluxu matricis: et sanguinem reſcientibus opitū-
latur. semen eius solum podagrīcos auxiliū est.
vīno mixtū et cataplasmatis binis adhibitus: tumo-
rem testū: et mammarū solvet. multis alijs
cataplasmatis binis necessario miscetur. folia ei⁹ ma-
xime cum polenta mixta: et in cataplasmatis binis ad-
bibita dolorem tollunt. et cum vīno bibita ter aut
quater febres empialas prohibet. cocta sicut olio
et comesta: statim maniam faciunt. radix eius co-
cta in aceto dolorem dentium oī reticula mitigat.

Ben quid est. l.l. ballanus repisco

Berandaru i. virga pastoris

Berchamichi i. origanum fluuale

Berdarni idē qđ sup

Bernanich i. bectonica

Bersandari	i. virga pastoris
Berthonichi. i. alleluia	Bertal. i. passer
Berzad. i. galbanum; ppter excellentem ei ^o virtutem. berzad similiter dicit kenne: et est quidā lapis multū carnis regibus; p quo. l. l. kenne.	
Berencacia	i. peristereon
Berengesif	i. abrotanum
Bereo vel biffion. i. flos cardi vii coagulat lac	
Berengi. i. serapintū	Beregil. i. petrosellina
Beremasetum	i. artemisia
Berengemisch. i. ozimum gariofilatum	

Lap. 98.

B Erengemisch

ara. grece ozimum;

latine vero basilicon gariofilatum. Ozium quoddā est gariofilatum: quoddaz est cōe: et quoddā latum est plus alijs: qd̄ citrariū vocatur. Ozium gariofilatum est illud qd̄ ab auctorib^z laudat. ozimum citrariū et cōe vituperant ab omnibus. Et eni ozium gariofilatum cōpetens medicina: et herba: et semē. cum aut simplicit ponitur in medicina: semē debet intelligi: et potissime i electu arijs: sed in vnguentis et in emplastris herba itellēgitur. est ca. et sic. et semē habet virtutē cōstrigendi et conglutinandi: qd̄ patet ex eo: qd̄ si ponas in aqua statim ingrossat. et fit quedā conglutinosis. herba ipsa ex aromaticitate habet virtutē conforiādi ex qualitatib^z suis: dissoluēdi: consumēdi: et absētē gendi: et manū.

Sera. li. agg. ca. berengemisch

dificandi. auctori. Isaac. Berengemisch ē ozium gariofilatum. et folia ei^o sūt parva: quop̄ color est medi^o inter ruborē et glaucē nem. huius herbe est odor simili gariofiloz. et stipe eius est quadrāgular^z: cui^o color ē sicut color folior^z ipsi^o. et semē est minutū nigra. et colligitur i menē iulij. et est ca. et sic.

Dias. cap. ozimum in fine secundi gradus.

Ozium cni^o virtutis sit penit^o inter medicos opinio est incerta nā q anctoe cbrysippo criminatur: bi ei^o vicia p censem q sit stomacho inutil: q oculos beberat: q insania faciat: iecori obfissat. addit^o pterea si triū lapide cōtegal^z scorpiones gigni: cōmanducatū et in sole positiū uermes creare: pediculos emitti re. Alī etiā putat hoc ec psumafum: q sige eo die quo ozium sumperit a scorpione feriat nō posse salmari. Sed qui in dinersa et vera opinione sunt. hec omnia falsa assuerat: qnimo stomacho pdest eo. q inflationes ei^o dissoluēti: et facit alia iunamen ta que fm ipsum.

Nosse. Lōtra syncopi

inferius dices. et cardiacā passi onem def aqua ro. decoctionis herbe ipsi^o ad idē valet vini decoctōis: i q berba ipsa stetit p noctē ipsa herba valet cōtra frigiditatem stomachi hoc mō: decoquar in multa quātitate in vino. sed melius est in musto: et post decoctionē addat vini^z al bum in multa quātitate: tale vinum est fortissimum multum et aromaticū: et valet cōtra predicta: et contra indigestionem ex frigiditate. viniū etiā decoctio nō ipsius herbe cōfozat digestiōē. utrū fluxū ventris ex frigiditate semē ozimi cū modico pul

nere acatē decoquas in aqua plūniali: et defur pa tienti. Ad matricē mundificādam et mētria p uocanda fiat decoctio eius in aqua: et fiat somēti et suppositoriū ex teneritate ipsi^o herbe. succus ipsi in herbe pulverizatus matricē mundificat. conce ptum adiunat: et menstrua puocat. herba ipsa de cocti in vino et oleo: et natib^z et anchis cataplasmata valet contra **Dias.** Ozium stomacho p tenas monem. **Dias.** + deft: quod inflationes eius dissoluit. et coctum in acetō: et sumptum glutū fluentē reprimit. semen eius tritū et baustā narib^z sternutamēta inducit. verrucas tollit atramēto su torio temperatū. Ozium vero multū comedūt cā liginem oculis infert. ventrē mollit. inflationes vētris cōmonet. et diureticum est. lac mulieribus p nocat cū polenta et oleo ro. vt cataplasmata adhibi tum. cum acetō modico tumoib^z opitulatur. p cussum scorpij mitigat. cum vino bibitū dolores oculorū tollit. succus eius iunctus caligines deter git. rheuma. phibet. semen ei^o bibitū melancolicis maxime prodest. dissurie medicat. inflationibus pdest. naribus applicata sternutamēta puocat: et herba ipsa id Ozium gariofilatum con facere pōt.

Sera. fert stomacho: et facit di

gerere cibū grossū: et cōfert epati et cordi. et aufert tristiciā et solitudinē. et odorferas facit eruciatiōnes. et apit opilationē cerebri. et cōfert cardiace que a phlegmate et melancolia sit. et qn̄ comeditur ant odoratur cōfert opilationi nariū. Et idē auct. Sandarag angēt cholera. et bonū emoroidib^z et est magis tēperatū q̄ maiora et q̄ sisimbriz nec est in eo d̄ siccitate quātū i illis. Et idē Sera. Ozium nō gariofilatum nō est alicui^o iunamēti iteris sumptū. imo est gravis digestionis. et est de cibis q̄ nimis generat cholera. Et idē auct. Et ben mesuy. Ozium gariofilatum acutū visū multū liter. et de eo comedis cū bedarog et raphano: et est bonū phlegmaticis. et apit opilationē cerebri et capitū q̄ sit a phlegmate. et cōfert catarro humido. Et idē auct. Hippo. Ozium non gariofilatum ē siccū i natura sua et retinet vētrē. Et dixit rusus q̄ ē siccū i natura sua. et cōvertit ad cholera ve locit. et mūdificat humiditates pectoris cū sit emplastz cū eo: qd̄ resolut et maturat: et nō est alicui iunamēti steri^o sumptū. Et dixit i li. de cibis q̄ est malū in cibo sūptū et grane digestiōis. Et idē auct. Dias. Oñi sumis multū in cibo de eo inducit obscuritatem visus. et mollit vētrē et generat vētositatē. et puocat vīnā et lac. et est difficilis digestiōis et qn̄ sit emplastz cū eo et alzarton: et cū oleo ro. et acetō cōfert apostematica. et emplastz ex eo con fert morsui scorpionis: et ei^o succ^o qn̄ aufert eins spuma abstergit visū. et semē ei^o qn̄ bibit. consert illi in cui^o corpore generat melācolia. et cōfert sōā gurie. et qn̄ odorat facit sternutare. et hoc etiā facit bedarogi. s. herba ipa. et oz q̄ strigat oculi ei^o qui sternutat hora sternutatōis. et multi gdē abstinent ab eius comedione: propterea qz quando masti catur et ponitur in sole generant ex eo vermea. et homines regionis lyonoy dicunt: et si quis come

derit bedarogi: et punctatus eadem die a sco: pio ne: non emadit mortem ex punctura illa. Et idem auct. Dumaym. Quādo reperim? aliquos ex antiquis philosophis dicentes; q̄ stringit vētre: et alios dicentes q̄ laxat: videt hoc esse ex hoc q̄ ha beat in se duas virtutes cōtrarias sicut caules. q̄ ergo innenit virtutē expulsuam fortem in co:pe adiuuat ad fluxum. et q̄ innenit virtutē retentiuā fortem adiuuat ad retentionē: ideo q̄ in eo sunt due virtutes. l. laxativa et retentiva. Et dixit bedarog q̄ non bene coquir: eius vapores nocent stomacho; ppter mordicationē que est in eis. et dixit q̄ calefacit sanguinē. et desiccatur desiccatione forti. Et idem auct. Alben mesuay de satureia dixit q̄ acuit visum subtilit: et ideo comedit cū bedarog et rhabphano. et est bonum phlegmaticis et aperit opilationes cerebri et capitis: q̄ sunt a phlegmate et confert catarro hu. Et idem auct. Alkalamen. ē magis tēperatuā q̄ maiorana et q̄ zinziber: nec in eo est tantum de **Hal.** in li. de cibis capit. de siccitate q̄ptū i illio oziimo. Oziimū. s. nō gariosilatum pessimi qdemi chimī est: ppter hoc i sumant quidam ipsum dicentes: si tritum imittat olle vacue celerrime generat in paucis dieb: scor piones: et maxime q̄n in sole quis quolibet die ca lefecerit ollam: sed hoc quide cacochimum est et malum stomacho et indigestibile. bolus vero ita dicemus ipm est ea. in 2° gradu. et habet humiditatem supfluam: vnde nec vtile intra corpus assumptum: catalaphmatum vero exteri: vtile ad confundendum. Elmāso: tractat tertio cap. albetharo gi: quod exponit oziimum non gariosilatum cali. est: quod et dolorē efficit capiti: et male nutrit: cuius comestio venteri visus turbat: q̄n eo multo vti tur: sperma quoq̄z et lac desiccatur: tamē stomachi cibis fertur. corroborat enī ipsū atq̄z cordi auxiliat. Berberie id est berberi: pro quibus lege litteram amiberberi:

Berberia. i. gerebotanum et gerobatanum. i. sacra berba que saogmina vel sagimēn antiquis dicebatur eo q̄ pagani in sacrificijs ea vtebant. Plinia cap. de berbera hanc legati ad hostes ferre solebant: bac ionis ara verit: domus purgatur us stratis. Sed sciendum q̄ dia. facit cap. de gerebano: et semotiz facit capiculum de peristerion: iō diuersa sunt: et licet dicat q̄ prima sp̄s eius dicat peristerion: non loquit s̄m propriam opinionem sed voce multo: ut: vt in cap. peristerion appetet lege. i. gerebotanum: et lutu innenes de berbera. Berfeledumi. i. virga pastoris. Cap. 99.

Erscegastē persice: sed arā. capillus algel: vel capillus algil: latine coriandrū pūtei: vel capill̄ porcin̄ vel **Sera.** capillus veneris: gre. vō adianton. li. ag. gre. cap. bersegaſten auct. Dia. Berscega ſtig. capill̄ veneris: est berba cuius folia similia

sunt folij coriandri: et habet stipites duros subtileſ logitudine palmi vni: et nō habet crus: neq; florez neq; fructuſ: sive ſemic. et habet radicem in qua nō est vtilitas: nascit locis umbroſ: et parietib; spelun carum humidarum. Et idem auct. Hali. Virtus est cī desiccatura: sed nō habet frigiditatem neq; caliditatem: et non est in eo caliditas apparenſ: sed ē inter duas qualitates oppositas existens i gradū medio inter eas vnde subtiliat et diſſoluit. Stephanus de capillo veneris. Capillus veneris ab antiquis vocabat adianton sive politricō: vt patet per Dia. et per Alexandrū. Unde oia ista. s. capill̄ ve neris: adianton: politricon accipium: p codē: quo niam oia hec noia que in tricon diſſunt capillū ſonant. nam tris grece capillus: trica capilli. vnde gallitricon politricon adianton: oia illa ab effectu idem ſunt: stringit enī capillos et multipliant ca ſumq; eorum. cap. de capillo ve prohibent.

Jo. mes. neris. Capillus ve neris dicit apud quosdam: capillus fontium: et capillus hominis nemozalis. Et ab alijs coriandruſ putui: et herba cuius folia ſunt ſimillia folij corian dri viridia et tenuia: cuius ſtipites ſunt i logundi circiter medium cubitum: et ſunt ſicut pili porcini et ſunt in colore inter rubedinem et nigredinem sed magis declinant ad nigredinem: et proprie iuxta radicem eoz: et quanto magis pcedunt declinat ad nigredinem: et ſunt ſine florib; et eoz borus est in pecto fontib; et locis aquar. meliores ſunt viridiiora hirtes folia et que vberiores ſunt fz oēs partes plante iploz. ſubtileſ vero et graciles: et declinantes ad circuminitatē. **Hal.** Dixit eorum non hñ spiritum. complexio. ſit autē compoſit ex ptribus terreis ſubtilibus mediocritateque a quib; inefi ei ſtipicitas: et ex partib; calidis ſubtilibus valde: ppter quod virtus eorum cito reſolutur debilis. virtus enim in debili ſtoma cho cito tollit: fz ptes calide poſite ſunt i ſupficie: q̄ rū vehementer ſit illud: et hoc ē illud qđ v̄t oñdere complexionē ipoz declinare ad lat̄ caliditatis: quā uis dicat Hal. ipos ec̄ eq̄les: et inefi eis ex prib; calidis i ipfis: vt ſint reſolutini ſubtilitati: et aperiūti opilationi: et ſolutiū natura: ppe q̄ ex eis ſunt recentes. ſicci vero ſunt conſtricti et phibiti cur ſuū. nō ſunt in eis malicia: debilit in purgati: fz ſor tant operationē eoz violē: et caſtiaſtula et terni bin: et q̄ ſit infuſio eoz in aq̄ coſei vigorat eos in ſoluendo. de decoctione autē modicum ſuſtinet

Poſſe. Sera. anc. Hal. Capill̄ ve neris ſacit omni capillo in allopia. et diſſoluit ſcrofulas. et q̄ ſit bibitur frangit lapidē: et iumat ad educēdū ſcreſtū humoruſ grossoruſ q̄ ſit in pectorē et pulmone. et stringit ventrē. Et idē auct. Dia. Elixiratura eius q̄ ſit bibit cōſert vñſnoicis et ictericis: et dolori ſplenio et strāgurie: et frāgit lapidē: et ſtrigit vētre: et q̄ ſit iſi cū vino conſert morib; ſi venenosoz: et ſiuxui ſuper ſluitatū ad ſtomačū: et puocat mēſtrua: et mōdiſcat puerperas: et abſcidiſ ſuſtū ſanguinis: et ſit emplaz cū eo vñcerib; fraudulētis pelliſimis: et ſacit

viri pilos in alopecia. **Bal.** vi. sim. phar. cap.
 et dissoluit scrofulas. adiantum. Adiantum
 siccatur subtiliat et diaforat: nam alopecias curat. et
 scrofulas et apostemata diaforat. lapide bibitum
 frangit: nec non emissionibz viscose et grossorum
 que ex thorace et pulmone cōfert. stringit fluxum
 vētris: nō tamē calidi. **Dias.** Uli? eius est i
 tate aliquā infert. **Dias.** folijs ipsius q
 elixia in aqz et bibita: ipsa aqz astmaticis: et disnoicis
 ictericis: et diffusis medicis. calculos frāgit. vētrē
 strigit. morbos caninos ad sanitatem pducit. rheu
 ma stomachi cōpescit. cū vino bibitur mēstruis im
 perat. aborsum facit. sanguinē reūscentibz sbuenit
 morbos venenatis optulat. et alopecias et vlera
 q acoras vocat gre. ephiticinis purgat. scrophulas
 spargit. ipso trita et mixta lirnio addito cinē
 et laudano: et oleo myrtino et lusino et vino capillo
 rum flores coeret si caput inde laueret. elixatura
 eius addito cinere et vino id pstat. a pullis come
 stia cōfotat ipso ad pugnā. ut ille etiā comedit
 a pecoribus. nascit i locis vmbrosis et aquosis: et
 parietibus humidis: et circa fontes. alijs tāqz recor
 poratim decoctionē in tardis passionibz laboran
 tes potat. s. anhelosis stomaticis: vētris fluoz: et i
 difficultate mīc. desiccat enī et extenuat: et ideo
 chiradas digerit. apostema et lapides rāpit in ve
 fica potar. Et humores etiā glucinosos et ping
 gues ascendentes etiā de thorace et pulmone bñ
 iuunt. et rheuma ventris cōstringit. medius ē aut
 inter ca. et fri. cōplexionem. i collī dolore folia ei
 cōtrita cū piperis granis nouē: et de semine coiā
 dri grani nouē: cū vino optie dat ad bibendū in
 trecenti balneum. facit etiā ad capillos mulierez
 nutriendos: si in **Jo. mes.** Solutione edu
 oleo decoquaf. cunct choleraam
 et phlegma et humores grossos: et imbibitos et
 mūdificant pect et pulmonē: et educunt materias
 cōtentas in eis. et mūdificant sanguinē. et clarificat
 eū. et clarificat colorez. et faciunt acgrere bonita
 tem anbeli?. et mūdificant stomachū: ventrem et
 epa: et cōferunt dolori eoz. et sunt medicina bona
 opilationi epatis splenis: et ictericie pprie: et oīum
 erititudinē opilationis: et pprie infusio eoz i aqua
 apj et endiuue: aut i aqz cicez nigropz: aut i aqua se
 minum qtuor: aut i aqz lactis pprie: et delet cū oleo
 camomille scrophulas. valet etiā syrpus eorum
 pleurefi et peripleumonie. et est puocatus vīne. et
 visus decoctionis eoz frāgit lapidē. et purgat ma
 trices fetaz. et hoc est de posse eoz de eo qd pīz
 ad eos ex partibz calidis. sed ex parte stipticatis
 eos prohibent cursum materieruz. et abscondit san
 guine: et cōfortant stomachū et ventre ne recipiat
 supfluitates. et phibent casum capillorū. et confor
 tant radicē eoz: imo faciunt eos crescere. et multi
 plicat eos in locis vbi oīz: et pprie cū oleo myrtino
 aut oleo landani et vino stiptico. et puluis eoz ad
 ustoriū facit similiter et ablitus ex decoctione ipso
 rū in vino caput: et abscondit surfures. et simile fit
 excinere ipsoz. et cinis eoz sanat fistulas lachry
 males. doſis potio decoctionis ipsoz qn queritur

p ipso solutio per vētrē est cōciter lib. i.	
Berilie	i. pīsa legumen
Beriteron. i. secundus panniculū sup vētrē iterior et noīas rotād: qz qst singulatus ab eo qd tangit ipm ē sicut spera sup quē sunt sumen et additioes molles et foramina.	
Berilion	i. berba paralytia
Berillus lapis est o genere crystalli: sed obscuri or eo: p quo. l. l. lapis berillus.	
Beringi	i. insquamus albus
Berchidies. i. paritaria. Aliuc. cap. de glucinatōe lactis sic vocat eā: qz valet o lactis cōgelationem.	
Berilis. i. corallus	Bernia. i. pīc
Bernis quid est. l. l. sandaros	
Berbilla	i. serpillum
Bersiendari	i. virga pastoris
Berziadarni	idem quod supra
Berziticon id est piscis dictus turdus	
Berziabar	i. a morte liberans
Beroz	i. semen magnum
Beronice	i. bernix vel vernix
Beraniten	i. capillis veneris
Berules. i. apostema gingine calidū et profundū	
Berulie. i. piscis stupefacie: q vocat terpigo	
Bero. i. virga pastoris	Bers. i. berzad
Befagū. i. polipodiū	Bessagū idē qd supra
Befagus idē qd sup	Beser. i. semen
Besercaraſis	i. semen apij
Beser rasina	i. semen maratri
Beser costum vel cotum. i. semen psilij	
Beser batan id est semen malve maioris	
Beser astorech	i. semen vrice
Beser rosat. i. tandachoa. i. semen naſtūcij	
Beser sobar	i. semen aneti
Beser thasas	i. semen papaueris
Beser albasar	i. semen cepulle
Beser alkite vel alchite. i. semen lini	
Beser culbe. i. semen fennigreci	
Beser chesiti vel tbesi. i. semen sileris mōtani	
Beser inar	i. semen rose
Beser algosarel bustari. i. semen danci	
Beser albada. i. semen portulace	
Beser sedef. i. semen ruta	Beser culbar. i. semen
	coriandri. Beser andebe. i. semen scariole
Beser arsimach	i. semen atriplicis
Beser aſulgel	i. semen raphani
Beser albachat: alijs alongesne: vel albedanigi id est basilicon	Beser garſi. i. semen eruce
Beser archenige	i. semen citri
Beser cuctimeri. i. semen carni filueſtris	
Beser artabul. i. semen trifoliū acuti: et est trifoliū: filueſtre. l. l. bandachua.	
Beser gbetesi. i. semen cuiuslibet spci trifoliū	
Beser aldel	i. semen finapis
Beser altomat	i. semen lapaciū
Beser seth	i. semen aneti
Besed. i. corallus	Beseld idē qd supra
Besera	i. galbanum
Besel. i. lapis	Bestese. i. macer
Besleguasten	i. capilli veneris

Besle	.i. polipodium
Besicalis	.i. fusalida vel fusalidos
Bessicalis id ē qō sup	Bespillus.i.serpillum
Befustidoe.i.nenufar	Besulid <i>i.</i> alkekengi
Betadorem	.i. lazimum magnum
Betas.i.tusſis ſicca et arida; id ē que ſunt ad tuſſim.	Betadorem <i>i.</i> lazimum magnum
	Cap.100.

et spleneticis cū ſinapi utillimme elui dat. ignes ſa
cros: et q̄ aduifa ſit cū albumine illinita reſtringit
velcerib⁹ i capite manatib⁹ facit. Itē allopicis cru
da trita opume illinit. aq̄ i q̄ c cocta furfures capi
tis eliminat. pmonib⁹ aut i ſomēto adhibet. imie
cta cum melle onera ventris deponit. Item elixi
et cocte maxime cum lenicula abſcindunt ven
trem: et ſine ipſa molliunt ventrem: ſed ambe ca
costomatice ſit. humores nutriunt malos. ſucc⁹ ea
rā narib⁹ iſuſus caput purgat. et iſuſus in auricu
lae mitigat dolore. cū radicib⁹ ſuis elixi lendines
mūdat. ſomēto zernie. pſuit alopicijs. aſcedēte ſca
rificatione i poſita capillos reſtituēt. paſcētia vul
nere cōpescit. item folia cruda cataplasmata cica
tricib⁹ nigris reddunt colorēt.

Bethadore	.i. oſium magnum
Betharog	.i. oſium commune
Betharogi	id ē qō sup
Betbeta	.i. oſi genus melonis
Betelth	idem quod ſupra

Betbem quid eſt. i. batum	
Beteta. i. herba q̄ vocat	ligna canina: et eſt cino glossa.
Bethera. i. melon	
Betbion. i. ſalvia fm pliniū eo q̄ tuſſi conſert	
Bethion id ē qō ſupra	Bethonia. i. polium
Betbien. i. ſalvia	Bezar. i. banchia
Benzaard. i. galbanum	Bezararat id ē qō ſup
Bezadarad	idem quod ſupra
Bazaar. i. lapis viridis q̄ valet ḥ venenū. i. q̄ eſt tāta virtus ut expellat oč venenū. l. lapis bezaar.	
Bezathar. i. ois medicina ſimplex ḥ venenū	
Bezerra catime	.i. pſillium
Bezel. i. pforatio vētris hydropicorum	
Bezaricu. i. bezaar	Bezaart idem qō ſup
Bezel. i. instrumentū	

Cap.101.

Dellium latie: grece bdellas

vel bidelliū:ara. vō
melealyend. Unū ſciēdū q̄ bdelliū qō
dā e iudeaice: et ē gāmi cuiusdā arboris
q̄ vocat melealyend: et illō ē bdelliū iudeaicum et
arabici: qō naſcīt i iudea et arabia. Et ē aliō bdel
liū fm Sera. i. aggre. cap. melk: qō dī bdelliū de
melka: qō ē ex arboře noīata melk: q̄ orīt i meka
q̄ arbor ē ſatis ſtipica: cui fructū maturat i meka
et comedis dulcis: ſi i hispania nō maturat: ſed ē
fortit pontic ſauces aqſitatio: et aſp. et talis arbor et
ei gāmi vocat de meka: et ē bdelliū: qō ſcribit in
pncipio geneſ cap. 2. qō ē i paradiſo voluptatis
cui fructus ſatis eſt dulcis: et de iſto bdellio ſacit
Alii. ſuſuf ḥ fluxū i ethica circa finez: vbi ponit
curas ḥ ſinbomara ſupuenientia ethica. et iſtō bdell
liū eſt frigidū et ſiccū: et coſtrigēt vētrē. ſi bdelliū
iudeaicum eſt calidū in ſecundo: humidū in pmo.
vñ quia in recipio innenit bdelliū conſtrigere
et relaxare: et calefacere et inſrigidare ſe. q̄i volu
mus apire mollificare: et ſoluē ſe. ponat bdelli
um iudeaicū. q̄i vero volum⁹ coſtrigēt et inſrigida
re: ponat bdelliū ū meka: et tale bdelliū ē celeſtini
i. coloris celeſtini. ſi bdelliū iudeaicū ē ſbnigp ſue

Beta. v. ſum. phar
tur cū fabis digerit cito. **Bal.** vi. ſum. phar
tur cū fabis digerit cito. **Bletū** ē olus comestibile. fri. et hu. cōplexionis in
ſecunda maſtione a tpata abſtāna. Et idē li. 2. de ci
bis cap. de beta. Succ⁹ bete ē mediocrit̄ abſteri
tus: et vētrē ad egestionē excitat: et ſtomachum
aliquā mordicat: et maxie illoꝝ q̄cūq̄ ſacie paſſibi
lem hnt ipm: et pp̄t hocipſum ē eduliuꝝ malū ſto
macho ampliꝝ comeſtū. Alimētū aut̄ ab ipa mo
dicti magie idoneuz ē q̄ malua ad opilatione q̄
fm epar: adhuc aut̄ magis q̄i cū ſinapi: aut oīno
cū aceto comeſdir. et ſpleneticis eodē mō comeſta
ſūt bona medicina. **Diſa** capit. de beta. Beta
magis q̄ alimētū. **Diſa** iecore laborantibus

subalbidū. vesp̄ antiḡ nři carētes bdellio de meka
loco ei⁹ ponebāt quādā aquositatē & globatā que
inuenit in veſcī. **Sera.** melealyend
ſiculis vlti. melealyend. i. bdellium
iudaicum: ē gūmī arboris: que nascit̄ in terris atra
būm. & meli⁹ ex eo ē illud qđ ē odo:is boni:tenax
interi⁹:cite dissolutionis:ad albedine declinās:nō
būs in ſe ligna:nec ſordices aliq⁹. & qñ fit fumi-
giū cū eo eft proferens odo:re bonū ſimilē odo:re
blacebifantie. reperit aut̄ quoddā ſordidū: cuius
odo:re ſicut darsibā: aut̄ odo:re caparis
qđ defert̄ ex regione qđ dī batonomis ſimile reſi-
ne pini: cuius color est pp̄iq⁹ colori melongia-
ne: & eft ſecūdū a bono in virtute. Adulterat aut̄
bdelliū cū gūmī arboris: qñ admifceſ ei⁹ & non būz
tale amaritudinē quale būz nō adulterat. & cū ſit
fumigū cū eo non būz odo:re bonū. Et idem auct.
Hal. Bdelliū iudaicum ſunt dñe ſp̄s. ſiculū: & cū ſb
nigrū & mollius alio. & virtus eius eft vir⁹ mollifi-
cationis: & operatio i. hac virtute ē opato fortiffima
Et aliud ē arabicū qđ ē lucidi⁹: & ſicci⁹ illo. ſed
vir⁹ illi⁹ qđ ē recēs humidū: qđ qñ malaxat diſ-
ſoluit totū: & vir⁹ fortiffima in mollificatione. & qñ
pl⁹ veteraſci ſit ſapoz amarior: & calidior: & acu-
tior: & vir⁹ ei⁹ ē **Alli.** li. capitu. de bdellio
ca. deſicatione. **Bdelliū** iudaicum aliud
ē ſiculū: & aliud ē arabicū: & ambo ſunt ex pal-
mis ſilueſtrib⁹. mecum aut̄ ē ex fructu arboris: &
nō palmaz ſilueſtrū. melio: gūmaz duaz ē illa
qđ ē varia clara & amari ſapoz: & munda a lignis
& e facilis refolutionis: & boni odo:is: cui⁹ fum⁹
būz odo:re picis. Et cū antiquas bdelliū iudaicum
egredit̄ a lenificatione: & tendit ad exſillationem
mechū ē fri. & ſic. & aliud eft ca. in fine pimi leni-
tium: & pro **Dias.** ca. bdelliū. lachryma ē ar-
bozis qđ ē arabia nascit̄: & qđ
i modū reſine manat. & c̄. pbabilis qđ fuerit lucida
ſbalbida lenis: eq̄lit̄ cerea: & qđ facile mollit̄: pi-
guis vt chrysocolla ſuū ligno & ſordib⁹ i ſumigatō
ne ſimilis nigelle: & gūſtu amara: & odo:is boni: &
ē arabica. Ex india aut̄ defert̄ ſordida nigra: & ma-
iozi gleba: odo:re aspalti būs. adulterat aut̄ gūmī
admixto ſed nō ita amaricat i gūſtu: ſed ē glucri-
noſa nō boni odo:is. mollis aut̄ cōtu a & ſupuſa
vino: aut̄ aqua imbuili. Plini⁹ capitu. de bdellio
Bdelliū ē ca. i z⁹ gradu. hu i pmo. Elmāſor. tra-
ctn.⁹ cap. de bdellio. Bdelliū iudaicum ca. c. bdel-
liū tñ de me. **Posse. Sera.** auct.
ka ſri. & ſic. **Holi.**
Bdelliū ſtrigit vētrē & fortificat ſtomachū. diſſol-
uit apostemata qđ ſit i cāna pulmonis: & tumorez
qđ ſit in crepatura i testinali. qñ diſſoluit cū ſalina
bōis ſeimni: donec ſiat ſicut vnguentū v̄l emplastrū
frāgit lapidē renū. qñ ſumit i potu puocat vīnā
& diſſoluit apostemata cruda. **Dias.** bdel-
grossa: & ventositatem neruoz. lium
ſolut̄ neruoz cōdonationes. duricē ſollit. ſu-
do:re mouet. materiā mēſtrualē atq̄ vīnā puocat
ſingul̄ atq̄ vētoſitatem ſolut̄. & lapides in vefica
frāgit. miſcetur i thyriacis medicamēnib⁹. tñores

ſolut̄. duricē hydrocellicis medicat. anostoma
tia c̄ ſaliua ſoluta i digestionē cōpelt̄. mauriceo
ſuſſumigando ſuccurrit eis. abozū ſuppoſita fac̄
humores expiccat. vefica calculos frāgit. tuſſim
mitigat. morib⁹ venenatis occurrit. dolorib⁹ late-
ris fert auxiliū. iſtationib⁹ neceſſario admifceſ
neruoſ ſi digestionē mixto vino aut̄ aqua depellit
hec oīa opatur: qđ mallactice & aperiue virtutis
ē: iō pōt iſtant̄ caleſacē: & ſtricturā relaxare: & ea
qđ ſinus vīcep̄: & colle. **Hal.** vi. ſim. pbar. capi.
cōdes bñt euapōare. **Hal.** de bdellio. qđ au-
tem eo vtū ſ: maxie arabico in brontonololis. i.
bernojo i testinalib⁹ ſeimni ſalina madefaciētes do-
nec pneniat ad cōſiſtētā emplaſtri. Arabicuz vō
& lapides qđ ſit i renib⁹ iſrigere bibit̄: necnon vī-
nas puocare: & diſcurſus i digeſtibiliū ſpirituum
fanare: necno lateꝝ dolores & rupturas. Elmāſor
Bdelliū iudaicum dura diſſoluens apostemata
emozoidib⁹ vīle iudicat. bdelliū de meka ventrē
ſtri. **Alli.** Bdelliū resoluit ſanguine cōgelatū
git. & lenitū & maturauū. diſtrumpit
vētoſitates. & ſiculū ē vebemētis lenificationis. &
arabicū ē ſicci⁹ eo niſi recēs. & resoluit apostemata
dura: & ppe diſſolutū cū ſalina ſeimni: & ſimilit̄
resoluit reliq̄ frīgida. Et mechū qđ nō ē ex fructu
palmaraz ſilueſtrū ſtīpticū. bdelliū iudaicum resol-
uit ſerofulas. & bibit̄ decoctuz ad apostemata du-
ra: qđ ſit i trīſec̄: & linis cū aceto ſup ſabafati. & fert
cōtūſionī lacertoꝝ & ſpaſmo: & duricē ſeruoſuz
& cōgelatoꝝ ipoꝝ. & fert dolorib⁹ cane pulmonis
& apostematiib⁹ ei⁹. & tuſſi antiq̄. & dolorib⁹ matri-
cis: & apostematiibus epigloti & gutturis: & emozoi
diſib⁹ bibit̄ ſuppoſiti & ſuſſumigatum: & retinet
ſanguinē eaz. & fert lapidi renū. & qñ ponit in
ſolutiuiſ ſhibet abrasiōne i testinalib⁹. & puocat vī-
nā & mēſtrua. Et de meka etiā exſtimauerunt qđ
ipm. puocet. h̄z nō dubitas qđ ipm ſtrigit & frāgit
lapidē. Bdelliū vō arā. claz rubeū quando terit̄
ex eo quantitas duorum aureorum & bibit̄ cū aq̄
mellis minuit pblegma. & bdelliū vtrūq; resoluit
ramicē aque. & aperit os matricis clauſi. & edu-
ſetū. & mundificat matricē. & resoluit apostemata
ani & teſticoloz. & fert moſui vermiū veneno
ſorm. **Bdella.** i. ſanguifluga
Bleta ſicla: ſz blit̄ olns coxilides idē. & qđ ē blit̄
l. lachilie menie. & qđ ē bleta vel blit̄. l. beta.
Bleta acrī. l. ſicla ſilueſtris **Blei.** i. blims
Blefaricon. i. ranicul⁹ viridio.
Blediū .i. pulegium
Blefaronixta. i. inſtrūm ad ſcalpedū palpebras
Blefara. i. tinctura oculos tingens
Bleſſi. i. habentes crura retorta versus intus
Brefillum. i. batam Bretrachib⁹. i. ſiler creticū
Bertacium idem quod ſupra
Bretuma capitis. qđ viciit qđ ē occipitiū capiſ
qđ qđ ē omixtura. qđ qđ ē mediū capitis
Bzequeion .i. antipersica
Bregma id eft mucus naſi digestus
Bibac .i. virga pastoris
Bibach. Sera. lib. aggregata. capitnlo bibach. anc.

f 10

Dias. Bibach assert ab india: et est similia cortici: sicut cortex moxi: et odoris boni: habet virtutem calefacientem: et suum cum eo fumigato eo: et ponit in compositionibz vnguentoz: et alijs affectionibz calefactoris: et habet virtutem similem virtuti calami aromatici: et quod sit fumigatio cum eo valet tractioni matris: quod est sicca.

Biblakium. i. oleander

Biblatum idem quod supra

Biblos est species canne. l. latifolia

Bibech. i. tussis Bibemum. i. almea

Bibimon. i. portulaca hispida que vocat alfarac

et est laxativa satis Bibillissa. i. papaver cotonum

Biblmon. i. bibimon Biblion. i. papyrus

Bibone. i. lapacum agrestis

Bibon. i. camomilla Biblos. i. papyrus

Bibu. i. cepe parvum

Biblos id est papyrus unde charte fiunt

Bica. i. affodillus Lap. ioz.

Ichar vel bibar: arara: gre: butal-

mos: latine vero oculus bonis vel vac-

Sera. lib. aggre. ca. ce: vel cotula. bichar auct.

Dias. Bichar hz stipite molle: et folia similia foliis maratri: et flos eius est citrinus plus flore camomille: similius floxi cotule: et non noiant eas: hoc noce. Et idem auct. Hali. Ecclinas et modicatio sunt in eam plus quam in camomilla: et resolutio **Dias.** cuius est amplior resolutio ipsius. **Dias.** pilulo butalmos: et translatione nostram. Butalmos berba est molle: cuius folia sunt tenuissima marattro similia: et caulis eius est molle nascens circa muros civitatis: flores citrinos his: et vobem ceteri splendentes ac in oculis similitudinem rotundorum: vii et nomen traxit: floribus camomille similes: et illa est herba que vocat lingua nostra pucida: vel cotula fetida: et alia butalmos his foliis corriado similia: nascens in porta muros civitatis: cuius flores sunt ex toto citrini et ista est herba que vocat in lingua nostra oculi bonis vel cotula. l. butalmo: et iurenes contraria in dictis **Dias.** de illa herba ppf. **Hal.** vi. sim. phar. cat corrupta translationem.

Dias. pitulo butal-
mum sine semine incorruptum vel cappuccinaria: vel
oculi boni: non lati quod est ita a floribus que videntur
est figurata simulari oculo bonis: et color est vero
similis est arthemidi: magis autem multo et acris est
ob hoc magis diaforeticum: ut et sanet duricies ad
mixtum ceroto. Plinius cap. de butalmo. Butalma
floribus hz croceti: oculo boni simile: vii et a grecis
nomen accepit: et est huius caule molli foliis cotiadri
simile: nascitur iuxta **All.** li. z. cap. bibar. Bi-
muros civitatis.

Dias. bar est quod nonas keusen

Loculus: rosa eius est citrini coloris: rubea in medio

grossior rosa camomille. ca. est in gradus: sic. in p.

Dosse. Dias. Sola eius trita: et ce-

rotis addita pulm-

la: et duricies apostematu spargit: et si flores eius

teratur cum croco: affirmatur alius quod si per **Isachnum**

et balnetum cunctis biberit boni coloris restinet

et facit ipsum vomere: et maxime arcuato morbo infe-

cetos: acris est: et non diaforetica: et propria schetema-

ta soluit: cum ceroto thyrsi eius in cibum sumuntur.

All. Odor eius confort ventosuaribus grossus in capite.

Giacon i. collectio ad tuftum

Bichicon idem quod super **Bida.** i. virga pastoria

Bidal idem quod super **Bidellum** i. bidellum

Bidelia i. balsamum **Bidella.** i. languissima

Bidem i. labucij radices

Bifare dicunt arbores quod bis in anno fructificant

Bifere idem quod super **Bifer.** i. cardiomomus

Bibar i. occlus bonis: et est herba

Bibaar idem quod supra

Bilane id est cardiomomum minus

Bilanne idem quod supra

Bilene idem quod super **Bilene** idem quod supra

Bilis i. tristitia

Bilimen i. portulaca hispida lac: et vocat alfaragii

Biliofissima i. cholericissima

Bilibus i. cholericis

Biluum i. berba que vocat vngula cabellina

Bilomon i. bilimon **Bilom** idem quod supra

Bilue id est cardiomomum minus

Bibile idem quod supra **Limon** est species napi

Biminio idem quod super **Bimo.** i. affodillus

Binamflore i. de arbore **Binablon.** i. cotula

Bineni i. lapis barchim

Binenij idem quod supra

Binchum myrti: puto quod sit super virgultus myrra

ti habens formam plantae manus.

Binz i. insquamus albus

Birenij i. lapis de barchion

Birenuz vas. i. de lapide: et est lebes sustinet ignem

Birsen est dictio perifica. bir. i. pectus: et sen. i. postrema

idem birse. i. apostema pectoris. l. bir. et raz. sen.

Birziden. i. herba que vocat testiculus vulpis

Biruach. i. affodillus **Birutar** idem quod supra

Bisaxi i. hermodactili

Bisafe. i. ruta agrestis quod est **Dias.** cap. de ruta mo-

li dicit **Bisace** idem quod supra

Bisara. i. armel: et est species agrestis quam **Dias.** vegetat molli.

Bisanci i. succus berbarum diureticatum

Bisbase i. bisare

Bisinalua quid est. l. altea

Bisrigi i. polium

Bisberici. i. polipodium **Bisbese.** i. macis

Bisbeig quid est. l. dipteris

Bisbeigi i. polipodium

Bision. i. flos cardui: non tingit: et est flos cartam

Bisnius i. napellus

Bission. i. flos cardui endo coagulatur

Bisoxi. i. hermodactili Lap. ioz.

Istorta vel cōsolidata rubea less

ne: gre. cataphilon vel

tornicilla: vel porrenilla: ora: biske

Istorta est herba simili pectaphilon:

nisi quod hz septem folia: utque pilosa: et non vocat epta

philon: cuius radix est rubea et tortuosa similis galatea

ges: sed non habet acuminem: flos eius aurosus: et ipsa

judicat fri. et sic in 3. gdu. Et notandum quod est species histone; hinc folia similia lapacio acuto; nisi quod color foliorum ex uno latere est celestis; et ex alio viridiflos ei rubor; et radix rubra; quod ab aliis vocatur bardana minor; et ab aliis lappa minor. virtus ei in oib; sicut virtus pime speciei remissior.

Possit. Histone hinc virtute consolidandi et confortandi conceptum; dissimilans detur puluis histone cum succo plataninis ad costringendum mestrum fiat sometum ex aqua pluviali decoctionis pulueris ei; vel ex duabus pribus ei et una spicie. fiat puluis quod aspergat super rectrum ipso plus melle calido emplastrato; innat conceptum. Ad conceptum innandum fiat explaster ex pulue ei; et alijs specieis aromatis. puluis ei vulnera consolidat. vomitum ex debilitate; et furore cholere puluis ei conficiat cum albumine omni; et coquuntur super tegulam et detur patru. Bisnis. i. pinus magna que sic dicitur

Bisnum. i. napellus Bitar. i. virga pastoris
Bithat idem quod supra
Bitich. i. herba saponaria; vel herba fullonum vel herba botrich.

Bitrias quid est. l. zeg

Bitumen indica dictum est secundum Dias. quod in indea inuenitur. in stagno quod dicitur mare mortuum. lego litteram brasiliensi.

Biziden. i. satyron Bicidien. idem quod super
Bixis. i. tora Bix. i. napellus
Blisat. i. corroboratum Biliscone. i. pulgium
Blitus. i. sachilis menie Bliton idem quod supra
Brisara. i. mons quidam

Brixtonica est radix peristereon Lap. io 4.

Rictanica Dias. cap. brixtonica. herba est hinc folia similia lapacio agresti; sed paulo nigriora; folia: gustu stiptica. bastae vero longae; et radice parua et tenui. folia ei exsiccat. siccus ei colleatus in sole ponitur et siccatur. et est illi virtus stiptica

Possit. Dias. sole prodest vulneribus; vel canceris oris et fancium cum vino; et his quod persum icurrit. quod dicitur quod est lapaciun acutum. Brio Dias. cap. brio. herba est duo cubitorum longa; virgas multas et teneras hinc. i. quod folia nascuntur; lapi de similia; mollia et alba; et in summo virgazz perferunt semen flore. **Possit. Dias.** Virtus albii hinc. eius est quod cum succo ptilane cocta; et a cappadociis comeditur; propter frigiditatem stomachi; et semine ei per pipe vitre miscentes in cocturis et relige escis. Alij memorant bacem empeticines mederi. Briocteris. Dias. cap. briocteris. herba est cuius radix aspera et stricta et si bi coherens gustu dulcis. facit bastas duorum cubitorum spinosas. nascit in locis algos; quod cataplasmatis adhibita; ibi vulneribus positura; et quotidie mutata medetur.

Bribetmen. i. sifac; quod est super zirbum; et super ipsius myrac; et lacertus ventris.

Brion. i. vlnce

Brion maritimum vel brion. i. herba quod nascitur super saxa in mari; secundum quod dicitur Dias. i. capit. de licena quam liceniam vocat brion; et facta sicut vlnce; unde brion. i. vlnce maris; et non est alga; ut quod dicitur; quod Dias. facit capitulum aliud seminum de alga a cap. de licena. nam ponit capitulum de alozachne. i. de alga sicut apparuit in leges in Dias. i. r. alosachne; sed per brion. l. l. alyneb.

Brium idem quod supra
Bronia. i. vitis nigra; quod grece dicitur ampeleos mele na. et est idem quod sida; vel cencurbitinus; vel cencurbita silvestris.

Brisia. i. liquiricia Boaran. i. chrisis
Boahereb. i. crystallum Boachis. i. bedeguar
Boatum i. hydria sive lodra
Boenzanguen. i. lingua bouis Lap. io 5.

Oecboengi Auic.

B li. ii. cap. boechoengi. Boechoengi est gummi horribilis saporis. apportata de regione occidentis; existimat uerum quidam quod est sandaraca; sed non est firmum.

Possit. Auic. Losert astmati; et vtur splenem et procreat menstrua.

Boetelium est arbor cuius gummi est dragantum. Lap. io 6.

G Oeise aromaticus

Auic. li. ii. cap. boeise. Boeise est cortex grossulus; hinc color purpureus; hinc sapore gariofilus absque dulcedie cinnamomi; quod sit dulcior quam gariofilus; et est debilior in operationibus suis quam gariofilus. est caerulea et sic in 3.

Bobas. i. bulbis berbesum; et est balsale

Bobos. i. balsales Boblos idem quod super

Boblos ematicus. i. bulbis vomificus et est narcoticus

Bocaron. i. per gutturis vel canna pulmonis

Bocarion idem quod supra

Bociron i. carna pulmonis

Bochiron idem quod supra

Bolema i. quercus nouella

Boletus i. species fungi

Bolismus est magnus appetitus causatus ex inanitione membrorum cum replete stomachi; propter quam inanitionem multum appetitus; et propter repletionem stomachi pauper accipit; immo minus quam appetit; et ideo dicitur bolismus. immo bolus; quod minus sumunt bolus quam appetitus

Bolices. i. bobletus fugax; latine dicitur boletus

Bolos est species fungi; et est boletus

Bolbos grecus dicit volucis; et est bulbus species cepe

Bolu quod dicit vena terre est; quod principium in armenia repetitur; et ideo dicitur bolus armenius; per quo. l. l. cannamenus

Bolus romanus idem quod supra

Bol. i. lomo; vel cibo; vnu bolismus. i. minor bolus

Boma. i. bombix Bom. i. bubo

Bonades. i. barba ionis Bonades. i. semina apium

Bondata i. qualitas suellana

Bondacaten. i. genus ponderis qualitatis suellana

Bonion. i. perdix quis Bonich. i. botum

Bonbis quid est. l. goron: et bonbis similiter vo
catur vermis qui facit sericam.
Bonoche. i. anciana Bondoch idem qd̄ sup
Bondachatē est genus ponderis
Borada alforza vel assella. i. limatura argenti
Boras quid est. l. chrysocolla
Barac idem est quod baurac: et est spuma nitri
Borobasis .i. bonbis
Borathum .i. baurach armenum
Boras .i. capistrum auri
Cap. 107.

B Orago berba ē satis nota ca
grad. b̄z enī virtutē generandi bonos
bumo. **Dios** Ualet fm Dias. cōualescenti
res. **Pos** bus et syncopātibus cardiacis
melācolio comesta cū carnib⁹. Cōtra syncopim
fiat syrups ex succo ei⁹ et zucaro. fiat similit con
tra cardiacā passionē addito pulvare ossis de coe
de cernii. valet similit contra melancoliā.
Bora est quedā albedo cū aliquālī pilositate. vt
apparet in folijs calamēti et insquami et alijs.
Boreas .i. ventus aquilonis
Boratra .i. afronitrum
Borea armīni .i. baurach armenum
Boria idem quod borea Cap. 108.

B Orich vel osatis gre. ara. agisdo
latine saponaria; vel her
ba fullonū: et ē saponaria: de q̄ parūcu
los faciat: quos herbaricos vocant: et
ficcāt eos: et p̄ sapone vñtūtū. Hieremias: si taueris
te niro: et multiplicaueris tibi herbā bozich ma
culana es iniqitate tua. Plini⁹ cap. de bozich. Bo
rich ē herba satis nota: q̄ satis congruit ad abster
gendū pānoe: et iō ipsa multuz fullonē vñtūtū.
Posse. Plinius: ex folijs ei⁹ factum cata
plasma vulnera magna glucinat
et cruoē illoꝝ fūtit: et repāmit tumoēs: q̄ trita cū
melle purgat vulnera fōrdida: et mādat maculas
et mixta cū albumine oīi subuenit igni sacro.
Bozingi vel bozangī est qd̄dā semen qd̄ venit de
sceni: et ē amar. et latine vocat tortella: p̄ quo. l.l.
bedere.

Berongii idem qd̄ supra
Bolascos. i. anetum
Boles
Bosteicdarij
Bostes. i. senicnlio
Botani
Botracium
Botracion
Botrachion idem quod supra Cap. 109.

Otim agra. grece terebinthū vñ al
botin: latine vñ arbor gra
ni viridis: et arbor vñ emanat terben
tina. **Sera.** li. aggred. cap. botin. Boti
tina. ē ouar specie: domestica
et silvestris. domestica. s. arbor terbētina: est botin
bz veritatē: vel terebinthīnū: et ē capin⁹ cuī lachry
mus ē terbētina: et ab eo ouar pix: et rasa: vt appes

in littera test. et fruct⁹ ei⁹ ē granum viride. Et filue
stris est lētiscus arbor i mōtib⁹ nascēs. Et dixit mi
bi gdā arabs. lētisci arbor ē sicut arbor glādium
magnaz: nisi q̄ ē pulchrio: sūnitate. s. q̄ sūnitā
tes ei⁹ sūt ad rubedine declinea. et sūt folia lenia. et
fructū facit i racemis: sicut botrus: magnitudinis
granop̄ granatop̄ filuestrī. et q̄n maturat fruct⁹
et sūt rubei: et folia ei⁹ simili⁹ rubescunt. et q̄n fruct⁹
pfecte maturat: sūt vt plurimū nigri: sicut appes
l. mabalep. Scīcū ḡ ista arbor lētisci ē arbor q̄
grece vocat scinus: cui⁹ gūmī ē mastix: sicut appa
ret l. mescebe. folia ei⁹ sūt sicut folia sorbi: et odor
ei⁹ ē odor stinci. nā stinc⁹ vocat planta qnā nos re
gnicole vocam⁹ lētūcū: incōgrue tñ: ex cuius fru
ctu extrahit oleū de stinco. bz scin⁹ ē vere lētiscus
et botin. **Hal.** viij. sim. pb̄. cap. de lentilco
silvestris. **Echinus.** i. lenticū frutex bic
ex aqua substantia remisse calida virtute et terre
stri frī. nō multa cōposita: ppter ea etiam stipticat
moderate. siccāt ergo i secūdo gradu iā cōplete
vel tertio īcipit. In ea vero q̄ fm caliditatem et fri
giditatem differētia medi⁹ aliquālī ē cōmodat⁹
simile aut i oīb⁹ bz ei⁹ stipticatē i radicibus et ra
mis: i extremitate i pullulationib⁹: in frōdib⁹: ad bu
cūt i fructu et corice. et suce: i folijs ei⁹ viridib⁹: ex
p̄ssus simillī erit grad⁹: stipticatē moderate. vñ b̄
bz p se et cū alijs pharmacis: quasctiq̄s dyfenteri
as sanās. et s̄bdit et schymelias. i. stinci mōtanū. alia
qdē et schynus: alia vñ oligoschynus noīatur: ma
ior et qdē et diuīo: et et schynos. granio: vñ et laxi
or oligoschinos. fructus aut oligoschini somnife
rus ē. et schynos vñ one sūt sp̄cs. vna qdē non fru
ctuosa: cui⁹ null⁹ vñs ē ad curas. Alia vñ fructi
cosa et somnifera et ei⁹ fruct⁹. bz min⁹ q̄ oligosch
nos. cōplexio. cop̄ ē cōposita ex terrestri substantia
remisse frī. et aquo. **Dias.** capit. terebinthi. s.
fa remisse calide. et coriū stipticata sūt sīlī oligoētia colligantur si
cut scinus. semī ei⁹ cacoſto. **Posse.**

Hal. Lētiscus qn̄ bibit p se vel cū alijs phar
macis quasctiq̄s dyfenterias et vētrales
dispositiones curat: ac enī ad sanguis spūiones
et emorragias q̄ ex matrice: et p̄cētias ani: et ma
tricis idone⁹: et p̄pē hypocistidoo: sed et schymeli
as. i. stinci mōtanū cū suis sp̄b⁹ si fuerit torrefacti
cū vino et bibāt: fluxū q̄ bz vētrē desiccāt: et fluxū
rubeū detinet. ex qb⁹ manifestū ē: qm̄ cōplexio eo
rū ē cōposita ex substantia terrestri remisse frī. et s̄b
stātia aquosa remisse ca. ad siccādū redolēt: et ad
caput vapores mittit: remisse frī. qb⁹ et sōnolētios
ope. **Dias.** Terebinthū domesticū vētrē
ranf. stimulat vino mixto. morfib⁹
occurrit. eius resina eligēda est alba et limpida: vñ
treū hñs colorē: et odor terebinthī retinēs. vñlio
ē oīb⁹ resins. secūdo post istā resīnā vñlio est resi
na scini: sicut appes in l. hating. licet alīs dicas i l.
mescebe. tussi et pūsīs medicat. mox electuarij
melle addito thoracis vicia cōpēcit. vētrē mollis
erugine campane et ere vñsto et calcanto vel nitro

adiuncto lepras corporis purgat, pns aurum mel et oleo mixto detergit, purificante non ad mitit, profundas plegas, et vulnera replet, et purgat malaxantibus medicaminibus necessarie miscet, doloris latens, pibet resina mollii, pictuina, et colosonia que ex loco nomine accepit, hec ut electri um tussim medent, oes resine non sunt unius coloris, nam aut albe sunt, aut mellini habent coloris, sit enim resina liquida de cipresso, duriores vero resine sunt strobilina, pescilina, pictuina, et elatina. Eligenda est que fuerit adorata vel limpida, et non liquida valde, sed ut cera sit, et non valde fragilis. Melio, est omnibus pictuina, et elatina, quod odore sicut, et thuris hinc odor, peltinga vero et strobolina et cipressina nimia in se habet virtutem, nam scinina est simili terbentine lentisci semine et folia, et cornuum et ramuli vna habet virtutem cum radice, et stipitum de cuius corio succus fit, de foliis et de radice sic: folia cime, et radices et cortex in aqua rebementer decoquatur ad spissitudinem mellis, est enim aqua ipsa stipita res, das enim cum pusca frigida emoptiovis dysentericis, et solutioni ventris, et in illis singulare praeditum, fluxum matricis strigit, causas stericas curat, et pendentes anni. Elixatura foliorum eius diuretica est de qua si fractura frequenter fomicet, celerius solidat, succus foliorum ei dentes confirmat, si sepius in ore teneat, quod virtus est stipite, et similibus causis predictis, ligno ei viridi dentes fricati candidantur, si quoque oleum de semine ei similibus causis necessariis, et capillis cadentibus inunctum, predicto eoque calidam et stipiticam habeat vim, hanc resinam masti, et vocant emoptiovis vetustis cum aqua frigida seu pusca prestolat, nissim sedat, cum molla calida stomacho utilissima est, et ructuationibus fetosis predictis masticata, de tisfrigis utiliter adhibet, candidum vultus facit, sensum odore oris logi arcet, gingivam confirmat, pilos qui in oculis nascentur contrarios, et vel stilo calefacto optime colligit. Lap, 90.

Otris Dia, cap. botris, et herba fructuosa tota sparsa super terram: color melinum brise per internalla furcata, virge eius in oibus ramis semine plene, folia habet similia intimo agresti cum maximo odore et bono, non inuenit in partibus nostris, multi per suavitatem odoris, et aliis eam adiungunt, nascentur in locis cultis et pascuosis, Lappadocii vero ea ambrosiam dicunt, alij arte posse, sera, cum vino bimisiam, posse, sera, bita orthone, istic predicta succus ei bibitur in balneo ictericis coloribus reddit, Sed notandum quod plures herbe non inueniuntur in partibus nostris, et ideo nostro ideomate, et non possunt nominari.

Botrin idem quod supra
Botricio i. apium raninum
Botrichis idem quod supra
Botrion est prima species ulcerum oculorum, et est oculus in cornua caerulea strictum et mundum, secunda vocatur lama latius superiori minus profundum, tercia species vocatur argemon in circulo oculi ulcus

occupans de pupilla, et conjunctiva, quarta dicitur epicaria, et est ulcus sordidum et rabidum,	
Botria .i. centaurea maior	
Botborumarien quod est .i. l. botborumarien	
Botbori, eminentia in cute non naturale, et sunt pustule albe parue, et alterius coloris; vel sunt pustule parue que sunt in pueris, propter quas inservit. Gal. infantem sale trito saliri, et assari et resoluntur in aqua citrina, et variole sunt huius generis si cut appareat in littera kibet.	
Botbor, bather, .i. eminentia carnis vel pustula	
Botrus, i. forma vue composta ex racemis	
Bouis cornu, i. fenugrecum, et dicitur bouis cornu ad similiundinem baccarum eius ad cornua bouium	
Bouis costa, i. duplexuron, et est dulcibus	
Bissarin .i. ruta silvestris	
Bissarum idem quod supra	
Brotus artemidis .i. botris	
Bromis .i. auena	
Bromus idem quod supra	
Broncos .i. brancos	
Brocata est quoddam cataplasmum quod recipit absinthium: rutam: artemisiam: ana equaliter persistant subtiliter: et miscentur cum melle: oleo et cynamino: et binum aliquiter et tepidum cataplasmatis summcibus otusum: et mirabiliter ab eo removet dolorem.	
Bromum, i. spuma maris: quoniam dicitur esse plena bromo. Alexander cap. de dysenteria, quando inquit cum ea febris adest: ulcera imbrromidantur et sordidantur, et in dia, est secunda species alitionis: que est spuma maris.	
Brococolon, i. tumor crescens intra cervicem et tracheam arteriam.	
Buanum .i. panicum	
Buetum idem quod supra	
Buincia est quedam species fraxini.	
Buum .i. hypericum	
Bubanum .i. olibanum	
Bubas .i. napo	
Bubex .i. adarcis	
Bublestis, i. animal rarum quod est in Italia si milimum scarabeo longipedius: devoratum tacto selle: ita inflamat: ut rumpat Plinus.	
Bubne .i. fenugrecum	
Bubiquon .i. mandragora	
Buboquinon idem quod supra	
Bubonocelent vocant greci quando tybie variis cibis implicantur.	
Bubomon .i. lacthimus	
Bubon .i. inguen	
Bubo .i. apostema inguinis	
Bubonium .i. ingniriale	
Bubo anis .i. lobuso	
Bubona, i. carbunculus durus vel dinturnus	
Bubonocilli dicuntur habentes rupturam inguinis	
Buboquinum .i. mandragora	
Bubole, i. maribus nigrum sine filum, et marubium.	
Bubul .i. cepe silvestre	
Bubugi .i. radix capparis	

Buburismus	i.rugitus intestinorum	tice est bulbus niger.
Bucada	i.parne eminentie sicut pustule	Bulbus benetario i.alumen scissum
Buceron	i.fenugrecum	Bulbul i.cepe silvestre: vel cepe canis
Buncie	i.vitis albe	Bulbul idem quod supra
Binchida	i.buchada	Bulb.i.milium solis Bulbus.i.flos
Binctida planta est qua caremus:satis stiptica & vulnez solidatina: cortex eius laxat ventrem.		Bulzuzemet i.virga catuli
Bubichim	i.panicum	Bumas i.rapa agrestis
Bucolide	i.berba similis camomille: et est cotula fetida.	Bumdata i.lauellana
Bucholide	idem quod supra	Bumeliam i.furunculum
Buchonlies	idem quod supra	Bumelianos i.taspia
Bucum	i.mantbethabon	Bumodes i.pix marina: et est pix naualis
Buchum	idem quod supra	Bumonides i.policaria
Buchsudel	i.fumigatio nigra	Bunadata i.lauellana
Buchbuch	i.cime vel lecti	Bundata idem quod supra
Budaregi	i.osimum	Bunig.i.borongi Bumas.i.napus
Budacogi	idem quod supra	Bunodes i.marinus pisces
Budericias	i.erismon	Bunos.i.flos Buntos idem quod sup
Budberegi est similis eruce quam Dias.erismon vocat: et est bedereg.		Bunum i.polium
Buberegi est similis zedoarie qua caremus		Bunicum myrti.i.illud quod est super virgultam myrti habens formam plantae manus
Bugamis	i.amomum	Bunduc.i.anellana Bunc.i.affodillus
Bugamum	i.asara	Bubestin dicit Plinius qd est planta que quod a greco in cibis laudet: bonum tamen est venenum: et est berba coziandri
Bugenio	i.peucedanum	Bupestrum idem qd sup Bupustum.i.bubestum
Bugee	i.herba de bugea	Bupisdes idem qd sup Bupuron.i.puplitron
Bugerigi vel begerigis habet cepas parnas: si miles cepis croci folia similia foliis porrorum: flores similes floribus viole et dicitur qd est species hermodactili.		Bupuron Plinius cap.de herbis sponte nascentibus.bupuron in numero berbarum sponte nascentium bac greci habet cubitali canale folijs multis logilos capite anelli laudatum in cibis ab Hippocrate in medicina glaucone et in condro et sonat in greco bonis costis: vel costa bonis
Bugi	i.alcubigi	Burachet i.anax
Bugienisum	i.cerefolium	Burame.i.alfesire: et est vitis alba
Bugossos	i.bnglossa	Burmati.i.vas terreum inuitreatum
Buglossos	idem quod supra	Burida est semen nigre simile piperi qd caremus.
Buglossa	i.lingua bouis	Lapi.cxi.
Buglosson	i.piscis dictus solea	G Archidi vel bur
Buguridis sunt ea que sunt campestribus armis		cbdi ara.gre.papyrus: latie vero carafilago: vel Sera , chdi id papyrus vni sunt charte: et alio nomine vocat charta: vii charta sic scribitur a Paulo qd est quod plata in loco palustris: quia arabes burchdi vocati: et papyrus ex quo sunt charte ad scribendam: et subdit. Est et ali papryq dicitur burabi: et est herba nascens in locis humidis bno folia longa ut gladiolus: sed non sunt acuta: et est ali papryo superior: et est ali papryus quem latini vocat papryx: vii charta filago: quo virtutem sacerdotes per vinificando lumina in ecclesijs. Plini cap. o papyrus: Papyrus id est herba quae sunt charte vel est planta aquatica: de qua sunt charte velut iuncus latus quo faciunt arabes chartas et sexterioria parva: ubi specie involvunt: et sexterioria dicunt kirtas: et longum inde sermonem faciunt alani.
Bulatiron.i.polii	Bumat.i.quercus	Dosse. Sera. que Dias. Burchdi i.papyrus unde sunt charte: et est notum: qd ex eo sunt charte: et vocat fistula: qd sunt ea medici quando volunt dilatare
Bule.i.cncumeros indi: et sunt similes fructu caparis et sunt amari: et sunt et sic in secundo gradu et vocantur belfel et fel.		
Bulbe	i.fenugrecum	
Bulceis.i.adarcis	Bulge.i.citonia	
Bulmos.i.bolisimus: vel fames vaccina		
Bugilisse	i.lactuca asina	
Bulgafra	i.lappago	
Bulogos	i.lippium	
Bullos	i.bullos	
Bulnsar	i.nenufar	
Bulbus est omnis radix tunica		
Bulbus ematicus.i.radix narcissi: sic vocat eam Dias. cap.de narcisco: et vocatur ab eodem bulbem ematicus: similiter quedam que noiam hermocales		
Bulbus sindium	i.flos lupuli	
Bulbus fistulosus	i.scilla vel squilla	
Bulbus rufus	idem quod supra	
Bulbus vomitorius	i.narcissus	
Bulbus vomicus	idem quod supra	
Bulbus meropisticus quem Dias. naufragiolum vocat: folia eius sunt similia bulbi nostri: in quo fru-		

o:ificia fistularum: et qui volunt eo vii infundunt
eum pino in aqua: et postea ligant super eum lignum
et dimittunt donec desiccant: et postea dissoluunt
et ponunt in fistulis: quoniam qui manet intus ipsis
humiditate: et tunc humefit et dilatait: et radix eius
nutrit nutrimento paucum: et desiccant ea; babylo
ni: et pycnum substantiam eius: et vident ea in par
tibus

Dias. f'm translationē nřam cap. pa
illis. pirus. Papyrus vnde charta
alexandrina sit utilis est. nam cineres ei' vulnera
sordida oris et totius corporis limpidae. nec charta
combusta

Hal. viii. sim. phar. cap. papyr'
facere nouit.

Papyr' nec herba non ad
ministratur in medicina sola: sed postquam infunditur
et comburit: et nec infunditur in acetato et vino: vel cum
vino solo incarnat vulnera recentia: et maxime in
circuito apposita: sed nec quidem materia est ve
luti quedam suscepit sanatiuorum pharmacorum

Auic. li. z. cap. papyrus. Papyrus confert
fluxui sanguinis et prohibet eum ipsum
cinis: et puluerizatur super vulnera recentia: et con
solidat ea: quicquid vero infunditur in acetato: et exsappa
tur: et intrinsecus fistulis: omnibus vulneribus am
bulatinis et ulceribus. eius cinis confert corosionis
oris: et retinet sputum sanguinis. Sumat et inmol
uatur lino: et dimittatur donec exsiccat: deinde
super emoroidas ponatur: et tunc confert eis.

Burma est vas terrem inuitatum

Buroti. i. glans: et f'm grecos castaneas est spes ci'

Burdo. i. militus Burungi. i. borongi

Buruch i. assodillus

Buruma. i. medicina India sic vocata

Busamio. i. pencedanii Busadum. i. corallus

Lap. ii. z.

Bussach id est Sera. au

sputum. cito

ritate Hal. li. sim. phar. ca. busach. Bu
sach. i. sputum babentis stomachi repletum cibo: et
valde debili virtutis. sputum vero famelici est for
te: et resoluti. **Nosse. Sera.** En
uum absterfunt. rat
umbilicu' infantis qui lunis cum eo omni die: et qui
masticatur frumentu': et ponit supra apostemata
corporum rusticorum maturat: et resoluit ea: et ab
stergit maculae corporis et faciei: et levigines: et em
penigines: et pannum: et sanguinem mortuum sub
ente. Et sputum quidem hominis est contrarium om
nibus animalibus habentibus venenum occidens
ipsum hominem: et occidit ipsum scorpionem.

Bustalmon agnon i. artemisia

Bussarsaris sunt species cantaridarum

Busirum sunt dactuli immaturi

Busir i. busuri

Busius i. cepa filifestris

Bussi i. rhaphanus

Busuri i. flommos: quod latini rapsum barbas

sum vocant: de quo dicit Auic. q' flos eius est bu

apparens: et in alio dicitur aureus. li. flommos.

Bustuascen quid est. li. azaster

Bussus. i. arbor busli: et est faciens folia sicut vissa

go: et lignum eius est citrini colorie.
Bustuascen. i. busuascen

Lap. ii. z.

Butalmos berba euse ins
flos oculus f'm antiqua Dias. translatio corrumpita
est: quoniam Sera. ex verbis Dias. f'm aliam
translationem Dias. dicit q' haber flores citrinos
similes florib' camomille: et hoc verum est. nam di
cit translatio quam allegat Sera. Butalmos ha
bitum ejicit mollem: folia maratri similia: florem
mellinum habens: sicut antimus et maiorem: oculi
bovis similem: vnde et nomine accepit. nascitur i
cunitatis ze: sed f'm translationem nřam Dias.

Butalmos habet duas species. una est que habet
folia similia maratri: et flores similes floribus ca
momille. et ista vocatur cotula fetida: et latine dici
tur pucida. et Dias. vocat eam partem. i. l. parte
mon. Alia est que habet folia similia coziandro et
flores citrinos: nascens iuxta muros civitatis. et vo
catur cotula non fetida: et latine dicitur oculus bo
vis: et grece similiter ita sonat butalmoe: sed arabice
vocatur bibar. i. ocul' vacce: et ideo dicit ad lit
teram: butalmoe est herba mollis antimo simili
lens eritis thyrsoe: et folia tenuiter scissa: et mol
lia similia maratro: flores citrinos similes florib'
camomille. et ista f'm veritatem est cotula fetida
que alio nomine vocat pucida. et sedis: est alia bu
talmos caulis mollio: folia coziandro similia: flo
res citrinos his: nascens iuxta muros civitatis. et
ista vocat oculus bovis: vel cotula non fetida. et
de ista herba est nec veritas clare intentib' qua
latius innuenies. si. l. bichar.

Butalmon idem quod supra

Butalmeo i. aiso maius

Bentalmuagiron i. artemisia

Buartum i. baurach

Batirum quid est. li. lelen

Batiracum i. ona churchi

Bator id est vapor vel fumigium

Butor: idem quod supra Lap. ii. 4.

Buthormariem vel al
cha: vel artanita ara. gre. lentopodium
vel ciclamine: latine vero panis porci
nus. Ubi sciendum q' Auic. li. z. capi. de artanita
dicit q' alcharinchae vel Sera. li. aggre. capi.
artanita est ciclamen. buthormariez
dicit: Buthormarien id est ciclamen. Ellmansor
cap. de appoplexia. in clysteri nāq' quod facit: po
nit artanitam et buthormarien. credo q' sit error i
scribendo: quoniam buthormarien: f'm Sera. est ci
clamen: et artanita: s'z Auic. c. ciclamen. vñ Sera.
lib. aggre. aucto. Dias. buthormarien. i. ciclamen
et habet folia similia plante: que dicitur scissus id
est hedera: nisi quia sunt maculatae maculis albe
dini trahentibus: et habet virginem ad nigredinem
tendentem sine folijs. cuius longitudo est quatuor
digitorum et amplius: supra quam est flos similis

g. 3

rose rubens: aut purpureus: et habet radicem nigram
grossam: rotunda: latam: et pressam similem rape
nascit in locis umbrosis: maxie ad umbra arbores
et inciditur hec radix **Dias.** cap. de ciclamini
et siccata sicut squilla. **Cla.** ne fm translatio
nem nrā. **Liclamen** folia habet similia cissos: et
vario colore picta: it que sunt et alba folia. **Ibrysus**
ei est nudus sine folijs vni palme: hūs in summo
flores roseos vel purpureos. cui radix est nigra
intus vero alba et grossa. **Hal.** vii. sim. pbar. ca.
sa: et lata sicut rapa. **de ciclamine.** Li
clamini varium virtute est. Etenim abstergit. et in
cidit. et attrahit. et diaforeat. Palas enim est ex actibus
qui fm parte. Et subdit: aliis vero ciclamini? quē
quidē cissachomini nominat eo q̄ odore et flore
assimilat: radice inutiliē bñs. fructū vero habet
operarium sufficienter. **Plini** cap. de ciclamine.
Liclamen in folijs est simile cissos in figura: sunt
colorē varia: radix nigra: et rotunda in medio de
pressa. est ei ibrysus nudus cū flore purpureo. Est
alind gen? ciclamini: quod appellant ciclame mon
folia habet cissos similia: s̄ minora: hastā grossa
et nodosa: que hastā si arbores primam habuerit
adheret illi. florem habet albū: et adoratus: semen
butruosum: et simile vnis: et velut scissos: gustum
bñs muscaginosū: et viscidū: s̄ iurile. locis aspicio
et aridis nascit. **Liclamen** ca. est et sic. in 3° gradus
qui et cassans: panis porcin? et malū terre appellatur.
radix est eius tuberosa: que quanto maiores
tādo meliores: sic q̄ ipsa radix recens et exsiccata
magnum habet efficaciam: fed recēs maiorē habet
debit aut circa finē autunī colligi: et in q̄to p̄tes
scandi: et cū filo suspendi: et p̄azz ad solem ponatur
et in umbrōso loco exsiccat. habet aut virtutē dis
solutiā et co². **Dosse.** Ad emoroidas ista
sumprinatas et non fluentes: sed exterius apparetēs supasperguntur puluis ei?
vel illiniat ex succo ei?: si interius latitant: initia
tur in modica quantitate per clystere. ad mēstrua
puocanda et matricem mundificanda triferā ma
gnam resolute in oleo muscellino vel cōi: et buliat
ad ignē in ciclamine: et de bōbace in hoc infinita
sunt suppositiū. Cōtra tenasmonē ex phlegmate
vitreo succus radicis ei? cū oleo cōi in ipso pomo
buliat: et bombix intincta supponat. Cōtra viciū
splenis malū terre in multa quantitate mundatū et
contritū: sex dies in vino et oleo moxetur: ut ibi
marcescat: cuius colature addat cera: et p̄azz aceti
et decoquat ad spissitudinē p̄cedentib? alijs molli
ficatiis: hoc efficax est si postea inungat. vel ex
succo ei?: vel ex puluere: si deest succus: confice cū
oleo et cera in modis vnguenti: et inunge egrā sepe
Contra apostemata ex causa frigida: que nō p̄nit
rumpi p̄te spissitudine cutis: pomū ipsum cōterat
et in oleo buliat: et calidū supponat: aut per exteri
ora purgabit. Cōtra fistula tenta de radice ei? fa
cta: si imponat os amplificat: et os aliquod si inte
rino fuerit attrahit ut melius cū tenaculis attrahi
poterit. puluis eius carnē superflua corredit. Cōtra
polippū: puluis eius supaspergas sup stellū

qui in nari. **Sera.** Virtus huius plantae est
bus ponat. que abstergit aperit et re
soluit. unde si bibis de succo ei? plurib? diebus cū
3. iij. vini curat splenē durā: et puocat vrinā: et mol
lit ventrem: et expellit secundinā: et fert astmaticis
Dia. Radix eius cū aqua bibita: phlegma
et tumores per ventrē deponit. mēstru
is imperat supposita et bibita. Et dicit si sup radis
eius aliqua mulier pregnans trāsferit aborsum
facit. om̄ parturientibus sub semore posita citi? pa
rere facit. et etiam cū vino bibita venenis cōtraria
est: q̄ maxime bibentibus leporē marinū. catapla
smatib? adhibita morbus venenosos saluberrime
curat. vino mixta aut bibita cū passo: aut cū mul
ta aquata ī modū. 3. iij. ictericos purgat et spleneti
cos: et si in loco calido cooperit fuerint: vt sudare
p̄nt bonū est: quo sudore inuenies cholera rufam
deponere. succus eius melli mixtus: et naribus im
missus caput purgat. tūsa et anno supposita humo
res deponit. trita et umbilico imposita: et sup pecti
nem ventrē mollit. aborsum facit. succus suffusio
nes: et caligines oculorum inunc? detergit: maxime
si melli fuerit adūct? medicaminib? recte additur
ad aborsum preparatis. puluis ei? sparsus anum p
pendente renocat. Id facere p̄t succus ei?: q̄ tun
sus et expressus necessare seruat: quo limo et un
cti curant. pustulas curat. vulneribus cū acetō me
dicat. sola radix cum melle hoc facere p̄t. cata
plasmatis adhibita tumentē splenē attenuat. et
succi eius. 3. iij. accepte cū modico vino hec potiss
me facit. ipsa etiā radix cū melle cataplasmata al
lopicias emendat. maculas sordidas limpida. po
dagricis subuenit. et pmonibus: et veretro: et effeli
dis: et vulnerib? sordidis necessarie adhibet. vul
nera capitis sanat: sed oportet eius decoctionē fo
mento p̄ns adhiberer: sic olei in quo p̄cocta sit
illiniare. circūcūdū enim interi?: donec concavetur
et sic oleo impleta cineri iponit calido: donec olei
stertere tentet: mittit aliqui etiam cere paru: et ita
illiniat. elixatura eius formō adhibita pmonibus
salutare est: maxime si fuerit cū oleo cocta et pun
cta. radix ipsa collecta et sic. **Hal.** Succ? cicla
cata necessarie seruat. **minis em
roroidas** aperit: et puocat violentē ad egestionē fo
mento appositū. ita aut et cum his que insclirata et
scrofulas: et oēs alias duricies evaporat. et suffusio
conuenit cū melle vnguis. et ultra hoc etiā nares
purgat. fortis aut est ei virtus: vt emplastro vnc?
ventrem subducat et embriōne interficiat. etenim
et aliter est corruptiū embriōnū forte in pessario
appositū. tota vero radix succo quidē est debiliō:
fortis aut est. et ipsa enim mēstrua mouet bibita et
apposita. et ictericos iuuat: non solum expurgans
hoc viscum: sed eam que in toto corpore est chole
ram extrahens per sudorē: unde potatione coope
riri oportet eū vñq; ad sudoris generationē. oport
et autem vt puto esse bibendum aquaz eius vñq;
ad tres. 3. vel cum vino dulci: vel cum melicerato
abstergit autē cutim: et in allopicis: et ephelidibus
et omnes exfoliationes curat. iuuat qñt et iduratos

splenes: emplasmata recens & secca. dant autem quodam hanc radicem seccas asmaticis. Et subdit: et alia species cyclaminis cuius radix est inutilis: fructus vero est opatius sufficienter: quo circa et circa vini albi cyathis diutibus bibitus pluribus diebus sanat splenes monachum: et venas: et ventre subducere. extra bit autem et secundum: et asmaticos innat. qualitas vero eius cum gustat. **Auic.** li. 2° capit. de arcta acris et suiscola c. nita. Artanita illa quod de ea administratur est radix eius: que est in cistis resolutina: et est bona doloribus iuncturaz utriusque anche: et facit sternutationem: et vehementer aperit opilationem: et constrictione narum: et colatorum: et confort singultum: et ejicit semina: et eius decoctione valet puncturis venenosis: et similiter syrups eius loco eius ponitur in iumento quod efficit in venis pondus equale de aristologia. **Jo. Mes.** cap. de artanita. Artanita est panis alcunatus vel panis porcinus: et ab alijs panis fauni dicitur: et inuenitur ex eo parvus et magnus. Magni autem radix est in modis rape rotunda: cuius pars exterior est terrea nigra: interior autem alba. Et eleuantur radices super fronde: et flores sunt semper violaceae subalbidorum si ne elevatione stipitis supra radicem. parvum autem habet radices subterraneas plurimas in modum anellatae et cicerinae: et sic complexionis est in principio tertii gradus. Et est incisus subtilissimus cole factus resolutus obster suum mundificatum et aperitum opilationem: et est ex rebus sudore exuberare facientibus: et ex marie mundificantibus cura et resolventibus feditate eius. de rectificatione recipit hoc quod dicitur in cap. de luf. et in cap. de alseera. Et dicit Sera. Accipe succi eius. 3. iiiij. et dissolue eum in sucro: et coque usque ad tertiam partem et propinque in manu: est enim medicina certa ad ictericiam. Et dicit grecus. Succus eius cuius meliorato aut secari a sabin: et proprie de quolibet partes equeles cocte: et sumptus secundum superiorum decoctiones sunt medicina experita ad ictericiam citrinam. ponit quoque Mes. in eodem capitulo duas descriptiones unguentis de artanita. **Dosse.** Idem soluto quos ibi requiret. Ne educ pble gna muscillaginosum sumptum: et suppositum: et eius linum super femur illius: et propter adiacentes eius. aperte opilationes usque et splenes: et proprie sumptum cum optimelle: et similiter emplastrum: et confort colice phlegmatico: et ei qui fit ex retentione fecis: et est ex rebus mundificantibus caput et oculos: et proprie purgat caput purgatio ex eo facto: et abscondit emigraneas: et fodas: et confort tremori et palsys: et ad egreditudines corporis phlegmaticas: et proprie si fiat caput purgatio ex eo per assumptionem biere: aut theodoricum: aut pillularum fetidorum: aut simillimum: et confort caput purgatio ex eo factum debilitati visus: et aque que descendit ad oculum: et est res experta ad ictericiam convertens in vaporum fumum et sudorem materia eius: et proprie succus eius cum secari a sabin: aut meliorato. Et oportet ut sumens ipsum cooperietur multum: et sudet sudore vehementi citrino. Et sum

omnem modum administrationis ipsi confortur dicie splenis: et maior apostematu et scrofulis et puocat bibitur et suppositum menstrua: et ex matre aperientibus orificio emozoiday existit: et dicitur quod si suspendatur in collo mulieris radix eius ipsa non concipit: et limit ex eo antus: et confort egredi sui eius. Dosis eius est ab aureis. iij. usque ad viij. et proprie succi eius.

Butrus *i. bitumē in daicum*
 Butur *i. lapis viridis contra venenum*
 Buxarion *i. satyron* Buxarid *idē qd supra*
 Buxida *i. almea* Buxide *i. satyron*
 Buzabarā *i. zedoaria* Buznarā *idē qd supra*
 Buzemma est proprie herba: que vocatur proprio nomine guzema.

Buzeidem dicebat indeus quod est bistorta estimatio potius quam sciret. In glossis vero almanisorum li. 3° supra satyron: scribitur quod est species satyronis cuius radix est velut digitus: que vocatur in lingua nostra palma Christi. nam sine dubio palma christi est species satyronis: sicut apparet in L. kasi. 3° prima expositio melior.

Cap. iiij.

Buzeiden *ara. sūt ra* Se.

dices albe.
 Et aggre. cap. buzeiden est simile beem albo: et est medicina indie qua nos parvum vivimus. et quidam vero detulerunt ipsam ad nos: et vidimus eam sepe: et melius est ex eo quod est albuz: his lignis grossum: et multas virgas. Illud vero quod est subtile lignum hinc sufficiet lenem: parvum albedinis est non bonum: et nullum innamet. **Dosse. Sera.** *autem* Habis. Habis dicit quod eius innametum est sicut innametum hermodactilos: ad remouendum dolorum iuncturaz et podagre. laxat aquam citrinam. Buzimen *i. testiculus vulpis*: et est satyron Buziden *idem quod supra*
 Buzuaria *i. abrotanum*
 Buzuariam *i. zedoaria*
 Bruncus podagra lini: et asta lini: cuscute idem
 Brueria *i. tamariscus* Bruea *idē quod supra*
 Bruea erecta *idem quod supra*
 Brumaria *i. lentopodium*: et ciclamen vel bothros marien *idem quod supra*
 Bruneria *idem quod supra*
 Brunon talasium *i. mulcus maris*
 Bruach *i. affodillus*
 Butria *i. planta que vocatur oleace*
 Brucus *i. rannus* Cap. iiij.

Ruculus est species locustarum que aliqui intantum abundant in terris arabum et terram tegunt: et fruges comedunt et herbas. quare contra eos congregantur: sicut in exercitum ipsorum colliguntur et comedunt insallos et sallos. Et ego vidi eos Salerni anno dominice incarnationis. 1297. Almansor tractatus 3° cap. de bruculis. Bruculi qui saliti non sunt: parvus calentur: et inflati existent sperma augmentant. saliti vero plus calentur

et situm efficiunt: et sunt mali nutrimenti. sanguinez
quae adurunt. *Lap. ii.*

Ruscus omnibus est notus
Dail cap. de bau-
sco. folia eius sunt folia myrti cum ex-
tremitatib^z spinosis: facies plures si-
pites cū fructu rubeo: sicut fructus cerasi: et cū tem-
perati caloriz: *vi.* **Bosse**. *Dailus:* sic
hippo. et *Hal. testat.* **Bosse**, cui foliorum
eius expressus in ore tentus oīis vicia emēdat. p-
dest stomacho et dolori ventris a cholera. tempe-
ratu s cū lacre: et inunctu vicia oculorum emēdat. po-
tatis cum zucaro emopticos sanat et petrae fran-
git. succus ei^z coctus et bibitus cholera et mestrua
expellit. puluis radicis eius vulnera bene sanat.
Brusus idem quod supra

Sequitur de E.

Aazaben id est diptamus.	
Laazaen idē qd̄ supra	
Laeos	i. malum
Laezaben id est diptamus	
Laesabe idem quod supra	
Laiban	i. mentastrum
Laina fm Dias. est sicut triticuz et apud Sera.	vocatur cartatum.
Lairion. i. piscis habens oculum in capite	
Laifese	i. vespertilioes
Lailen	i. sempernina
Laisarbanum	i. cassia fistula
Laocule	i. cardamomum
Laokale	idem quod supra
Lauledon. i. caulis quo vñmūr ad edendum	
Lungane sit ea que sit simplicia et composita: et	comeduntur post cibum: sicut capparis et olive
Langilen. i. ostrea	i. strignum
Landa vulpis quid est. l. l. dipsus: et litteram har-	sayaru.
Laucon. i. celidonia	Lauconia. i. acuta
Laulis erraticus	Laulis aque. i. nenufar
Laulis i. caulis qui comedit eo qd̄ caule. i. thyrso	i. agrestis
magis conualescit; vel caulis. i. thyrus caulis id est	
vereirum vel prepucium. Paulus capit. de ulceri	
bis virge. si vero fm caulin interius pudendi vi-	
cus fiat et. i. secundū virginem virilē; p caulinibus l. l.	
cambin.	
Lauliculus agrestis putatur condisi: vel structiuz	
licet videat aliter dicere Dias.	
Laulis agrestis	idem quod supra
Laulis i. brassica	Lauben. i. caulis.
Laulis strobolus	i. scrofularia
Lauen	i. bibar
Languarium. i. sale cōdita: vt oliae et capparis	
Languamich. i. ea que nascunt in gula: et prefocat	
vt squinantia.	
Laubez sit sicut mice panis in oleo frixe et melle	
despumato posite pap percoquunt. postea vero	

super setatium ponuntur: ut per foramina mel ex- undo separetur.	
Lauguamac	i. canguarium
Lautalides. i. cantarides: et est sp̄s pini	
Laulidaris	i. sp̄s pini
Laudo est confectio fumigū aromatica	
Laulicularis	i. insquiamus
Lauda tremula quid est. l. l. traguliduntes	
Lauguamichi sunt aliqua quoꝝ quedā condim- tur cum sale: quedam sine sale.	
Laurupestias est nomen lacticinij qd̄ assimilatur citrullo.	
Laufigi est quoddam genus pisces	
Laucalis est vna lupina	
Lauda porcina	i. peucedanum
Lauda equina quid est. l. l. obhebenchabil	
Laufon	i. febris incensua
Lauistica dicitur incensua medicamina aduren- tia putrefactiva.	
Lauerismus	i. canterazio
Lautim	i. celidonia
Lauuen	i. celidonia minor
Lauda pecorina	i. milii solis
Laulis herba	i. vna lupina
Laubarus	i. amrudicis
Lauponia	i. cellarium vni
Laulis	i. incensio
Laucollidem	i. flores lili albi
Laballus marinus inuenit in hypotamo. hypota- mus ē fluminis i mesopotamia que ē regio media inter duo flumina. s. citrim et euphratem.	
Labalicis. i. sp̄s storacis Dias. cap. de storacevī tur isto vocabulo.	
Labat	i. capparis
Labdatim	i. tamarindi
Labechi. i. squama ferri	Labis. i. cabes
Labria. i. brassica	Labrosi. i. ciperum
Labrusium. i. medicina de ifula cypri: vnde arabi ce cabros cyprense. vnde Aliic. qd̄ dicit de aliqua medicina qd̄ ē cabrusia: itelligēdū ē de cypro.	
Lacabre sine karabe gummi: qd̄ vocat electriū	
Lacaballus est nōmē lacticinij qd̄ assimilat myr- to: et est fortissima lacticinioꝝ.	
Lacab ^z venerio. i. papaver palustre: et nenufar	
Lacasen	i. ferrugo ferri
Lacabum rupis quid est. l. l. calaris	
Laccabuz. i. sp̄s strigni: qd̄ vocat kekengi: et cace- bum aliſ appellat qd̄ plāta venenosa: qd̄ a Dias. dorignum vocat: et est landrus:	
Lacharich est sp̄s testiculi canis	
Lactam onidas	i. elleborus niger
Lacetica. i. mala habitudo: vel cacetica. i. sordida	
vnde cacesia et. et Dias. cap. de alozamios vlera cacetica.	
Lacetos fm Dias. vocat semen cuiusdā sp̄c liba- notidis in cap. de libanotide: et dī kakerios.	
Lacera. i. mala vexatio	Lacetum. i. sordidum
Labetis. i. mala habitudo: et est cachochia	
Lacreos	i. galbanum
Lacrelegus. i. acetū fm haliabate cap. de succis: 3	